NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/869

ze dne 30. května 2022,

kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě, mění nařízení (ES) č. 715/2009, (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943 a směrnice 2009/73/ES a (EU) 2019/944 a zrušuje nařízení (EU) č. 347/2013

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 172 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([1]),

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ([2]),

v souladu s řádným legislativním postupem ([3]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Ve svém sdělení ze dne 11. prosince 2019 nazvaném „Zelená dohoda pro Evropu“ (dále jen „Zelená dohoda pro Evropu“) vytyčila Komise novou strategii růstu, jejímž cílem je transformovat Unii ve spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopnou ekonomikou efektivně využívající zdroje, která nejpozději do roku 2050 naplní svůj cíl klimatické neutrality a ve které nebude mít hospodářský růst vazbu na využívání zdrojů. Ve svém sdělení ze dne 17. září 2020 nazvaném „Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 – Investice do klimaticky neutrální budoucnosti ve prospěch našich občanů“ Komise navrhla zvýšit cíl snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň na 55 %. Tuto ambici potvrdila Evropská rada dne 11. prosince 2020 a posouzení dopadů připojené k uvedenému sdělení potvrzuje, že budoucí skladba zdrojů energie se bude velmi lišit od skladby současné a že bude nutné přezkoumat a v případě potřeby revidovat právní předpisy v oblasti energetiky. Stávající investice do energetické infrastruktury zjevně nepostačují k transformaci a výstavbě energetické infrastruktury budoucnosti. To rovněž znamená, že musí existovat infrastruktura, která podpoří evropskou transformaci energetiky, a to včetně rychlé elektrifikace, rozšíření výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů bez využití fosilních paliv, většího využívání plynů z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových plynů, integrace energetického systému a většího využívání inovativních řešení.

(2) Stávající závazný cíl Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů pro rok 2030 ve výši nejméně 32 % konečné spotřeby energie a hlavní cíl Unie v oblasti energetické účinnosti ve výši nejméně 32,5 % budou revidovány s ohledem na vyšší ambici Unie formulovanou v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ([4]) a v Zelené dohodě pro Evropu.

(3) Pařížská dohoda přijatá na základě Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu ([5]) (dále jen „Pařížská dohoda“) stanoví dlouhodobý cíl udržet nárůst průměrné globální teploty výrazně pod hranicí 2 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí a usilovat o to, aby tento nárůst nepřesáhl 1,5 °C oproti hodnotám před

([1]) Úř. věst. C 220, 9.6.2021, s. 51.
([2]) Úř. věst. C 440, 29.10.2021, s. 105.
([3]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 5. dubna 2022 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 16. května 2022.
([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“) (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1).
([5]) Úř. věst. L 282, 19.10.2016, s. 4.

průmyslovou revolucí, a zdůrazňuje, že je důležité přizpůsobit se nepříznivým dopadům změny klimatu a sladit finanční toky s nízkoemisním rozvojem odolným vůči změně klimatu. Dne 12. prosince 2019 potvrdila Evropská rada cíl dosáhnout do roku 2050 klimaticky neutrální Evropské unie v souladu s cíli Pařížské dohody.

(4) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ([6]) stanoví hlavní směry pro včasný rozvoj a interoperabilitu prioritních koridorů a oblastí transevropské energetické infrastruktury, aby se dosáhlo cílů energetické politiky uvedených ve Smlouvě o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU"), kterými je zajistit fungování vnitřního trhu s energií, bezpečnost dodávek energie a konkurenční trhy s energií v Unii, podporovat energetickou účinnost, úspory energie, rozvoj nových a obnovitelných forem energie a podporovat propojení energetických sítí. Nařízení (EU) č. 347/2013 zavádí rámec pro spolupráci členských států a příslušných zúčastněných stran v regionálním prostředí za účelem rozvoje lépe propojených energetických sítí, jehož cílem je propojit regiony, které jsou v současnosti izolovány od evropských trhů s energií, posílit stávající a prosazovat nová přeshraniční propojení a napomoci integraci energie z obnovitelných zdrojů. Sledováním těchto cílů přispívá nařízení (EU) č. 347/2013 k inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění a přináší celé Unii výhody v podobě konkurenceschopnosti a hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

(5) Hodnocení nařízení (EU) č. 347/2013 jasně ukázalo, že tento rámec účinně zlepšil integraci sítí členských států a stimuloval obchod s energií, a přispěl tudíž ke konkurenceschopnosti Unie. Projekty společného zájmu v oblasti elektřiny a plynu výrazně přispěly k bezpečnosti dodávek energie. Pokud jde o plyn, je infrastruktura nyní lépe propojena a odolnost dodávek se od roku 2013 podstatně zlepšila. Regionální spolupráce v regionálních skupinách a prostřednictvím přeshraničního přidělování nákladů je důležitým faktorem umožňujícím provádění projektů. V mnoha případech však přeshraniční přidělování nákladů nevedlo ke zmenšení mezery ve financování projektů, jak bylo zamýšleno. Ačkoli většina povolovacích řízení byla zkrácena, v některých případech tento postup stále trvá dlouho. Důležitým činitelem byla finanční pomoc z Nástroje pro propojení Evropy zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ([7]), neboť granty na studie pomohly projektům snížit rizika v raných fázích vývoje, zatímco granty na práce podpořily projekty zaměřené na hlavní úzká místa, která nemohlo dostatečně vyřešit tržní financování.

(6) Evropský parlament vyzval ve svém usnesení ze dne 10. července 2020 o revizi hlavních směrů pro transevropské energetické infrastruktury ([8]) k revizi nařízení (EU) č. 347/2013, která by zohlednila zejména cíle Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a cíl klimatické neutrality do roku 2050 a naplnění zásady „energetická účinnost v první řadě".

(7) Politika transevropských energetických sítí je ústředním nástrojem rozvoje vnitřního trhu s energií a je nezbytná pro dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu. K dosažení vyšší míry snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 a klimatické neutrality nejpozději do roku 2050 Evropa potřebuje integrovanější energetický systém založený na vyšší míře elektrifikace na základě dalších obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů a na dekarbonizaci plynárenského odvětví. Politika transevropských energetických sítí může zajistit, aby rozvoj energetické infrastruktury Unie podporoval požadovaný energetický přechod ke klimatické neutralitě v souladu se zásadou „energetická účinnost v první řadě" a se zásadou technologické neutrality, přičemž bere v úvahu také potenciál snižování emisí v konečném využití energie. Může rovněž zajistit propojení, energetickou bezpečnost, integraci trhu a systému a hospodářskou soutěž ve prospěch všech členských států, jakož i energie pro domácnosti a podniky za dostupnou cenu.

([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39).

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění zařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 129).

([8]) Úř. věst. C 371, 15.9.2021, s. 68.

(8) Ačkoli cíle nařízení (EU) č. 347/2013 zůstávají z velké části platné, současný rámec transevropských energetických sítí dosud plně neodráží očekávané změny energetického systému, které vyplynou z nových politických souvislostí, a zejména z posílených cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030, jakož i z cíle klimatické neutrality do roku 2050 na základě Zelené dohody pro Evropu. Proto je zapotřebí, aby se do revidovaného rámce transevropských energetických sítí odpovídajícím způsobem mimo jiné aspekty promítly i cíle v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se jí. Vedle nových politických souvislostí a cílů byl v posledním desetiletí rychlý i technologický rozvoj. Tento vývoj by měl být zohledněn v kategoriích energetické infrastruktury, na něž se vztahuje toto nařízení, v kritériích pro výběr projektů společného zájmu, jakož i v prioritních koridorech a tematických oblastech. Současně by se ustanovení tohoto nařízení neměla dotknout práva členského státu stanovit podmínky pro využívání svých energetických zdrojů, jeho volby mezi různými energetickými zdroji a základní skladby jeho zásobování energií, jak je stanoveno v článku 194 Smlouvy o fungování EU.

(9) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ([9]) and (EU) 2019/944 ([10]) stanoví vnitřní trh s energií. Jakkoli bylo dosaženo velmi významného pokroku při dokončování tohoto trhu, stále existuje prostor pro zlepšení prostřednictvím lepšího využívání stávající energetické infrastruktury, integrace narůstajících objemů energie z obnovitelných zdrojů a integrace systému.

(10) Energetická infrastruktura Unie by měla být modernizována, aby se předešlo technickým selháním a aby se zvýšila odolnost infrastruktury vůči těmto selháním, ať už přírodním, nebo člověkem způsobeným katastrofám, nepříznivým účinkům změny klimatu a hrozbám pro bezpečnost Unie, zejména pokud jde o evropské kritické infrastruktury stanovené ve směrnici Rady 2008/114/ES ([11]).

(11) Energetická infrastruktura Unie by měla být odolná vůči nevyhnutelným dopadům, které podle očekávání změna klimatu v Evropě vyvolá navzdory úsilí o její zmírnění. Je tudíž zásadní zvýšit úsilí v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a jejího zmírňování, budování odolnosti vůči této změně a prevence katastrof a připravenosti na ně.

(12) Rozvoj transevropské energetické infrastruktury by měl zohledňovat tam, kde je to technicky možné a nejúčinnější, možnost změny účelu využití stávající infrastruktury a zařízení.

(13) Bezpečnost dodávek energie, která je jedním z hlavních motivačních faktorů přijetí nařízení (EU) č. 347/2013, se díky projektům společného zájmu výrazně zlepšila. Kromě toho podle posouzení dopadů vypracovaného Komisí, které doplňuje sdělení Komise ze dne 17. září 2020 nazvané „Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 – Investice do klimaticky neutrální budoucnosti ve prospěch našich občanů“, se očekává, že spotřeba zemního plynu výrazně poklesne, neboť jeho využívání ve stávající míře není slučitelné se zásadou uhlíkové neutrality. Na druhé straně se očekává, že se do roku 2050 výrazně zvýší spotřeba bioplynu, vodíku z obnovitelných zdrojů, nízkouhlíkového vodíku a syntetických plynných paliv. Pokud jde o plyn, je infrastruktura nyní lépe propojena a odolnost dodávek se od roku 2013 podstatně zlepšila. Plánování energetické infrastruktury by mělo odrážet tuto měnící se situaci v oblasti plynárenství. Ne všechny členské státy jsou však již dostatečně napojeny na evropskou plynárenskou síť a zejména ostrovní členské státy se nadále potýkají se značnými problémy, pokud jde o bezpečnost dodávek a energetickou izolaci. Přestože se očekává, že 78 % plynárenských projektů, které jsou projekty společného zájmu, budou zadány do konce roku 2025, řada z nich se potýká se značným zpožděním způsobeným mimo jiné obtížemi při získávání povolení. Toto nařízení by proto nemělo mít negativní dopad na projekty společného zájmu, které ke dni jeho vstupu v platnost ještě nebyly dokončeny. U projektů společného zájmu uvedených na pátém unijním seznamu projektů společného zájmu sestaveném podle nařízení (EU) č. 347/2013, u nichž příslušný orgán přijal žádost k posouzení, by proto mělo být umožněno zachování práv a povinností souvisejících s povolováním po dobu čtyř let ode dne vstupu tohoto nařízení v˚platnost.

([9]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 94).

([10]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125).

([11]) Směrnice Rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu (Úř. věst. L 345, 23.12.2008, s. 75).

(14) Význam inteligentních elektrických sítí, které ne vždy překračují fyzické hranice, pro dosažení cílů politiky Unie v oblasti energetiky a klimatu byl uznán ve sdělení Komise ze dne 8. července 2020 nazvaném „Cesta ke klimaticky neutrálnímu hospodářství: Strategie EU pro integraci energetického systému“ (dále jen „strategie EU pro integraci energetického systému“). Kritéria pro tuto kategorii by měla být zjednodušena, měla by zahrnovat technologický vývoj z hlediska inovací a digitálních aspektů a měla by umožňovat integraci energetického systému. Dále by měla být vyjasněna úloha předkladatelů projektů. Vzhledem k očekávanému významnému nárůstu poptávky po energii v odvětví dopravy, zejména pro elektrická vozidla podél dálnic a v městských oblastech, by technologie inteligentních sítí měly rovněž pomoci zlepšit podporu související s energetickou sítí pro přeshraniční vysokokapacitní dobíjení na podporu dekarbonizace odvětví dopravy.

(15) Strategie EU pro integraci energetického systému rovněž zdůraznila potřebu plánování integrované energetické infrastruktury napříč různými nosiči energie, energetickými infrastrukturami a odběratelskými odvětvími. Tato integrace systému vychází z uplatňování zásady „energetická účinnost v první řadě“ a z holistického přístupu k politice a z přístupu, který jde nad rámec jednotlivých odvětví. Řeší rovněž potřeby dekarbonizace v odvětvích, kde je obtížné snížit emise uhlíku, jako jsou části průmyslu nebo některé druhy dopravy, kde je přímá elektrifikace v současné době technicky nebo ekonomicky náročná. Tyto investice zahrnují vodík a elektrolyzéry, které postupně směřují ke komerčnímu rozsáhlému zavádění. Sdělení Komise ze dne 8. července 2020 nazvané „Vodíková strategie pro klimaticky neutrální Evropu“ (dále jen „vodíková strategie“) upřednostňuje výrobu vodíku z elektřiny z obnovitelných zdrojů, což je nejčistší řešení, které je nejvíce slučitelné s unijním cílem klimatické neutrality. V přechodné fázi jsou však zapotřebí jiné formy nízkouhlíkového vodíku, které povedou k rychlejší dekarbonizaci stávající produkce vodíku se zaměřením na širokou škálu čistých technologií a nastartování úspor z rozsahu.

(16) Ve své vodíkové strategii Komise mimoto dospěla k závěru, že pro požadované zavedení vodíku je důležitým prvkem rozsáhlá síť infrastruktury, kterou může nabídnout pouze Unie a vnitřní trh. V současné době existuje velmi omezená specializovaná infrastruktura pro přeshraniční přepravu vodíku a obchodování s vodíkem nebo pro vytvoření partnerství „Hydrogen Valleys“. Tato infrastruktura by měla sestávat z významného podílu zařízení přeměněných ze zařízení pro zemní plyn, doplněných o nová zařízení určená pro vodík. Vodíková strategie dále stanoví strategický cíl zvýšit do roku 2030 instalovaný výkon elektrolyzérů na 40 gigawattů (GW), aby se zvýšila výroba vodíku z obnovitelných zdrojů a usnadnila dekarbonizace odvětví závislých na fosilních palivech, jako je průmysl nebo doprava. Politika transevropských energetických sítí by proto měla zahrnovat novou, přizpůsobenou infrastrukturu pro přepravu vodíku a skladovací zařízení, jakož i elektrolyzéry. Infrastruktura pro přepravu a skladování vodíku by měla být rovněž zahrnuta do desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii, aby bylo možné komplexně a důsledně posoudit její náklady a přínosy pro energetický systém, včetně příspěvku k integraci a dekarbonizaci sektoru, s cílem vytvořit pro Unii páteřní vodíkovou soustavu.

(17) Kromě toho by měla být na podporu investic vytvořena nová kategorie infrastruktury pro inteligentní plynárenské sítě, které do plynárenské soustavy začleňují rozmanitou škálu nízkouhlíkových plynů a zejména plynů z obnovitelných zdrojů, jako je bioplyn, biometan a vodík, a na základě inovativních digitálních technologií pomáhají řídit výsledný složitější systém.

(18) Dosažení klimatické neutrality nejpozději do roku 2050 předpokládá, že budou i nadále využívány průmyslové procesy, při nichž se uvolňuje oxid uhličitý. Tento oxid uhličitý se považuje za nevyhnutelný, pokud jeho vzniku nelze zamezit ani prostřednictvím optimalizace, například zvýšením energetické účinnosti nebo elektrifikací zahrnující obnovitelné zdroje energie. Rozvoj infrastruktury pro oxid uhličitý by měl vést k významnému čistému snížení jinak nevyhnutelných emisí při neexistenci vhodných alternativ. Zachycování oxidu uhličitého upravuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ([12]) pro účely toků oxidu uhličitého pocházejících ze zařízení, na něž se vztahuje uvedená směrnice, a pro účely geologického ukládání podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ([13]).

(19) Nařízení (EU) č. 347/2013 vyžadovalo, aby kandidátský projekt společného zájmu prokázal významný přínos alespoň k jednomu kritériu ze souboru kritérií v rámci postupu sestavování unijního seznamu projektů společného zájmu, který mohl, ale nemusel zahrnovat udržitelnost. Tento požadavek v souladu s konkrétními potřebami vnitřního trhu s energií ve své době umožnil rozvoj projektů společného zájmu, které řešily pouze rizika pro bezpečnost dodávek energie, a to i pokud neprokazovaly přínosy z hlediska udržitelnosti. Vzhledem k vývoji potřeb unijní infrastruktury, k cílům v oblasti dekarbonizace a k závěrům Evropské rady přijatým dne 21. července 2020, podle nichž by „výdaje EU by měly být v souladu s cíli Pařížské dohody a se zásadou ‚nezpůsobovat škodu‘ obsaženou v Zelené dohodě pro Evropu“, by však udržitelnost měla být posuzována z hlediska integrace

([12]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17).

([13]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého a o změně směrnice Rady 85/337/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a 2008/1/ES a nařízení (ES) č. 1013/2006 (Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114).

obnovitelných zdrojů energie do rozvodné sítě, případně z°hlediska snižování emisí skleníkových plynů, s cílem zajistit, aby politika transevropských energetických sítí byla v souladu s cíli Unie v°oblasti energetiky a klimatu a s cílem klimatické neutrality do roku 2050 a aby při dosahování cíle klimatické neutrality zohledňovala specifika každého členského státu. Udržitelnost sítí pro přepravu oxidu uhličitého je posuzována z hlediska celkového očekávaného snižování emisí skleníkových plynů během celého životního cyklu projektu a neexistence alternativních technologických řešení k dosažení stejné úrovně snížení emisí oxidu uhličitého.

(20) Unie by měla usnadňovat infrastrukturní projekty, které propojují sítě Unie se sítěmi třetích zemí a jsou vzájemně prospěšné, nezbytné pro transformaci energetiky a dosažení cílů v oblasti klimatu a splňují i konkrétní kritéria příslušných kategorií infrastruktury podle tohoto nařízení, zejména se sousedními zeměmi a se zeměmi, s nimiž Unie navázala zvláštní spolupráci v oblasti energetiky. Toto nařízení by proto mělo do své oblasti působnosti zahrnout projekty ve společném zájmu, pokud jsou udržitelné a schopné prokázat významné čisté socioekonomické přínosy na úrovni Unie a pro alespoň jednu třetí zemi. Tyto projekty by měly být způsobilé k zařazení na unijní seznam projektů společného zájmu a projektů ve společném zájmu (dále jen „seznam Unie“), pokud daný rámec politiky vykazuje vysokou míru sblížení a je podpořen mechanismy vymáhání, a měly by prokazatelně přispívat k celkovým cílům politiky Unie a třetích zemí v°oblasti energetiky a klimatu, pokud jde o bezpečnost dodávek a dekarbonizaci.

Vysoká míra sblížení rámce politiky by měla být předpokládána u smluvních stran z Evropského hospodářského prostoru nebo Energetického společenství nebo ji lze v případě jiných třetích zemí prokázat prostřednictvím dvoustranných dohod, které obsahují příslušná ustanovení o cílech politiky v oblasti klimatu a energetiky týkajících se dekarbonizace, jež dále posoudí příslušná regionální skupina za podpory Komise. Kromě toho by třetí země, s níž Unie spolupracuje na vývoji projektů ve společném zájmu, měla usnadnit podobný harmonogram pro zrychlené provádění a další opatření na podporu politiky, jak stanoví toto nařízení. S projekty ve společném zájmu by proto mělo být nakládáno stejným způsobem jako s projekty společného zájmu, přičemž všechna ustanovení týkající se projektů společného zájmu se budou vztahovat i na projekty ve společném zájmu, není-li stanoveno jinak. Významné čisté socioekonomické přínosy na úrovni Unie by měly být chápány jako zlepšení interoperability a fungování vnitřního trhu, jež přesahuje rámec jednoho členského státu. Pokud jde o projekty pro ukládání oxidu uhličitého, měly by být způsobilé pouze projekty nezbytné k°umožnění přeshraniční přepravy a ukládání oxidu uhličitého, a to za předpokladu, že normy a záruky zabraňující jakýmkoli únikům a normy a záruky týkající se klimatu, lidského zdraví a ekosystémů, pokud jde o bezpečnost a účinnost trvalého uložení oxidu uhličitého, jsou přinejmenším na stejné úrovni jako v Unii. Je třeba předpokládat, že Evropský hospodářský prostor tyto normy a záruky splňuje.

(21) Projekty ve společném zájmu by měly být považovány za dodatečný nástroj k rozšíření oblasti působnosti tohoto nařízení na třetí země nad rámec těch projektů společného zájmu, které přispívají k realizaci prioritního koridoru nebo oblasti energetické infrastruktury, jak je stanoveno v příloze I. Pokud tedy projekt uskutečňovaný se třetí zemí přispívá k realizaci prioritního koridoru nebo oblasti energetické infrastruktury, měl by být způsobilý ucházet se o status projektu společného zájmu podle tohoto nařízení. Podle stejné zásady mohou být vybrány jakožto projekty společného zájmu projekty propojení elektroenergetických soustav uskutečňované se třetími zeměmi za podmínky, že získaly status projektu společného zájmu podle nařízení (EU) č. 347/2013, pokud uspějí ve výběrovém řízení a splňují kritéria pro projekty společného zájmu.

(22) K dosažení cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 musí také Unie výrazně zvýšit výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů. Stávající kategorie energetické infrastruktury pro přenos a ukládání elektřiny mají zásadní význam pro začlenění významného nárůstu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů do elektrické rozvodné sítě. Kromě toho to vyžaduje zvýšení investic do energie z obnovitelných zdrojů na moři s cílem dosáhnout výkonu větrných elektráren instalovaných na moři alespoň v objemu 300 GW v souladu se strategií Komise pro energii z obnovitelných zdrojů na moři stanovenou ve sdělení Komise ze dne 19. listopadu 2020 nazvaném „Strategie EU pro využití potenciálu obnovitelné energie na moři pro klimaticky neutrální budoucnost“. Tato strategie zahrnuje radiální propojení nových větrných elektráren na moři, jakož i hybridní integrované projekty. Rovněž je třeba se zabývat koordinací dlouhodobého plánování a rozvoje

elektrizačních soustav na moři a na pevnině. Zvláště by plánování infrastruktury na moři mělo ustoupit od přístupu založeného na jednotlivých projektech ve prospěch koordinovaného komplexního přístupu zajišťujícího udržitelný rozvoj integrovaných elektrizačních soustav na moři v souladu s potenciálem příbřežních obnovitelných zdrojů jednotlivých přímořských oblastí, ochranou životního prostředí a dalšími způsoby využití moře. Měl by být uplatňován přístup dobrovolné spolupráce mezi členskými státy. Členské státy by měly i nadále odpovídat za schvalování projektů společného zájmu, které se týkají jejich území, a souvisejících nákladů.

(23) Příslušné členské státy by měly být schopny posoudit přínosy a náklady prioritních koridorů elektrizačních soustav na moři z hlediska energie z obnovitelných zdrojů a provést předběžnou analýzu sdílení nákladů na úrovni jednotlivých prioritních koridorů elektrizačních soustav na moři, aby podpořily společné politické závazky k rozvoji energie z obnovitelných zdrojů na moři. Komise by spolu s členskými státy a příslušnými provozovateli přenosových soustav a vnitrostátními regulačními orgány měla vypracovat pokyny pro konkrétní náklady a přínosy a sdílení nákladů pro účely zavádění plánů rozvoje integrovaných sítí na moři, které by měly členským státům umožnit provedení odpovídajícího posouzení.

(24) Proces desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii jako základ pro určení projektů společného zájmu v kategoriích elektřiny a plynu se osvědčil jako účinný. Ačkoli Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav, Evropská síť provozovatelů plynárenských přepravních soustav a provozovatelé přenosových soustav hrají v tomto procesu důležitou úlohu, je zapotřebí větší kontroly, aby se posílila důvěra v tento postup, zejména pokud jde o vymezení scénářů pro budoucnost, určení dlouhodobých nedostatků a úzkých míst v infrastruktuře a posuzování jednotlivých projektů. Vzhledem k potřebě nezávislého ověřování by proto měla hrát v uvedeném postupu větší úlohu Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (dále jen „agentura“) a Komise, a to i v postupu vypracovávání desetiletých plánů rozvoje sítě pro celou Unii podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 ([14]) a (EU) č. 2019/943 ([15]). Proces desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii by měl využívat objektivní, vědecky podložené vstupy od nezávislého vědeckého orgánu, jako je Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu, a měl by být organizován co nejefektivněji.

(25) Při plnění svých úkolů před přijetím desetiletých plánů rozvoje sítě pro celou Unii by Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav a Evropská síť provozovatelů plynárenských přepravních soustav měly vést rozsáhlé konzultace se všemi příslušnými zainteresovanými stranami. Konzultace by měly být otevřené a transparentní a měly by být uskutečněny včas, aby umožnily získání zpětné vazby od zainteresovaných stran při přípravě klíčových fází desetiletých plánů rozvoje sítě pro celou Unii, jako je vypracování scénářů, zjišťování nedostatků v infrastruktuře a metodika analýzy nákladů a přínosů pro posuzování projektů. Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav a Evropská síť provozovatelů plynárenských přepravních soustav by měly náležitě zohlednit podněty získané od zainteresovaných stran během konzultací a měly by vysvětlit, jak tyto podněty zohlednily.

(26) V souladu se závěry Fóra pro energetickou infrastrukturu 2020 je nezbytné zajistit, aby v procesech plánování všech infrastruktur na pevnině i na moři pro přenos a distribuci byla uceleně zohledněna všechna příslušná odvětví, jako je plyn, elektřina a doprava. Za účelem naplnění Pařížské dohody a dosažení cílů Unie v oblasti klimatu pro rok 2030, cílů rozvoje energie na moři do roku 2040 a v souladu s cílem Unie dosáhnout klimatické neutrality nejpozději do roku 2050 by se měl rámec transevropských energetických sítí opírat o inteligentnější, integrovanější, dlouhodobější a optimalizovanější koncepci „jednotného energetického systému“ prostřednictvím vytvoření rámce, který umožní lépe koordinovat plánování infrastruktury v různých odvětvích a vytvoří příležitost k optimální integraci různých řešení, která budou zahrnovat různé prvky sítě mezi různými infrastrukturami. To by mělo být zajištěno vytvořením postupně integrovaného modelu, který umožní soulad mezi odvětvovými metodikami založenými na společných předpokladech a bude odrážet vzájemnou propojenost.

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005 (Úř. věst. L 211 14.8.2009, s. 36).

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 54).

(27) Je důležité zajistit, aby status projektu společného zájmu mohly získat pouze projekty infrastruktury, pro které neexistují přiměřená alternativní řešení. Za tímto účelem by měla být ve zprávě o zjišťování nedostatků v infrastruktuře vypracované v souladu s tímto nařízením a při práci regionálních skupin při sestavování regionálních seznamů navrhovaných projektů zohledněna zásada „energetická účinnost v první řadě“. V souladu se zásadou „energetická účinnost v první řadě“ by měly být pro zajištění budoucích potřeb v oblasti infrastruktury zváženy všechny relevantní alternativy k nové infrastruktuře, které by mohly přispět k řešení nedostatků v infrastruktuře.

Regionální skupiny, jimž jsou nápomocny vnitrostátní regulační orgány, by měly zvážit předpoklady a výsledky posouzení nedostatků infrastruktury vypracovaného v souladu s tímto nařízením a zajistit, aby se zásada „energetická účinnost v první řadě“ plně promítla do procesu výběru projektů společného zájmu. Kromě toho by předkladatelé projektů měli během provádění projektů podávat zprávy o souladu s právními předpisy v oblasti životního prostředí a prokazovat, že projekty nepůsobí významné poškozování životního prostředí ve smyslu článku 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ([16]). U stávajících projektů společného zájmu, které dosáhly dostatečné vyspělosti, bude tento aspekt zohledněn regionálními skupinami při výběru projektů pro následný seznam Unie.

(28) K zajištění stability napětí a kmitočtu je nutné věnovat zvláštní pozornost stabilitě evropské elektrické rozvodné sítě za měnících se podmínek, zejména s ohledem na narůstající možnosti flexibility, jako je udržitelné ukládání energie, a podíl elektřiny z obnovitelných zdrojů. Upřednostňovat je třeba zvláště úsilí o zachování a zajištění uspokojivé úrovně plánované nízkouhlíkové výroby energie s cílem zajistit bezpečnost dodávek pro občany a podniky.

(29) Komise po důkladných konzultacích se všemi členskými státy a zúčastněnými stranami určila čtrnáct priorit transevropské energetické infrastruktury, jejichž provedení je zásadní pro dosažení cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a cíle klimatické neutrality do roku 2050. Tyto priority se týkají různých zeměpisných regionů nebo tematických oblastí, pokud jde o přenos a ukládání elektřiny, elektrizačních soustav na moři pro energii z obnovitelných zdrojů, přepravy a skladování vodíku, elektrolyzérů, inteligentních plynárenských sítí, inteligentních elektrických rozvodných sítí a přepravy a ukládání oxidu uhličitého.

(30) Projekty společného zájmu by měly splňovat společná, transparentní a objektivní kritéria s ohledem na jejich přínos pro cíle energetické politiky. Aby byly projekty v oblasti elektřiny a vodíku způsobilé k zařazení na seznamy Unie, měly by být součástí nejnovějšího dostupného desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii. Vzhledem k tomu, že vodíková infrastruktura není v současnosti zahrnuta do desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii, měl by se tento požadavek na vodíkové projekty uplatňovat až od 1. ledna 2024 pro účely druhého seznamu Unie sestaveného podle tohoto nařízení.

(31) Měly by být zřízeny regionální skupiny za účelem navrhování a přezkoumávání projektů společného zájmu, což povede k vypracování regionálních seznamů projektů společného zájmu. Za účelem zajištění široké shody by tyto regionální skupiny měly zajišťovat úzkou spolupráci mezi členskými státy, vnitrostátními regulačními orgány, předkladateli projektů a příslušnými zúčastněnými stranami. V rámci této spolupráce by měly vnitrostátní regulační orgány v případě potřeby poskytovat regionálním skupinám poradenství, mimo jiné ohledně proveditelnosti regulačních aspektů navrhovaných projektů a proveditelnosti navrhovaného harmonogramu schválení regulačními orgány.

(32) Za účelem zvýšení účinnosti tohoto procesu by měla být prohloubena a dále podporována spolupráce mezi regionálními skupinami. Je třeba, aby při usnadňování této spolupráce hrála aktivní úlohu Komise s cílem řešit možný dopad projektů na jiné regionální skupiny.

([16]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

(33) Nový seznam Unie by měl být vypracován každé dva roky. Projekty společného zájmu, které byly dokončeny nebo které již nesplňují příslušná kritéria a požadavky stanovené v tomto nařízení, by v příštím seznamu Unie už neměly být uvedeny. Z tohoto důvodu by stávající projekty společného zájmu, které mají být zařazeny na následující seznam Unie, měly podléhat stejnému výběrovému procesu pro sestavení regionálních seznamů a seznamu Unie, jaký se používá na navrhované projekty. Administrativní zátěž by však měla být co nejvíce snížena, například díky využití dříve předložených informací a zohlednění výročních zpráv předkladatelů projektů. Stávající projekty společného zájmu, které dosáhly významného pokroku, by proto měly využívat zjednodušeného postupu integrace do desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii.

(34) Projekty společného zájmu by měly být prováděny co nejrychleji a měly by být pečlivě sledovány a vyhodnocovány s náležitým ohledem na dodržování požadavků na zapojení zainteresovaných stran a právních předpisů v oblasti životního prostředí a minimální administrativní zátěž pro předkladatele projektů. Komise by měla jmenovat evropské koordinátory projektů, u kterých se vyskytnou obzvláštní nesnáze nebo zpoždění. U těchto projektů by měl být ve výběrovém procesu pro následné seznamy Unie zohledněn pokrok při provádění konkrétních projektů, jakož i plnění povinností vyplývajících z tohoto nařízení.

(35) Povolovací postup by neměl vést k administrativní zátěži neúměrné rozsahu nebo složitosti projektu ani by neměl vytvářet překážky rozvoje transevropských sítí a přístupu na trh.

(36) Plánování a provádění unijních projektů společného zájmu v oblasti energetické, dopravní a telekomunikační infrastruktury by se mělo koordinovat s cílem vytvořit synergie tam, kde je to z celkového ekonomického, technického nebo environmentálního hlediska nebo z hlediska klimatu či územního plánování proveditelné, přičemž se řádně zohlední příslušné bezpečnostní aspekty. Při plánování jednotlivých evropských sítí by tedy mělo být možné upřednostňovat integraci dopravních, komunikačních a energetických sítí s cílem zajistit, aby byla zabrána co nejmenší plocha. Pro integraci energetického systému v různých odvětvích je nezbytná společná vize sítí, přičemž je třeba, pokud možno, zajistit opětovné využití stávajících nebo bývalých tras s cílem minimalizovat veškeré sociální, ekonomické, environmentální, klimatické a finanční negativní dopady.

(37) Projektům společného zájmu by měl být na vnitrostátní úrovni přidělen „prioritní status“, aby se zajistilo jejich rychlé administrativní zpracování a aby byl zajištěn bezodkladný režim ve všech soudních řízeních a postupech řešení sporů, které se jich týkají. Příslušné orgány by je měly považovat za projekty ve veřejném zájmu. Z důvodů převažujícího veřejného zájmu by měly být projekty, které mají nepříznivý dopad na životní prostředí, povoleny za předpokladu, že jsou splněny všechny podmínky stanovené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ([17]) a ve směrnici Rady 92/43/EHS ([18]).

(38) Je nezbytné, aby byly informovány zainteresované strany, včetně občanské společnosti, a aby s nimi byly vedeny konzultace s cílem zajistit úspěch projektů a omezit případné námitky vůči projektům.

(39) Měl by existovat příslušný orgán nebo orgány, které by integrovaly nebo koordinovaly všechny povolovací postupy s cílem omezit složitost, zvýšit účinnost a transparentnost a napomoci posílení spolupráce mezi členskými státy.

(40) Za účelem zjednodušení a urychlení povolovacího postupu pro elektrizační soustavy na moři pro energii z obnovitelných zdrojů by měla být určena jednotná kontaktní místa pro přeshraniční projekty na moři na seznamu Unie, čímž se sníží administrativní zátěž pro tvůrce projektů. Jednotná kontaktní místa by měla rovněž snížit složitost, zvýšit účinnost a urychlit povolovací postup pro přenosová zařízení na moři, jež často zasahují do mnoha jurisdikcí.

([17]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

([18]) Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

(41) Navzdory existenci zavedených norem zajišťujících účast veřejnosti při rozhodovacích postupech týkajících se životního prostředí, které v plném rozsahu platí pro projekty společného zájmu, jsou stále zapotřebí další opatření podle tohoto nařízení, která zajistí co možná nejvyšší standardy transparentnosti a účasti veřejnosti ve všech relevantních otázkách povolovacího postupu pro projekty společného zájmu. Pokud se na ně již vztahují vnitrostátní předpisy na základě stejných nebo vyšších standardů, které stanoví toto nařízení, měla by se předběžná konzultace před povolovacím řízením stát nepovinnou, což by zabránilo zdvojování právních požadavků.

(42) Správné a koordinované provádění směrnic Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ([19]) a 2011/92/EU ([20]) a případně Úmluvy Evropské hospodářské komise OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí ([21]) podepsané v Aarhusu dne 25. června 1998 (dále jen „Aarhuská úmluva“) a Úmluvy o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států ([22]) podepsané dne 25. února 1991 v Espoo (dále jen „úmluva z Espoo“) by mělo zajistit harmonizaci hlavních zásad posuzování vlivů na životní prostředí a klima, včetně přeshraničních souvislostí. Komise vydala pokyny podporující členské státy při vymezování a provádění přiměřených legislativních a nelegislativních opatření s cílem zjednodušit u energetické infrastruktury postupy posuzování vlivů na životní prostředí a zajistit soudržné uplatňování postupů posuzování vlivů na životní prostředí vyžadovaných pro projekty společného zájmu podle práva Unie. Členské státy by měly koordinovat svá posuzování projektů společného zájmu, a je-li to možné, měly by poskytovat společná hodnocení. Členské státy by měly být v souvislosti s povolovacími postupy podněcovány k výměně osvědčených postupů a budování administrativních kapacit.

(43) Je důležité zefektivnit a zlepšit povolovací postup a současně v největší možné míře a při řádném zohlednění zásady subsidiarity respektovat pravomoci členských států a postupy uplatňované při budování nové energetické infrastruktury. Vzhledem k naléhavosti rozvoje energetických infrastruktur by mělo zjednodušení povolovacích postupů stanovit jasnou lhůtu pro vydání rozhodnutí příslušných orgánů o výstavbě projektu. Tato lhůta by měla stimulovat účinnější vymezení a vyřizování postupů a za žádných okolností by neměla ohrozit vysoké standardy ochrany životního prostředí v souladu s environmentálními právními předpisy a účast veřejnosti. Toto nařízení by mělo stanovit maximální lhůty. Členské státy však mohou usilovat o zkrácení lhůt tam, kde je to proveditelné, zejména pak u projektů, jako jsou inteligentní sítě, které nemusí vyžadovat tak složité povolovací postupy jako přenosová infrastruktura. Příslušné orgány by měly být povinny zajistit dodržování lhůt.

(44) Je-li to vhodné, měly by mít členské státy možnost zahrnout do komplexních rozhodnutí rovněž rozhodnutí učiněná v rámci jednání s jednotlivými vlastníky pozemků zaměřená na udělení přístupu k pozemku, jeho vlastnictví nebo právo tento pozemek obsadit v kontextu územního plánování, které obecně vymezuje využívání půdy určité oblasti, včetně dalšího rozvoje, jako jsou např. dálnice, železnice, budovy a ochrana chráněných krajinných oblastí, a není prováděno konkrétně pro účely plánovaného projektu a udělování provozních povolení. V rámci povolovacího postupu by mělo být možné, aby projekt společného zájmu zahrnoval rovněž přidruženou infrastrukturu, a to do té míry, do níž je to základním předpokladem pro vybudování nebo fungování projektu. Toto nařízení, zejména ustanovení o udělování povolení, účasti veřejnosti a provádění projektů společného zájmu, by mělo platit, aniž jsou dotčeny právo Unie a mezinárodní právo, včetně ustanovení o ochraně životního prostředí a lidského zdraví a ustanovení přijatých v rámci společné rybářské politiky a integrované námořní politiky, zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ([23]).

(45) Náklady na rozvoj, výstavbu, provoz a údržbu projektů společného zájmu by měli obvykle plně nést uživatelé dané infrastruktury. Při rozdělování nákladů by mělo být zajištěno, aby koncoví uživatelé nebyli nepřiměřeně zatěžováni, zejména pokud by to mělo vést k energetické chudobě. Pokud z vyhodnocení tržní poptávky nebo očekávaných dopadů na příslušné tarify vyplývá, že nelze očekávat, že budou náklady pokryty tarify placenými uživateli infrastruktury, měly by být projekty obecného zájmu způsobilé pro přeshraniční přidělení nákladů.

([19]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Úř. věst. L 197, 21.7.2001, s. 30).

([20]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1).

([21]) Úř. věst. L 124, 17.5.2005, s. 4.

([22]) Úř. věst. C 104, 24.4.1992, s. 7.

([23]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ze dne 23. července 2014, kterou se stanoví rámec pro územní plánování námořních prostor (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 135).

(46) Východiskem k diskusi o vhodném přidělení nákladů by měla být analýza nákladů a přínosů projektu infrastruktury provedená na základě harmonizované metodiky pro analýzu energetického systému v celé šíři za pomoci všech relevantních scénářů vypracovaných v rámci desetiletých plánů rozvoje sítě pro celou Unii připravených podle nařízení (ES) č. 715/2009 a (EU) 2019/943 a přezkoumaných agenturou a dalších scénářů pro plánování rozvoje sítě, což umožní důkladnou analýzu přínosu projektu společného zájmu k energetické politice Unie v oblasti dekarbonizace, integrace trhu, hospodářské soutěže, udržitelnosti a bezpečnosti dodávek. Uvedená analýza může pro účely srovnání jednotkových investičních nákladů zohlednit ukazatele a odpovídající referenční hodnoty. Jsou-li použity další scénáře, měly by být v souladu s cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a s jejím cílem klimatické neutrality do roku 2050 a podléhat komplexnímu procesu konzultací a kontroly.

(47) Na stále více integrovaném vnitřním trhu s energií jsou zapotřebí jasná a transparentní pravidla přeshraničního přidělování nákladů s cílem urychlit investice do přeshraniční infrastruktury a projektů s přeshraničním dopadem. Je nezbytné zajistit stabilní rámec financování pro rozvoj projektů společného zájmu a zároveň minimalizovat potřebu finanční podpory a povzbudit potenciální investory pomocí vhodných pobídek a finančních mechanismů. Při rozhodování o přeshraničním přidělování nákladů by vnitrostátní regulační orgány měly tyto investiční náklady v celém rozsahu rozdělovat efektivně a v souladu se svými vnitrostátními postupy a metodikami uplatňovanými u podobné infrastruktury a zahrnovat je do vnitrostátních sazeb a následně případně určit, zda by jejich dopad na vnitrostátní tarify mohl představovat nepřiměřenou zátěž pro spotřebitele v daném členském státě. Vnitrostátní regulační orgány by měly zabránit vzniku rizika, že dojde ke zdvojenému poskytnutí podpory projektů, a to zohledněním skutečných či odhadovaných nákladů a výnosů. Tyto náklady a výnosy by měly být zohledněny pouze v tom rozsahu, v němž se vztahují k projektům a jsou určeny ke krytí příslušných nákladů.

(48) Jsou zapotřebí přeshraniční projekty, které by měly pozitivní dopad na energetickou síť Unie, jako jsou inteligentní elektrické sítě nebo elektrolyzéry, aniž by zahrnovaly společnou fyzickou hranici.

(49) Právní předpisy pro vnitřní trh s energií vyžadují, aby tarify za přístup k sítím poskytovaly vhodné investiční pobídky. Několik typů projektů společného zájmu však pravděpodobně přinese externality, které nemusí být plně zachyceny a získány zpět prostřednictvím systému řádných tarifů. Při uplatňování právních předpisů pro vnitřní trh s energií by vnitrostátní regulační orgány měly zajistit stabilní a předvídatelný regulační a finanční rámec, jehož součástí budou pobídky pro projekty společného zájmu, včetně dlouhodobých pobídek, které budou přiměřené úrovni zvláštních rizik daného projektu. Tento rámec by se měl vztahovat zejména na přeshraniční projekty, inovativní technologie přenosu elektřiny, které umožňují rozsáhlou integraci energie z obnovitelných zdrojů, distribuovaných zdrojů energie nebo odezvu strany poptávky v propojených sítích, a na projekty v oblasti energetických technologií a digitalizace, které pravděpodobně budou buď vystaveny vyšším rizikům než podobné projekty prováděné v jednom členském státě, nebo slibují vyšší přínosy pro Unii. Kromě toho by projekty s vysokými provozními výdaji měly mít rovněž přístup k vhodným investičním pobídkám. Především elektrizační soustavy na moři pro energii z obnovitelných zdrojů, které mají dvojí funkci jako propojovací vedení elektřiny a propojení projektů výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři, budou pravděpodobně vystaveny vyšším rizikům než srovnatelné projekty infrastruktury na pevnině, a to vzhledem ke své vnitřní vazbě na výrobní zařízení, jež s sebou nese rizika v oblasti regulace, rizika v oblasti financování, např. potřebu předběžných investic, tržní rizika a rizika spojená s využíváním nových inovativních technologií.

(50) Toto nařízení by se mělo vztahovat pouze na povolování projektů společného zájmu, účast veřejnosti v těchto projektech a na jejich regulaci. Členské státy by nicméně měly mít možnost přijmout vnitrostátní ustanovení, jejichž prostřednictvím budou uplatňovat stejná nebo podobná pravidla na jiné projekty, které nemají status projektů společného zájmu ve smyslu tohoto nařízení. Pokud se jedná o regulační pobídky, měly by mít členské státy možnost přijmout vnitrostátní ustanovení, jejichž prostřednictvím budou uplatňovat stejná nebo podobná pravidla na projekty společného zájmu spadající do kategorie ukládání elektřiny.

(51) Členské státy, které projektům energetické infrastruktury v současné době nepřikládají nejvyšší možný národní význam, pokud jde o povolovací postup, by měly být vybízeny, aby zvážily zavedení takto vysokého národního významu, a to zejména na základě vyhodnocení toho, zda by to vedlo k urychlení povolovacího postupu.

(52) Členské státy, které v současné době nemají zrychlená nebo bezodkladná soudní řízení vztahující se na projekty energetické infrastruktury, by měly být vybízeny, aby zavedení takových postupů zvážily, a to zejména na základě vyhodnocení toho, zda by to vedlo k rychlejšímu provádění těchto projektů.

(53) Nařízení (EU) č. 347/2013 prokázalo přidanou hodnotu posílení pákového efektu soukromého financování prostřednictvím rozsáhlé finanční podpory EU při provádění projektů evropského významu. S ohledem na hospodářskou a finanční krizi a rozpočtová omezení by v příštím víceletém finančním rámci měla pokračovat cílená podpora prostřednictvím grantů a finančních nástrojů s cílem maximalizovat přínosy pro občany Unie a přilákat nové investory do prioritních koridorů a oblastí energetické infrastruktury vymezených v příloze tohoto nařízení s minimálním příspěvkem z rozpočtu Evropské unie.

(54) Projekty společného zájmu by měly být způsobilé pro přidělení finanční pomoci Unie v případě studií a za určitých podmínek i v případě prací podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1153 ([24]), a to ve formě grantů nebo inovativních finančních nástrojů, aby bylo zajištěno, že projektům společného zájmu, které nejsou životaschopné podle stávajícího regulačního rámce a tržních podmínek, bude možné poskytnout cílenou přizpůsobenou podporu. Je důležité předejít tomu, aby zejména mezi projekty, které přispívají k realizaci téhož prioritního koridoru Unie, docházelo k narušování podmínek hospodářské soutěže. Tato finanční pomoc by měla zajistit nezbytné synergie se strukturálními fondy za účelem financování inteligentních energetických rozvodných sítí a s mechanismem Unie pro financování energie z obnovitelných zdrojů vytvořeným prováděcím nařízením Komise (EU) 2020/1294 ([25]) podle čl. 33 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ([26]).

Na investice do projektů společného zájmu by se měla uplatňovat logická rovnice o třech stupních. Za prvé, trh by měl mít při investování přednost. Za druhé, nevyvolá-li příslušné investice trh, je třeba přezkoumat regulační řešení, a je-li to nezbytné, příslušný regulační rámec by měl být přizpůsoben a mělo by být zajištěno řádné uplatňování příslušného regulačního rámce. Za třetí, nejsou-li první dva kroky dostatečné pro zajištění nezbytných investic do projektů společného zájmu, mělo by být možné poskytnout finanční podporu Unie, pokud daný projekt společného zájmu splňuje platná kritéria způsobilosti. Projekty společného zájmu mohou být způsobilé i v rámci programu InvestEU, který doplňuje grantové financování.

(55) Unie by měla usnadnit projekty v oblasti energetiky ve znevýhodněných, méně propojených, okrajových, nejvzdálenějších nebo izolovaných regionech s cílem umožnit přístup k transevropským energetickým sítím s cílem urychlit proces dekarbonizace a snížit závislost na fosilních palivech.

(56) Pokud v členském státě není žádný provozovatel přenosové či přepravní soustavy, vztahují se odkazy na provozovatele přenosových či přepravních soustav v celém znění tohoto nařízení obdobně na provozovatele distribučních soustav.

(57) Granty na práce související s projekty ve společném zájmu by měly být k dispozici za stejných podmínek jako u jiných kategorií, pokud přispívají k celkovému cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu a pokud jsou cíle dané třetí země v oblasti dekarbonizace v souladu s Pařížskou dohodou.

([24]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1153 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro propojení Evropy a zrušují nařízení (EU) č. 1316/2013 a (EU) č. 283/2014 (Úř. věst. L 249, 14.7.2021, s. 38).

([25]) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1294 ze dne 15. září 2020 o mechanismu Unie pro financování energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 303, 17.9.2020, s. 1).

([26]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

(58) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009, (EU) 2019/942 ([27]) a (EU) 2019/943 a směrnice 2009/73/ES a (EU) 2019/944 by proto měly být odpovídajícím způsobem změněny.

(59) Vzhledem k tomu, že změna účelu využití infrastruktury pro zemní plyn má za cíl dekarbonizovat plynárenské sítě a umožnit využití čistého vodíku, přeprava nebo skladování předem definované směsi vodíku se zemním plynem nebo biometanem by mohly být umožněny během přechodného období. Mísení vodíku se zemním plynem nebo biometanem by mohlo být použito pro zvýšení kapacity pro výrobu vodíku a pro usnadnění přepravy vodíku. Aby byl zajištěn přechod na vodík, měl by předkladatel projektu prokázat, a to i prostřednictvím obchodních smluv, jakým způsobem budou do konce přechodného období zařízení pro zemní plyn přeměněna na zařízení určená pro vodík a jak bude během přechodného období zvýšeno využívání vodíku. V souvislosti s monitorováním by agentura měla ověřit včasný přechod projektu na zařízení určené pro vodík. Jakékoli financování těchto projektů podle nařízení (EU) 2021/1153 během přechodného období by mělo podléhat podmínce uvedené v grantové dohodě, že financování bude v případě, že nedojde k včasnému přechodu projektu na zařízení určené pro vodík, vráceno, a odpovídajícím ustanovením umožňujícím vymáhání této podmínky.

(60) V souladu se závěry Evropské rady ze dne 4. února 2011, že po roce 2015 by žádný členský stát neměl zůstat izolován od evropských plynárenských a elektroenergetických sítí ani by jeho energetická bezpečnost neměla být ohrožena nedostatkem vhodných propojení, je cílem tohoto nařízení zajistit přístup k transevropským energetickým sítím ukončením energetické izolace Kypru a Malty, které dosud nejsou s transevropskou plynárenskou sítí spojeny. Tohoto cíle by mělo být dosaženo umožněním toho, aby si připravované nebo plánované projekty, kterým byl udělen status projektu společného zájmu podle nařízení (EU) č. 347/2013, dokud nebudou Kypr a Malta propojeny s transevropskou plynárenskou sítí, zachovaly svůj status. Kromě toho, že tyto projekty přispějí k rozvoji trhu s energií z obnovitelných zdrojů, flexibilitě a odolnosti energetického systému a bezpečnosti dodávek, zajistí rovněž přístup na budoucí trhy s energií, včetně vodíku, a přispějí k dosažení celkových cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu.

(61) Projekty společného zájmu by neměly být způsobilé získat finanční pomoc Unie, pokud se předkladatelé projektů, provozovatelé nebo investoři nacházejí v některé ze situací zakládajících vyloučení uvedených v článku 136 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ([28]), například v případech odsouzení za podvod, korupci nebo jednání související se zločinným spolčením. Projekt společného zájmu by mělo být možné odstranit ze seznamu Unie, pokud bylo jeho zařazení na tento seznam založeno na nesprávných informacích, které byly rozhodujícím faktorem pro toto zařazení, nebo pokud nedodržuje platné právo Unie. V případě projektu společného zájmu nacházejícího se v členských státech, na které se vztahuje výjimka podle tohoto nařízení, by tyto členské státy měly při podpoře žádostí o financování těchto projektů podle nařízení (EU) 2021/1153 zajistit, aby z projektů neměly přímý ani nepřímý prospěch osoby nebo subjekty, které se nacházejí v některé ze situací zakládajících vyloučení podle článku 136 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046.

(62) S cílem zajistit včasný rozvoj projektů základní energetické infrastruktury pro Unii by měl pátý unijní seznam projektů společného zájmu zůstat v platnosti, dokud nevstoupí v platnost první unijní seznam projektů společného zájmu a projektů ve společném zájmu vytvořený podle tohoto nařízení. Kromě toho, s cílem umožnit realizaci, monitorování a financování projektů společného zájmu na pátém seznamu Unie, by měla zůstat v platnosti a účinnosti až do vstupu v platnost prvního unijního seznamu projektů společného zájmu a projektů ve společném zájmu vytvořeného podle tohoto nařízení rovněž některá ustanovení nařízení (EU) č. 347/2013.

([27]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 22).

([28]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

(63) Nařízení (EU) č. 347/2013 by proto mělo být zrušeno.

(64) K zajištění toho, aby byl seznam Unie omezen na projekty, které nejvíce přispívají k provádění strategických prioritních koridorů a oblastí energetické infrastruktury vymezených v příloze tohoto nařízení, by měla být Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování EU, které pozmění přílohy tohoto nařízení za účelem sestavení a přezkumu seznamu Unie při respektování práva členských států schvalovat projekty uvedené na seznamu Unie týkající se jejich území. Je obzvláště důležité, aby Komise vedla v rámci přípravné činnosti odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ([29]). Při přípravě a vypracování aktu v přenesené pravomoci by Komise měla zajistit, aby byly příslušné dokumenty předány současně, včas a vhodným způsobem Evropskému parlamentu a Radě. Jestliže to považují za nezbytné, mohou Evropský parlament i Rada vysílat odborníky na zasedání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci, na něž jsou pozváni odborníci z členských států.

Diskuse v regionálních skupinách mají pro Komisi zásadní význam při přijímání aktů v přenesené pravomoci, kterými se stanoví seznamy Unie. Je proto vhodné, aby v mezích možností a v souladu s rámcem tohoto nařízení byly Evropský parlament a Rada informovány o zasedáních regionálních skupin a mohly na ně v souladu s interinstitucionální dohodou o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016 vyslat odborníky. Vzhledem k potřebě zajistit dosažení cílů tohoto nařízení a vzhledem k počtu projektů dosud zařazených na seznamy Unie by celkový počet projektů uvedených na seznamu Unie měl zůstat zvládnutelný, a proto by neměl výrazně překročit 220.

(65) Jelikož cílů tohoto nařízení, totiž rozvoje a interoperability transevropských energetických sítí a napojení na tyto sítě, které přispívají k zajištění zmírňování změny klimatu, zejména dosažení cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality nejpozději do roku 2050, jakož i k zajištění propojení, energetické bezpečnosti, integrace trhu a systému, hospodářské soutěže ve prospěch všech členských států a dostupných cen energie, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu a účinků navrhované činnosti, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

Obecná ustanovení

Článek 1

Předmět, cíle a oblast působnosti

1. Toto nařízení stanoví hlavní směry pro včasný rozvoj a interoperabilitu prioritních koridorů a oblastí transevropské energetické infrastruktury stanovených v příloze I(dále jen „prioritní koridory a oblasti energetické infrastruktury“), které přispívají k zajištění zmírňování změny klimatu, totiž k dosažení cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle dosažení klimatické neutrality nejpozději do roku 2050, a k zajištění propojení, energetické bezpečnosti, integrace trhu a systému, hospodářské soutěže ve prospěch všech členských států, jakož i dostupných cen energie.

([29]) Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

2. Toto nařízení zejména:

a) určuje projekty společného zájmu uvedené na unijním seznamu projektů společného zájmu a projektů ve společném zájmu sestaveném podle článku 3 (seznam Unie);

b) usnadňuje včasné provádění projektů uvedených na seznamu Unie racionalizací, užší koordinací a urychlením povolovacího postupu a zvyšováním transparentnosti a účasti veřejnosti;

c) stanoví pravidla přeshraničního přidělování nákladů a pobídek spojených s riziky u projektů uvedených na seznamu Unie;

d) určuje podmínky pro způsobilost projektů uvedených na seznamu Unie z hlediska finanční pomoci Unie.

Článek 2

Definice

Kromě definic stanovených v nařízeních (ES) č. 715/2009, (EU) 2018/1999, (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943 a ve směrnicích 2009/73/ES, (EU) 2018/2001 ([30]) a (EU) 2019/944, se pro účely tohoto nařízení rozumí:

1) „energetickou infrastrukturou“ jakékoli fyzické zařízení nebo nástroj spadající do kategorií energetické infrastruktury nacházející se v Unii nebo propojující Unii a jednu nebo více třetích zemí;

2) „úzkým místem energetické infrastruktury“ omezení fyzických toků v určitém energetickém systému, které je způsobeno nedostatečnou přenosovou kapacitou, což zahrnuje mj. absenci infrastruktury;

3) „komplexním rozhodnutím“ rozhodnutí nebo soubor rozhodnutí orgánu či orgánů členského státu, s výjimkou soudů či jiných soudních orgánů, které určují, zda má předkladatel projektu povolení pro výstavbu energetické infrastruktury k realizaci projektu společného zájmu nebo projektu ve společném zájmu, či nikoli, neboť má možnost zahájit nebo zadat a zahájit nezbytné stavební práce (dále jen „fáze připravenosti k výstavbě“), aniž by byla dotčena jakákoli rozhodnutí přijatá v souvislosti se správním odvolacím řízením;

4) „projektem“ jedno nebo více vedení, potrubí, zařízení, vybavení nebo instalací spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v příloze II;

5) „projektem společného zájmu“ projekt, který je nezbytný pro realizaci prioritních koridorů a oblastí energetické infrastruktury stanovených v příloze I a který je uveden na seznamu Unie;

6) „projektem ve společném zájmu“ projekt, který podporuje Unie ve spolupráci s třetími zeměmi na základě dopisů o podpoře od vlád přímo dotčených zemí nebo jiných nezávazných dohod, který spadá do jedné z kategorií energetické infrastruktury vymezených v příloze II bodě 1 písm. a) nebo f), bodě 3 písm. a), nebo v bodě 5 písm. a) nebo c), který přispívá k dosažení cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 a který je uveden na seznamu Unie;

7) „konkurenčními projekty“ projekty, které se zcela nebo zčásti zabývají stejným zjištěným nedostatkem v infrastruktuře nebo stejnou potřebou v oblasti regionální infrastruktury

8) „předkladatelem projektu“:

   a) provozovatel přenosové či přepravní soustavy, provozovatel distribuční soustavy či jiný provozovatel nebo investor rozvíjející projekt uvedený na seznamu Unie;

   b) v případě více než jednoho takového provozovatele přenosové či přepravní soustavy, provozovatele distribuční soustavy, jiného provozovatele nebo investora či jejich skupiny, osoby s právní subjektivitou podle platného vnitrostátního práva, která byla určena na základě smluvního ujednání mezi nimi a která je způsobilá převzít právní závazky a finanční odpovědnost za strany smluvního ujednání;

9) „inteligentní elektrickou rozvodnou sítí“ elektrická rozvodná síť, včetně sítí na ostrovech, jež nejsou vzájemně propojeny nebo dostatečně spojeny s transevropskými energetickými sítěmi, která umožňuje nákladově efektivní integraci a aktivní ovlivňování chování a akce všech uživatelů na ni napojených, včetně výrobců, spotřebitelů a konzumentů, s cílem zajistit ekonomicky efektivní a udržitelnou energetickou soustavu s nízkými ztrátami a vysokou úrovní integrace obnovitelných zdrojů energie, bezpečnosti dodávek a zabezpečení, a v níž může

([30]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

provozovatel sítě digitálně monitorovat akce uživatelů na ni napojených a informační a komunikační technologie pro komunikaci se souvisejícími provozovateli sítí, výrobci, zařízeními pro ukládání energie a spotřebiteli nebo konzumenty, za účelem přenosu a distribuce elektřiny udržitelným, nákladově efektivním a bezpečným způsobem;

10) „inteligentní plynárenskou sítí“ plynárenská síť, která využívá inovativní a digitální řešení s cílem nákladově efektivním způsobem integrovat různé nízkouhlíkové a zejména obnovitelné zdrojů plynu v souladu s potřebami spotřebitelů a požadavky na kvalitu plynu a snížit tak uhlíkovou stopu související spotřeby plynu, umožnit vyšší podíl plynů z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových plynů a vytvořit vazby s dalšími nosiči energie a odvětvími, včetně souvisejících fyzických modernizací, jsou-li nezbytné pro fungování vybavení a zařízení pro integraci nízkouhlíkových plynů a zejména plynů z obnovitelných zdrojů;

11) „dotčeným orgánem“ orgán, který je podle vnitrostátního práva příslušný vydávat různá povolení a oprávnění související s plánováním, projektováním a výstavbou nemovitostí, včetně energetické infrastruktury;

12) „vnitrostátním regulačním orgánem“ vnitrostátní regulační orgán určený v souladu s čl. 39 odst. 1 směrnice 2009/73/ES nebo regulační orgán na vnitrostátní úrovni určený v souladu s článkem 57 směrnice (EU) 2019/944;

13) „příslušným vnitrostátním regulačním orgánem“ vnitrostátní regulační orgán v členských státech, v nichž jsou projekty prováděny, a v členských státech, na které má projekt významný pozitivní dopad;

14) „pracemi“ nákup, dodávka a zavedení součástí, systémů a služeb, včetně softwaru, provádění rozvojových, stavebních a instalačních činností a změny účelu využití v souvislosti s projektem, přejímka zařízení a zahájení projektu;

15) „studiemi“ činnosti potřebné pro přípravu provádění projektu, např. přípravné studie, studie proveditelnosti, hodnotící, ověřovací a validační studie, včetně softwaru, a jakákoli jiná technická podpůrná opatření, včetně opatření předcházejících úplnému definování a vypracování projektu a rozhodnutí o jeho financování, jako jsou obhlídky příslušných areálů a příprava finančního balíčku;

16) „uvedením do provozu“ proces uvádění určitého projektu do provozu poté, co byl vybudován;

17) „zařízeními určenými pro vodík“ infrastruktura, která může bez dalších úprav přijímat čistý vodík, včetně potrubních sítí nebo skladovacích zařízení, která jsou nově vybudována nebo která vznikla ze zařízení pro zemní plyn změnou účelu využití nebo obojí;

18) „změnou účelu využití“ technická modernizace nebo změna stávající infrastruktury pro zemní plyn s cílem zajistit, aby byla vyhrazena pro používání pro čistý vodík;

19) „přizpůsobením se změně klimatu“ proces, který zajišťuje, aby bylo dosaženo odolnosti energetické infrastruktury vůči potenciálním nepříznivým dopadům změny klimatu prostřednictvím posouzení klimatické zranitelnosti a rizik, a to i prostřednictvím příslušných adaptačních opatření;

KAPITOLA II

Projekty společného zájmu a projekty ve společném zájmu

Článek 3

Unijní seznam projektů společného zájmu a projektů ve společném zájmu

1. Zřizují se regionální skupiny (dále jen „skupiny“) v souladu s postupem stanoveným v příloze III oddíle 1. Členství v každé skupině vychází z každého prioritního koridoru a oblasti a jejich příslušného zeměpisného pokrytí stanoveného v příloze I. Rozhodovací pravomoc ve skupinách přísluší členským státům a Komisi (rozhodovací orgán) a zakládá se na konsensu.

2. Každá skupina přijme svůj jednací řád s přihlédnutím k ustanovením přílohy III.

3. Rozhodovací orgán každé skupiny přijme regionální seznam projektů vypracovaný postupem stanoveným v příloze III oddíle 2 podle přínosu každého projektu k provádění prioritních koridorů a oblastí energetické infrastruktury uvedených v příloze I a podle toho, jak splňují kritéria stanovená v článku 4.

Při vypracovávání regionálního seznamu skupinou:

a) každý jednotlivý návrh projektu vyžaduje souhlas členských států, k jejichž území se projekt vztahuje; pokud určitý členský stát neposkytne svůj souhlas, řádně svůj postoj odůvodní dotčené skupině;

b) se zohlední poradenství poskytnuté Komisí za tím účelem, aby celkový počet projektů na seznamu Unie zůstal zvládnutelným.

4. Komise je zmocněna přijímat v souladu s článkem 20 tohoto nařízení akty v přenesené pravomoci s cílem sestavit seznam Unie, s výhradou druhého pododstavce článku 172 Smlouvy o fungování EU.

Při výkonu své pravomoci Komise zajistí, aby byl tento seznam Unie přijímán každé dva roky, a to na základě regionálních seznamů přijatých rozhodovacími orgány skupin podle oddílu 1 bodu 1 přílohy III postupem stanoveným v odstavci 3 tohoto článku.

Komise přijme akt v přenesené pravomoci, kterým sestaví první seznam Unie podle tohoto nařízení do 30. listopadu 2023.

Pokud některý akt v přenesené pravomoci přijatý Komisí podle tohoto odstavce nemůže vstoupit v platnost z důvodu námitky Evropského parlamentu nebo Rady podle čl. 20 odst. 6, svolá Komise neprodleně skupiny za účelem vypracování nových regionálních seznamů s přihlédnutím k důvodům dané námitky. Komise co nejdříve přijme nový akt v přenesené pravomoci, kterým sestaví seznam Unie.

5. Při přijímání seznamu Unie na základě spojení regionálních seznamů uvedených v odstavci 3 Komise s řádným přihlédnutím k poradám skupin:

a) zajistí, aby obsahoval pouze projekty, které splňují kritéria uvedená v článku 4;

b) zajistí přeshraniční soudržnost, přičemž zohlední stanovisko agentury uvedené v oddíle 2 bodě 14 přílohy III;

c) zohlední stanoviska členských států uvedená v oddíle 2 bodě 10 přílohy III;

d) se zaměří na zajištění toho, aby zůstal celkový počet projektů na seznamu Unie zvládnutelným.

6. Projekty společného zájmu spadající do kategorií energetické infrastruktury vymezených v bodě 1 písm. a), b), c), d) a f) přílohy II tohoto nařízení se stanou nedílnou součástí příslušných regionálních investičních plánů podle článku 34 nařízení (EU) 2019/943 a příslušných vnitrostátních desetiletých plánů rozvoje sítě podle článku 51 směrnice (EU) 2019/944 a podle potřeby i dalších příslušných národních plánů infrastruktury. Těmto projektům společného zájmu je udělena nejvyšší možná priorita v rámci každého z těchto plánů. Tento odstavec se nepoužije na konkurenční projekty, na projekty, které nedosáhly dostatečného stupně zralosti k tomu, aby mohla být poskytnuta analýza nákladů a přínosů konkrétního projektu uvedená v oddílu 2 bodu 1 písm. d) přílohy III, ani na projekty ve společném zájmu.

7. Projekty společného zájmu, které spadají do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 1 písm. a), b), c), d) a f) přílohy II a jsou konkurenčními projekty nebo projekty, které nedosáhly dostatečného stupně zralosti k tomu, aby mohla být poskytnuta analýza nákladů a přínosů konkrétního projektu uvedená v oddílu 2 bodu 1 písm. d) přílohy III, mohou být zahrnuty do příslušných regionálních investičních plánů, vnitrostátních desetiletých plánů rozvoje sítě a dalších národních plánů infrastruktury podle potřeby jakožto zvažované projekty.

Článek 4

Kritéria pro posouzení projektů skupinami

1. Projekt společného zájmu splňuje tato obecná kritéria:

a) projekt je nezbytný pro nejméně jeden z prioritních koridorů a oblastí energetické infrastruktury uvedených v příloze I;

b) potenciální celkový přínos projektu posouzeného podle příslušných kritérií uvedených v odstavci 3 převažuje nad jeho náklady, a to i v dlouhodobějším horizontu;

c) projekt splňuje alespoň jedno z těchto kritérií:

   i) týká se alespoň dvou členských států, a to tak, že přímo či nepřímo, prostřednictvím propojení se třetí zemí, překračuje hranice dvou nebo více členských států;

   ii) nachází se na území jednoho členského státu, buď ve vnitrozemí, nebo na moři včetně ostrovů, a má výrazný přeshraniční dopad, jak je stanoveno v bodě 1 přílohy IV.

2. Projekt ve společném zájmu splňuje tato obecná kritéria:

a) projekt významně přispívá k cílům uvedeným v čl. 1 odst. 1 a k cílům třetí země, zejména tím, že této třetí zemi nebrání postupně vyřazovat výrobní zařízení používající fosilní paliva pro svou domácí spotřebu, a k udržitelnosti, mimo jiné integrací energie z obnovitelných zdrojů do rozvodné sítě a přenosem a distribucí energie z obnovitelných zdrojů do hlavních míst spotřeby a úložišť;

b) potenciální celkový přínos projektu na úrovni Unie posouzeného podle příslušných kritérií uvedených v odstavci 3 převažuje nad jeho náklady v rámci Unie, a to i v dlouhodobějším horizontu;

c) projekt se nachází na území nejméně jednoho členského státu a na území nejméně jedné třetí země a má výrazný přeshraniční dopad, jak je stanoveno v bodě přílohy IV 2;

d) pokud jde o část nacházející se na území členského státu, je projekt v souladu se směrnicemi 2009/73/ES a (EU) 2019/944, pokud spadá do kategorií infrastruktury uvedených v bodech 1 a 3 přílohy II k tomuto nařízení;

e) existuje vysoká úroveň sbližování rámce politiky dotčené třetí země nebo dotčených třetích zemí a jsou prokázány mechanismy prosazování práva na podporu cílů politiky Unie, a to zejména s cílem zajistit:

   i) dobře fungující vnitřní trh s energií;

   ii) bezpečnost dodávek na základě např. rozmanitých zdrojů, spolupráce a solidarity;

   iii) energetický systém, včetně výroby, přenosu a distribuce na cestě k cíli klimatické neutrality v souladu s Pařížskou dohodou a cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejím cílem klimatické neutrality do roku 2050, a zejména zabránit úniku uhlíku;

f) dotčená třetí země nebo dotčené třetí země podporuje nebo podporují prioritní status projektu, jak je stanoven v článku 7, a zavazují se dodržovat podobný harmonogram pro zrychlené provádění a další politická a regulační podpůrná opatření, jaká platí pro projekty společného zájmu v Unii.

Pokud jde o projekty týkající se ukládání oxidu uhličitého, které spadají do kategorie energetické infrastruktury stanovené v bodě 5 písm. c) přílohy II, projekt je nezbytný k umožnění přeshraniční přepravy a ukládání oxidu uhličitého a třetí země, v níž je projekt umístěn, a má odpovídající právní rámec založený na prokázaných účinných mechanismech prosazování práva, což zajistí, aby se na tento projekt vztahovaly normy a záruky zabraňující jakýmkoli únikům oxidu uhličitého a normy a záruky týkající se klimatu, lidského zdraví a ekosystémů, pokud jde o bezpečnost a účinnost trvalého uložení oxidu uhličitého, které jsou přinejmenším na stejné úrovni jako normy a záruky stanovené právem Unie.

3. Na projekty společného zájmu spadající do zvláštních kategorií energetické infrastruktury se vztahují tato zvláštní kritéria:

a) pokud jde o projekty přenosu, distribuce a ukládání elektřiny spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovené v bodě 1 písm. a), b), c), d) a f) přílohy II, přispívá projekt významně k udržitelnosti integrací energie z obnovitelných zdrojů do sítě, přenosem nebo distribucí energie z obnovitelných zdrojů do hlavních míst spotřeby a úložišť a případně ke snížení omezení distribuce energie a dále přispěje alespoň k jednomu z těchto zvláštních kritérií:

   i) integrace trhu, mimo jiné odstraněním energetické izolovanosti nejméně jednoho členského státu a omezením počtu úzkých míst energetické infrastruktury, hospodářská soutěž, interoperabilita a pružnost systému;

   ii) bezpečnost dodávek, mimo jiné prostřednictvím interoperability, pružnosti systému, kybernetické bezpečnosti, vhodných propojení a bezpečného a spolehlivého provozu systému;

b) pokud jde o projekty inteligentních elektrických rozvodných sítí spadající do kategorie energetické infrastruktury stanovené v bodě 1 písm. e) přílohy II, přispívá projekt významně k udržitelnosti integrací energie z obnovitelných zdrojů do rozvodné sítě a dále přispívá alespoň ke dvěma z těchto zvláštních kritérií:

   i) bezpečnost dodávek, mimo jiné prostřednictvím účinnosti a interoperability přenosu a distribuce elektřiny v každodenním provozu, předcházení přetížení sítě a integrace a zapojení uživatelů sítě;

   ii) integrace trhu, mimo jiné prostřednictvím účinného provozu systému a využití propojovacích vedení;

   iii) bezpečnost sítě, flexibilita a kvalita dodávek, mimo jiné prostřednictvím většího využívání inovací v oblasti vyrovnávání systému, trhů s flexibilitou, kybernetické bezpečnosti, sledování, kontroly systému a opravy chyb;

   iv) inteligentní integrace odvětví, buď v rámci energetického systému propojením různých nosičů energie a odvětví, nebo v širším smyslu upřednostněním synergií a koordinace mezi energetikou, dopravou a telekomunikacemi;

c) pokud jde o projekty přepravy a ukládání oxidu uhličitého spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 5 přílohy II, přispívá projekt významně k udržitelnosti snížením emisí oxidu uhličitého v propojených průmyslových zařízeních a přispívá ke každému z těchto zvláštních kritérií:

   i) zamezení emisím oxidu uhličitého při zachování bezpečnosti dodávek;

   ii) zvýšení odolnosti a bezpečnosti přepravy a ukládání oxidu uhličitého;

   iii) účinné využívání zdrojů na základě připojení více zdrojů a úložišť oxidu uhličitého přes společnou infrastrukturu a minimalizace environmentální zátěže a rizik;

d) pokud jde o vodíkové projekty spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 3 přílohy II, přispěje projekt významně k udržitelnosti, mimo jiné snížením emisí skleníkových plynů, posílením zavádění vodíku z obnovitelných zdrojů nebo z nízkouhlíkových zdrojů, s důrazem na vodík z obnovitelných zdrojů zejména v konečném použití, např. v těžko dekarbonizovatelných odvětvích, v nichž nejsou proveditelná energeticky účinnější řešení, a podporou variabilní výroby energie z obnovitelných zdrojů nabídkou řešení v oblasti flexibility, ukládání, nebo obojího, a dále projekt významně přispívá alespoň k jednomu z těchto zvláštních kritérií:

   i) integrace trhu, mimo jiné propojením stávajících nebo nových vodíkových sítí členských států, nebo jinak přispívá ke vzniku sítě pro přepravu a skladování vodíku pro celou Unii a zajišťuje interoperabilitu propojených soustav;

   ii) bezpečnost dodávek a flexibilita, mimo jiné prostřednictvím vhodných propojení a usnadnění bezpečného a spolehlivého provozu systému;

   iii) hospodářská soutěž, mimo jiné umožněním přístupu pro více zdrojů dodávek a uživatelů sítě na transparentním a nediskriminačním základě;

e) pokud jde o elektrolyzéry spadající do kategorie energetické infrastruktury stanovené v bodě 4 přílohy II, přispívá projekt významně ke každému z těchto zvláštních kritérií:

   i) udržitelnost, mimo jiné snížením emisí skleníkových plynů a posílením využívání vodíku z obnovitelných zdrojů nebo z nízkouhlíkových zdrojů, zejména z obnovitelných zdrojů, a také syntetických paliv tohoto původu;

   ii) bezpečnost dodávek, mimo jiné přispíváním k bezpečnému, účinnému a spolehlivému provozu systému nebo nabídkou řešení v oblasti ukládání, flexibility či obojího, jako je odezva strany poptávky a vyrovnávací služby;

   iii) umožnění služeb flexibility, jako je odezva strany poptávky a ukládání usnadněním inteligentní integrace odvětví energetiky prostřednictvím vytvoření vazeb na jiné nosiče energie a jiná odvětví;

f) pokud jde projekty inteligentních plynárenských sítí spadající do kategorie energetické infrastruktury stanovené v bodě 2 přílohy II, přispívá projekt významně k udržitelnosti tím, že zajišťuje integraci různých plynů z nízkouhlíkových a zejména obnovitelných zdrojů, např. z místních zdrojů, jako je biometan nebo obnovitelný vodík, do plynárenských přepravních, distribučních či skladovacích soustav za účelem snížení emisí skleníkových plynů, a tento projekt přispívá významně alespoň k jednomu z těchto zvláštních kritérií:

   i) bezpečnost sítě a kvalita dodávek, a to zlepšením účinnosti a interoperability plynárenských přepravních, distribučních nebo skladovacích soustav v každodenním provozu sítě, mimo jiné řešením problémů vyplývajících ze vstřikování plynů různé kvality;

   ii) fungování trhu a služby zákazníkům;

   iii) usnadnění inteligentní integrace energetiky vytvořením vazeb na jiné nosiče energie a odvětví a umožněním odezvy strany poptávky.

4. Pokud jde o projekty spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v příloze II, jsou kritéria uvedená v odstavci 3 tohoto článku posuzována v souladu s ukazateli stanovenými v příloze IV bodech 3 až 8.

5. S cílem usnadnit posouzení všech projektů, které by mohly být způsobilé jakožto projekty společného zájmu a které by mohly být zařazeny na regionální seznam, posoudí každá skupina transparentním a objektivním způsobem přínos každého projektu k provádění téhož prioritního koridoru nebo oblasti energetické infrastruktury. Každá skupina vymezí svou metodu posouzení na základě celkového přínosu ke splnění kritérií uvedených v odstavci 3. Toto posouzení povede k seřazení projektů pro interní použití v rámci skupiny. Ani regionální seznam, ani seznam Unie neobsahují žádné seřazení ani se seřazení nepoužije pro žádný jiný účel, s výjimkou účelu uvedeného v příloze III oddíle 2 bodě 16.

S cílem zajistit jednotný přístup k posuzování v různých skupinách každá skupina při posouzení projektů řádně přihlédne k:

a) naléhavosti a příspěvku každého navrhovaného projektu za účelem plnění cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050, integraci trhu, hospodářské soutěži, udržitelnosti a bezpečnosti dodávek;

b) komplementaritě každého navrhovaného projektu s jinými navrhovanými projekty, včetně konkurenčních nebo potenciálně konkurenčních projektů;

c) možným synergiím s prioritními koridory a tematickými oblastmi určenými v rámci transevropských dopravních a telekomunikačních sítí;

d) u navrhovaných projektů, které jsou v okamžiku posuzování projekty na seznamu Unie, k pokroku při jejich provádění a plnění povinností v oblasti předkládání zpráv a transparentnosti.

U projektů inteligentních elektrických rozvodných sítí a inteligentních plynárenských sítí, které spadají do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 1 písm. e) a bodě 2 přílohy II, se řazení týká projektů, které se dotýkají dvou stejných členských států, a náležitou pozornost je třeba věnovat rovněž počtu uživatelů, jichž se projekt dotkne, roční spotřebě energie a podílu energie z jiných než nastavitelných zdrojů v oblasti pokryté těmito uživateli.

Článek 5

Provádění a sledování projektů na seznamu Unie

1. Předkladatelé projektů vypracují pro projekty na seznamu Unie prováděcí plán, včetně harmonogramu pro:

a) studie proveditelnosti a přípravné studie, včetně studií v oblasti přizpůsobení se změně klimatu a souladu s právními předpisy v oblasti životního prostředí a se zásadou „významně nepoškozovat“;

b) schválení vnitrostátními regulačními orgány nebo jakýmkoli jiným příslušným orgánem;

c) výstavbu a uvedení do provozu a

d) povolovací postup podle čl. 10 odst. 6 písm. b).

2. Provozovatelé přenosových či přepravních soustav, provozovatelé distribučních soustav a jiní provozovatelé vzájemně spolupracují s cílem usnadnit rozvoj projektů na seznamu Unie ve své oblasti.

3. Agentura a dotčené skupiny sledují pokrok dosažený při provádění projektů na seznamu Unie a v případě potřeby vydávají doporučení s cílem usnadnit jejich provádění. Skupiny si mohou vyžádat další informace v souladu s odstavci 4, 5 a 6, svolávat jednání s příslušnými stranami a vybízet Komisi k ověření poskytnutých informací na místě.

4. Do dne 31. prosince každého roku následujícího po roce zařazení projektu na seznam Unie předloží předkladatelé projektů příslušnému vnitrostátnímu orgánu uvedenému v čl. 8 odst. 1 výroční zprávu o každém projektu spadajícím do kategorií energetické infrastruktury stanovených v příloze II.

Tato zpráva uvede podrobnosti o:

a) pokroku dosaženém v oblasti rozvoje a výstavby projektu a jeho uvedení do provozu, zejména s ohledem na povolovací postup a postup konzultací, jakož i na soulad s právními předpisy v oblasti životního prostředí, se zásadou, že projekt významně nepoškozuje životní prostředí, a o přijatých opatřeních pro přizpůsobení se změně klimatu;

b) případných zpožděních oproti prováděcímu plánu, důvodech těchto zpoždění a dalších nastalých obtížích;

c) ve vhodných případech o revidovaném plánu zaměřeném na překonání zpoždění.

5. Do 28. února každého roku následujícího po roce, kdy musel předkladatel projektu předložit zprávu uvedenou v odstavci 4 tohoto článku, předloží příslušné orgány uvedené v čl. 8 odst. 1 agentuře a příslušné skupině zprávu uvedenou v odstavci 4 tohoto článku, doplněnou o informace o pokroku a případně o zpožděních při provádění projektů na seznamu Unie nacházejících se na jejich příslušném území z hlediska povolovacích postupů, a o důvodech těchto zpoždění. Příspěvek příslušných orgánů ke zprávě se jako takový jasně označí a vypracuje tak, aniž by měnil text uvedený předkladateli projektu.

6. Do dne 30. dubna každého roku, v němž má být přijat nový seznam Unie, předloží agentura skupinám konsolidovanou zprávu o projektech na seznamu Unie, které spadají do pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů, v níž vyhodnotí dosažený pokrok a očekávané změny v nákladech na projekt a případně uvede doporučení, jak překonat nastalá zpoždění a obtíže. Tato konsolidovaná zpráva rovněž v souladu s čl. 11 písm. b) nařízení (EU) 2019/942 vyhodnotí, zda dochází k důslednému provádění plánů rozvoje sítě pro celou Unii s ohledem na prioritní koridory a oblasti energetické infrastruktury uvedené v příloze I.

V řádně odůvodněných případech může agentura požádat o další informace nezbytné pro plnění svých úkolů stanovených v tomto odstavci.

7. Pokud se uvedení projektu na seznamu Unie do provozu opozdí oproti prováděcímu plánu, s výjimkou převažujících důvodů, za něž předkladatel projektu nenese odpovědnost, použijí se tato opatření:

a) pokud jsou opatření uvedená v čl. 22 odst. 7 písm. a), b) nebo c) směrnice 2009/73/ES a v čl. 51 odst. 7 písm. a), b) nebo c) směrnice (EU) 2019/944 použitelná podle příslušných vnitrostátních právních předpisů, zajistí vnitrostátní regulační orgány uskutečnění investice;

b) pokud opatření vnitrostátních regulačních orgánů podle písmene a) nejsou použitelná, předkladatel projektu do 24 měsíců od data uvedení do provozu uvedeného v prováděcím plánu vybere třetí stranu, která bude projekt financovat nebo realizovat, a to úplně nebo zčásti;

c) pokud není vybrána třetí strana v souladu s písmenem b), jmenuje členský stát, nebo pokud tak členský stát stanovil, vnitrostátní regulační orgán do dvou měsíců od uplynutí lhůty uvedené v písmenu b) třetí stranu, která bude financovat nebo realizovat projekt a kterou předkladatel projektu akceptuje;

d) pokud je zpoždění oproti datu uvedení do provozu uvedenému v prováděcím plánu delší než 26 měsíců, může Komise – za předpokladu, že s tím dotčené členské státy souhlasí a plně s ní spolupracují – vyhlásit výzvu k předkládání návrhů na výstavbu projektu v souladu s dohodnutým časovým harmonogramem otevřenou pro všechny třetí strany schopné stát se předkladatelem projektů;

e) pokud se použijí opatření uvedená v písmenech c) nebo d), poskytne provozovatel soustavy, v jehož oblasti se investice nachází, provozovatelům nebo investorům uskutečňujícím investici nebo třetí straně veškeré informace nutné pro uskutečnění investice, připojí nová aktiva k přenosové či přepravní síti nebo případně distribuční síti a obecně vyvine co největší úsilí s cílem usnadnit provedení investice a bezpečný, spolehlivý a účinný provoz a údržbu projektu na seznamu Unie.

8. Projekt na seznamu Unie může být odstraněn ze seznamu Unie v souladu s postupem stanoveným v čl. 3 odst. 4, pokud bylo jeho zařazení na tento seznam založeno na nesprávných informacích, které byly rozhodujícím faktorem pro toto zařazení, nebo pokud není v souladu s právem Unie.

9. Projekty, které již nejsou na seznamu Unie, ztrácejí veškerá práva a povinnosti spojené se statusem projektu společného zájmu nebo projektu ve společném zájmu stanovené v tomto nařízení.

Projekt, který již není uveden na seznamu Unie, avšak příslušný orgán již u něj přijal k přezkoumání příslušnou dokumentaci k žádosti, si zachovává práva a povinnosti stanovené v kapitole III, s výjimkou případů, kdy byl projekt odstraněn ze seznamu Unie z důvodů uvedených v odstavci 8 tohoto článku.

10. Tímto článkem není dotčena jakákoli finanční pomoc Unie poskytnutá projektu na seznamu Unie před jeho vyřazením ze seznamu Unie.

Článek 6

Evropští koordinátoři

1. Nastanou-li při provádění projektu společného zájmu závažné obtíže, může Komise po dohodě s dotčenými členskými státy jmenovat evropského koordinátora na dobu až jednoho roku, přičemž toto období lze dvakrát prodloužit.

2. Evropský koordinátor:

a) podporuje projekty, pro které byl jmenován evropským koordinátorem, a přeshraniční dialog mezi předkladateli projektu a všemi dotčenými zúčastněnými stranami;

b) pomáhá všem stranám podle potřeby při konzultacích s dotčenými zúčastněnými stranami, případně při diskuzích o alternativních trasách a při získávání nezbytných povolení pro projekty;

c) ve vhodných případech radí předkladatelům projektu v otázkách jeho financování;

d) zajistí odpovídající podporu a strategické řízení ze strany dotčených členských států při přípravě a provádění projektů;

e) předkládá každoročně a ve vhodných případech rovněž po dokončení svého mandátu Komisi zprávu o pokroku projektů a o jakýchkoli obtížích a překážkách, které by mohly významně oddálit datum uvedení projektů do provozu.

Komise předá zprávu evropského koordinátora uvedenou v písm. e) Evropskému parlamentu a dotčeným skupinám.

3. Evropský koordinátor je vybírán na základě otevřeného, nediskriminačního a transparentního procesu a na základě zkušeností kandidáta se specifickými úkoly, které mu jsou v rámci dotčených projektů přiděleny.

4. Rozhodnutí o jmenování evropského koordinátora stanoví podmínky s podrobným vymezením doby trvání mandátu, konkrétních úkolů a termínů a příslušné metodiky, kterou je třeba dodržovat. Úsilí vynaložené na koordinaci je přiměřené složitosti projektů a odhadovaným nákladům na projekty.

5. Dotčené členské státy v plné míře spolupracují s evropským koordinátorem při plnění úkolů uvedených v odstavcích 2 a 4.

KAPITOLA III

Udělování povolení a účast veřejnosti

Článek 7

Prioritní status projektů na seznamu Unie

1. Přijetí seznamu Unie určuje pro účely veškerých rozhodnutí vydaných v průběhu povolovacího postupu nezbytnost projektů na seznamu Unie z hlediska energetické politiky a klimatu bez ohledu na přesné umístění, trasu či technologii projektu.

Tento odstavec se nepoužije na konkurenční projekty nebo na projekty, které nedosáhly dostatečného stupně zralosti k tomu, aby mohla být poskytnuta analýza nákladů a přínosů konkrétního projektu uvedená v oddíle 2 bodě 1 písm. d) přílohy III.

2. Za účelem zajištění účinného administrativního zpracování dokumentace žádostí týkajících se projektů na seznamu Unie zajistí předkladatelé projektu a všechny dotčené orgány, aby byla tato dokumentace vyřízena nejrychlejším možným způsobem v souladu s unijním a vnitrostátním právem.

3. Aniž jsou dotčeny povinnosti stanovené v právu Unie, je projektům na seznamu Unie přiznán status nejvyššího možného národního významu, pokud tento status ve vnitrostátním právu existuje, a při povolovacích postupech a, pokud tak stanoví vnitrostátní právo, při územním plánovaní, včetně postupů týkajících se posuzování dopadů na životní prostředí, je s nimi náležitě nakládáno, a to v takovém případě a do takové míry, do níž je toto nakládání určeno vnitrostátním právem platným pro příslušný typ energetické infrastruktury.

4. Veškeré postupy řešení sporů, soudní řízení, odvolání a opravné prostředky týkající se projektů na seznamu Unie u vnitrostátních soudů, tribunálů, panelů, včetně mediace nebo rozhodčího řízení, pokud existují ve vnitrostátním právu, se považují za bezodkladné, pokud tyto postupy pro naléhavé případy upravuje vnitrostátní právo a v rozsahu, v němž je upravuje.

5. Členské státy při řádném zohlednění stávajících pokynů vydaných Komisí pro zjednodušení postupů posuzování vlivů projektů na seznamu Unie na životní prostředí posoudí, která legislativní a nelegislativní opatření jsou nezbytná pro zjednodušení postupů posuzování vlivů na životní prostředí a pro zajištění jejich soudržného uplatňování, a o výsledku tohoto posouzení informují Komisi.

6. Do 24. března 2023 přijmou členské státy nelegislativní opatření, která určily podle odstavce 5.

7. Do 24. června 2023 přijmou členské státy legislativní opatření, která určily podle odstavce 5. Těmito legislativními opatřeními nejsou dotčeny povinnosti stanovené v právu Unie.

8. Pokud jde o důsledky pro životní prostředí, kterými se zabývá čl. 6 odst. 4 směrnice 92/43/EHS a čl. 4 odst. 7 směrnice 2000/60/ES, za předpokladu, že jsou splněny všechny podmínky uvedené v těchto směrnicích, jsou projekty na seznamu Unie považovány z hlediska energetické politiky za projekty ve veřejném zájmu a lze je považovat za projekty v převažujícím veřejném zájmu.

Je-li v souladu se směrnicí 92/43/EHS vyžadováno stanovisko Komise, Komise a příslušný vnitrostátní orgán uvedený v článku 9 tohoto nařízení zajistí, aby rozhodnutí týkající se převažujícího veřejného zájmu projektu bylo přijato ve lhůtách stanovených v čl. 10 odst. 1 a 2 tohoto nařízení.

Tento odstavec se nepoužije na konkurenční projekty nebo na projekty, které nedosáhly dostatečného stupně zralosti k tomu, aby mohla být poskytnuta analýza nákladů a přínosů konkrétního projektu uvedená v oddíle 2 bodě 1 písm. d) přílohy III.

Článek 8

Organizace povolovacího postupu

1. Do 23. června 2022 aktualizuje každý členský stát určení jednoho příslušného vnitrostátního orgánu, který odpovídá za usnadňování a koordinaci povolovacího postupu pro projekty na seznamu Unie.

2. U projektu na seznamu Unie nebo konkrétní kategorie projektů na seznamu Unie mohou být povinnosti příslušného vnitrostátního orgánu uvedeného v odstavci 1 nebo související úkoly přeneseny na jiný orgán nebo mohou být jiným orgánem vykonány, a to za předpokladu, že:

a) příslušný vnitrostátní orgán informuje Komisi o tomto přenesení a informace o něm je zveřejněna buď příslušným vnitrostátním orgánem, nebo předkladatelem projektu na internetové stránce podle čl. 9 odst. 7;

b) pouze jeden orgán je odpovědný za projekt na seznamu Unie, je jediným kontaktním místem pro předkladatele projektu v procesu vedoucímu ke komplexnímu rozhodnutí pro daný projekt na seznamu Unie a koordinuje předkládání veškerých příslušných dokumentů a informací.

Příslušný vnitrostátní orgán si může ponechat odpovědnost za stanovení lhůt, aniž by tím byly dotčeny lhůty stanovené v čl. 10 odst. 1 a 2.

3. Aniž jsou dotčeny příslušné požadavky podle mezinárodního a unijního práva a v rozsahu, v němž s nimi není v rozporu, i vnitrostátního práva, usnadní příslušný vnitrostátní orgán vydání komplexního rozhodnutí. Komplexní rozhodnutí se vydává ve lhůtách uvedených v čl. 10 odst. 1 a 2 a podle jednoho z následujících systémů:

a) integrovaný systém:

komplexní rozhodnutí, které vydá příslušný vnitrostátní orgán, je jediným právně závazným rozhodnutím vyplývajícím ze zákonného povolovacího postupu. Jsou-li projektem dotčeny další orgány, mohou v souladu s vnitrostátním právem vyjádřit svůj názor ve formě vstupu do daného řízení a příslušný vnitrostátní orgán ho zohlední;

b) koordinovaný systém:

komplexní rozhodnutí zahrnuje více jednotlivých právně závazných rozhodnutí vydaných několika dotčenými orgány, jež jsou koordinovány příslušným vnitrostátním orgánem. Příslušný vnitrostátní orgán může zřídit pracovní skupinu, v níž jsou zastoupeny všechny dotčené orgány, s cílem vypracovat podrobný harmonogram pro povolovací postup v souladu s čl. 10 odst. 6 písm. b) a sledovat a koordinovat jeho provádění. Příslušný vnitrostátní orgán po konzultaci s dalšími dotčenými orgány, případně v souladu s vnitrostátním právem, a aniž by byly dotčeny lhůty stanovené v čl. 10 odst. 1 a 2, stanoví pro každé jednotlivé rozhodnutí přiměřenou lhůtu, během níž jsou vydána jednotlivá rozhodnutí. Příslušný vnitrostátní orgán může přijmout jednotlivé rozhodnutí v zastoupení jiného dotčeného vnitrostátního orgánu, pokud tento orgán nevydá toto rozhodnutí ve stanovené lhůtě a pokud toto zpoždění nelze

dostatečně odůvodnit nebo pokud tak stanoví vnitrostátní právo, a v rozsahu, v němž je to v souladu s právem Unie, se může příslušný vnitrostátní orgán domnívat, že jiný dotčený vnitrostátní orgán buď projekt schválil, nebo zamítl, pokud rozhodnutí daného orgánu není vydáno ve stanovené lhůtě. Pokud tak stanoví vnitrostátní právo, nemusí příslušný vnitrostátní orgán na jednotlivé rozhodnutí jiného vnitrostátního orgánu brát zřetel, domnívá-li se, že rozhodnutí není dostatečně podloženo základními podklady předloženými dotčeným vnitrostátním orgánem; příslušný vnitrostátní orgán v tom případě zajistí dodržování příslušných požadavků podle práva Unie a mezinárodního práva a své rozhodnutí odůvodní;

c) systém spolupráce:

přijetí komplexního rozhodnutí koordinuje příslušný vnitrostátní orgán. Příslušný vnitrostátní orgán po konzultaci s dalšími dotčenými orgány, případně v souladu s vnitrostátním právem, a aniž jsou dotčeny lhůty stanovené v čl. 10 odst. 1 a 2, stanoví pro každé jednotlivé rozhodnutí přiměřenou lhůtu, během níž se vydají jednotlivá rozhodnutí. Sleduje dodržování lhůt dotčenými orgány.

Členské státy tyto systémy provedou způsobem, který podle vnitrostátního práva přispěje k nejúčinnějšímu a včasnému vydání komplexního rozhodnutí.

Pravomoc dotčených orgánů může být buď začleněna do pravomoci příslušného vnitrostátního orgánu určeného v souladu s odstavcem 1, nebo si dotčené orgány do určité míry mohou zachovat svou nezávislou pravomoc v souladu s příslušným povolovacím režimem, který členský stát zvolil v souladu s tímto odstavcem s cílem usnadnit vydání komplexního rozhodnutí a odpovídajícím způsobem spolupracovat s příslušným vnitrostátním orgánem.

Pokud dotčený orgán neočekává, že jednotlivé rozhodnutí vydá ve stanovené lhůtě, okamžitě o tom informuje příslušný vnitrostátní orgán a toto zpoždění odůvodní. Následně příslušný vnitrostátní orgán stanoví další lhůtu, ve které musí být dané jednotlivé rozhodnutí vydáno, přičemž stále dodržuje celkové lhůty stanovené v čl. 10 odst. 1 a 2.

Členské státy si zvolí mezi třemi systémy uvedenými v prvním pododstavci písm. a), b) a c) s cílem usnadnit a koordinovat své postupy a provedou systém, který je pro ně nejúčinnější z hlediska vnitrostátních specifik v plánování a povolovacích postupech. Pokud členský stát zvolí systém spolupráce, uvědomí Komisi o důvodech své volby.

4. Členské státy mohou použít systémy stanovené v odstavci 3 na projekty na seznamu Unie na pevnině i na moři.

5. Pokud projekt na seznamu Unie vyžaduje, aby bylo rozhodnutí přijato ve dvou nebo více členských státech, přijmou relevantní příslušné vnitrostátní orgány veškerá nezbytná opatření umožňující jejich vzájemnou účinnou a efektivní spolupráci a komunikaci včetně opatření uvedených v čl. 10 odst. 6. Členské státy usilují o zajištění společných postupů, zejména pokud jde o posouzení dopadů na životní prostředí.

6. Relevantní příslušné vnitrostátní orgány členských států zapojených do projektu na seznamu Unie, který spadá do jednoho z prioritních koridorů elektrizačních soustav na moři stanovených v části 2 přílohy I, si společně ze svých řad určí pro předkladatele projektů pro každý projekt jednotné kontaktní místo, které odpovídá za usnadňování výměny informací mezi příslušnými vnitrostátními orgány ohledně povolovacího postupu projektu, s cílem usnadnit tento povolovací postup, jakož i vydávání rozhodnutí relevantními příslušnými vnitrostátními orgány. Jednotná kontaktní místa mohou fungovat jako úložiště shromažďující stávající dokumenty k projektům.

Článek 9

Transparentnost a účast veřejnosti

1. Do 24. října 2023 zveřejní členský stát nebo příslušný vnitrostátní orgán, případně ve spolupráci s jinými dotčenými orgány, aktualizovanou příručku postupů upravujících povolovací postup, který se vztahuje na projekty na seznamu Unie, jež bude zahrnovat alespoň údaje upřesněné v bodě 1 přílohy VI. Příručka není právně závazná, ale odkazuje na příslušné právní předpisy nebo je cituje. Příslušné vnitrostátní orgány případně spolupracují a hledají synergie s orgány sousedních zemí s cílem vyměňovat si osvědčené postupy a usnadňovat povolovací postup, zejména při vypracovávání příručky postupů.

2. Aniž je dotčeno environmentální právo a jakékoli požadavky podle Aarhuské úmluvy, úmluvy z Espoo a relevantního práva Unie, dodržují všechny strany, které se podílejí na povolovacím postupu, zásady pro účast veřejnosti stanovené v bodě 3 přílohy VI.

3. Předkladatel projektu v orientační lhůtě tří měsíců od zahájení povolovacího postupu podle článku 10 odst. 3 vypracuje a předloží příslušnému vnitrostátnímu orgánu koncepci účasti veřejnosti v návaznosti na postup nastíněný v příručce uvedené v odstavci 1 tohoto článku a v souladu s obecnými zásadami uvedenými v příloze VI. Příslušný vnitrostátní orgán požádá o změny nebo schválí koncepci účasti veřejnosti do tří měsíců od obdržení koncepce, přičemž uváží jakoukoli formu účasti veřejnosti a konzultací s ní, které se uskuteční před zahájením povolovacího postupu, v rozsahu, v němž tato účast a konzultace veřejnosti splňují požadavky tohoto článku.

Pokud má předkladatel projektu v úmyslu provést podstatné změny ve schválené koncepci účasti veřejnosti, informuje o tom příslušný vnitrostátní orgán. V tom případě může příslušný vnitrostátní orgán požadovat změny.

4. Pokud to již nepožaduje vnitrostátní právo na základě stejných nebo vyšších standardů, uskuteční předkladatel projektu nebo, příslušný vnitrostátní orgán, stanoví-li tak vnitrostátní právo, před tím, než předkladatel projektu předloží konečnou a úplnou dokumentaci žádosti příslušnému vnitrostátnímu orgánu podle článku 10 odst. 7, alespoň jednu veřejnou konzultaci. Touto veřejnou konzultací není dotčena žádná veřejná konzultace, jež má být uskutečněna po předložení žádosti o povolení podle čl. 6 odst. 2 směrnice 2011/92/EU. Veřejná konzultace informuje zúčastněné strany uvedené v bodě 3 písm. a) přílohy VI o daném projektu v rané fázi a pomůže určit nejvhodnější umístění, dráhu nebo technologii, a to případně i s ohledem na odpovídající aspekty daného projektu v oblasti přizpůsobování se změně klimatu, veškeré dopady relevantní podle unijního a vnitrostátního práva, a příslušné otázky, které bude třeba v dokumentaci žádosti řešit. Veřejná konzultace splňuje minimální požadavky stanovené v bodě 5 přílohy VI. Aniž jsou dotčena procesní pravidla a pravidla transparentnosti uplatňovaná v členských státech, předkladatel projektu zveřejní na internetových stránkách podle odstavce 7 tohoto článku zprávu s vysvětlením, jak byla zohledněna stanoviska vyjádřená při veřejných konzultacích, v níž uvede, jaké změny byly provedeny, pokud jde o místo, dráhu a návrh projektu, nebo zdůvodní, proč tato stanoviska nebyla zohledněna.

Předkladatel projektu vypracuje před podáním dokumentace žádosti zprávu shrnující výsledky činností souvisejících s účastí veřejnosti, včetně činností, které se uskutečnily před zahájením povolovacího postupu.

Předkladatel projektu předloží zprávy podle prvního a druhého pododstavce společně s dokumentací žádosti příslušnému vnitrostátnímu orgánu. Komplexní rozhodnutí náležitě zohlední výsledky těchto zpráv.

5. U přeshraničních projektů, do nichž jsou zapojeny dva nebo více členských států, se veřejné konzultace prováděné podle odstavce 4 v každém z dotčených členských států uskuteční nejpozději do dvou měsíců ode dne, kdy byla zahájena první veřejná konzultace.

6. U projektů, které mohou mít významný přeshraniční dopad na jeden nebo více sousedících členských států a na které se použije článek 7 směrnice 2011/92/EU a úmluva z Espoo, jsou příslušné informace poskytnuty příslušným vnitrostátním orgánům dotčených sousedících členských států. Příslušné vnitrostátní orgány dotčených sousedících členských států uvedou, případně v rámci oznamovacího postupu, zda si ony nebo jakýkoli další dotčený orgán přejí podílet se na příslušných postupech veřejné konzultace.

7. Předkladatel projektu zřídí a pravidelně aktualizuje specializované internetové stránky projektu s příslušnými informacemi o projektu společného zájmu, propojené s internetovými stránkami Komise a platformou pro transparentnost uvedenou v článku 23 a splňující požadavky uvedené v bodě 6 přílohy VI. Obchodně citlivé informace jsou považovány za důvěrné.

Předkladatelé projektu příslušné informace rovněž zveřejní prostřednictvím dalších vhodných informačních prostředků volně přístupných veřejnosti.

Článek 10

Doba trvání a realizace povolovacího postupu

1. Povolovací postup se skládá ze dvou postupů:

a) postup před podáním žádosti, který zahrnuje období mezi zahájením povolovacího postupu a přijetím předložené dokumentace žádosti příslušným vnitrostátním orgánem a který proběhne v orientační době 24 měsíců; a

b) zákonný povolovací postup, který zahrnuje dobu uplynulou mezi datem přijetí podané dokumentace žádosti a vydáním komplexního rozhodnutí a který nepřekročí 18 měsíců.

S ohledem na písmeno b) prvního pododstavce mohou členské státy v případě potřeby stanovit zákonný povolovací postup, který je kratší než 18 měsíců.

2. Příslušný vnitrostátní orgán zajistí, že celková doba trvání obou postupů uvedených v odstavci 1 nepřekročí dobu 42 měsíců.

Pokud se však příslušný vnitrostátní orgán domnívá, že se jeden nebo oba tyto postupy nedokončí ve lhůtách stanovených v odstavci 1, může prodloužit jednu nebo obě lhůty před jejich uplynutím a v každém jednotlivém případě. S výjimkou mimořádných okolností nemůže příslušný vnitrostátní orgán celkovou dobu trvání obou postupů prodloužit o více než devět měsíců.

Pokud příslušný vnitrostátní orgán lhůty prodlouží, informuje dotčenou skupinu a předloží jí opatření, která byla či mají být přijata pro dokončení povolovacího postupu s nejmenším možným zpožděním. Skupina může požádat, aby příslušný vnitrostátní orgán pravidelně podával zprávy o pokroku dosaženém v tomto směru a o důvodech případného zpoždění.

3. Pro účely stanovení začátku povolovacího postupu zašlou předkladatelé projektu příslušnému vnitrostátnímu orgánu každého dotčeného členského státu písemné oznámení o projektu, které obsahuje přiměřeně podrobný popis projektu.

Do tří měsíců od přijetí tohoto oznámení příslušný vnitrostátní orgán, a to i jménem jiných dotčených orgánů, toto oznámení písemně uzná nebo zamítne, domnívá-li se, že projekt není pro zahájení povolovacího postupu dostatečně zralý. V případě zamítnutí příslušný orgán své rozhodnutí odůvodní i jménem dalších dotčených orgánů. Datum podpisu potvrzení o přijetí tohoto oznámení příslušným vnitrostátním orgánem označuje začátek povolovacího postupu. Pokud se jedná o dva nebo více členských států, označuje začátek povolovacího postupu datum posledního potvrzení o přijetí tohoto oznámení vydaného dotčeným příslušným vnitrostátním orgánem.

Příslušné vnitrostátní orgány zajistí, aby byl povolovací postup urychlen v souladu s touto kapitolou pro každou kategorii projektů společného zájmu. Za tímto účelem upraví příslušné vnitrostátní orgány své požadavky na zahájení povolovacího postupu a přijetí předložené dokumentace žádosti, tak aby byly vhodné pro projekty, které mohou vzhledem ke své povaze, rozsahu nebo neexistenci požadavku na posouzení vlivů na životní prostředí podle vnitrostátních právních předpisů vyžadovat méně povolení a schválení pro dosažení fáze připravenosti k výstavbě. Členské státy mohou rozhodnout, že u projektů uvedených v tomto pododstavci není zapotřebí postup před podáním žádosti uvedený v odstavcích 1 a 6 tohoto článku.

4. Příslušné vnitrostátní orgány během povolovacího postupu zohlední veškeré platné provedené studie a povolení nebo oprávnění vydaná pro daný projekt na seznamu Unie předtím, než projekt vstoupil do povolovacího postupu podle tohoto článku, a nebudou vyžadovat duplicitní studie a povolení nebo oprávnění.

5. V členských státech, v nichž určení trasy nebo umístění provedené výhradně pro zvláštní účel plánovaného projektu, včetně plánování zvláštních koridorů pro síťové infrastruktury, nemůže být zahrnuto do procesu vedoucího ke komplexnímu rozhodnutí, odpovídající rozhodnutí se přijme v samostatné lhůtě šesti měsíců, počínaje datem předložení konečné a úplné dokumentace žádosti předkladatelem.

Za okolností uvedených v prvním pododstavci tohoto odstavce se prodloužení lhůty uvedené v odst. 2 druhém pododstavci zkrátí s výjimkou mimořádných okolností na šest měsíců, a to i v případě postupu uvedeného v tomto odstavci.

6. Postup před podáním žádosti zahrnuje tyto kroky:

a) co nejdříve a nejpozději do šesti měsíců po přijetí oznámení podle odstavce 3 prvního pododstavce určí příslušný vnitrostátní orgán na základě kontrolního seznamu uvedeného v bodě 1 písm. e) přílohy VI a v úzké spolupráci s ostatními dotčenými orgány, případně na základě návrhu předkladatele projektu, rozsah zpráv a dokumentů a úroveň podrobnosti informací, které má předkladatel projektu předložit jako součást dokumentace žádosti o komplexní rozhodnutí;

b) příslušný vnitrostátní orgán vypracuje v úzké spolupráci s předkladatelem projektu a s ostatními dotčenými orgány a s ohledem na výsledky činností provedených podle písmene a) tohoto odstavce podrobný harmonogram povolovacího postupu v souladu s obecnými zásadami uvedenými v bodě 2 přílohy VI;

c) po obdržení návrhu dokumentace žádosti si příslušný vnitrostátní orgán v případě potřeby vlastním jménem nebo jménem dalších dotčených orgánů vyžádá od předkladatele projektu doplnění chybějících informací týkajících se požadovaných prvků uvedených v písmenu a).

Součástí postupu před podáním žádosti je dle potřeby vypracování veškerých zpráv předkladatelů projektu o vlivech na životní prostředí, včetně dokumentace týkající se přizpůsobení se změně klimatu.

Příslušný orgán písemně nebo na digitálních platformách potvrdí přezkum žádosti do tří měsíců od předložení chybějících informací uvedených v písm. c) prvního pododstavce, čímž zahájí zákonný povolovací postup uvedený v odst. 1 písm. b). Požádat o dodatečné informace lze pouze tehdy, pokud je to odůvodněno novými okolnostmi.

7. Předkladatel projektu zajistí, aby byla dokumentace žádosti úplná a odpovídající a v rámci povolovacího postupu co nejdříve požádá o stanovisko v této věci příslušný vnitrostátní orgán. Předkladatel projektu plně spolupracuje s příslušným vnitrostátním orgánem na dodržení lhůt stanovených v tomto nařízení.

8. Členské státy usilují o zajištění toho, aby žádné změny vnitrostátního práva nevedly k prodlužování žádného povolovacího postupu zahájeného před vstupem těchto změn v platnost. V zájmu zachování rychlého povolovacího postupu pro projekty na seznamu Unie příslušné vnitrostátní orgány odpovídajícím způsobem upraví harmonogram stanovený v souladu s odst. 6 písm. b) tohoto článku, aby v maximální možné míře zajistily nepřekračování lhůt pro povolovací postup stanovených v tomto článku.

9. Lhůtami stanovenými tímto článkem nejsou dotčeny ani povinnosti vyplývající z práva Unie a mezinárodního práva, ani správní odvolací řízení a opravné prostředky před soudem nebo jiným soudním orgánem.

Lhůtami stanovenými tímto článkem pro veškeré povolovací postupy nejsou dotčeny žádné kratší lhůty stanovené členskými státy.

KAPITOLA IV

Meziodvětvové plánování infrastruktury

Článek 11

Analýza nákladů a přínosů energetického systému v celé šíři

1. Síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn vypracují konzistentní jednotné odvětvové návrhy metodiky, včetně modelu energetické sítě a trhu uvedeného v odstavci 10 tohoto článku, pro harmonizovanou analýzu nákladů a přínosů energetického systému v celé šíři na úrovni Unie u projektů na seznamu Unie, které spadají do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 1 písm. a), b), d) a f) a v bodě 3 přílohy II.

Metodiky uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce jsou zpracovány v souladu se zásadami stanovenými v příloze V, založeny na společných předpokladech umožňujících srovnávání projektů a jsou v souladu cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejím cílem klimatické neutrality do roku 2050, jakož i s pravidly a ukazateli stanovenými v příloze IV.

Metodiky uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce se použijí pro přípravu každého následujícího desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii vyvinutého sítí ENTSO pro elektřinu podle článku 30 nařízení (EU) 2019/943 nebo sítí ENTSO pro zemní plyn podle článku 8 nařízení (ES) č. 715/2009.

Do 24. dubna 2023 síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn poté, co během konzultačního procesu uvedeného v odstavci 2 shromáždí informace od příslušných zúčastněných stran, zveřejní své konzistentní jednotné odvětvové návrhy metodik a předloží je členským státům, Komisi a agentuře.

2. Před předložením svých návrhů metodik členským státům, Komisi a agentuře v souladu s odstavcem 1 zveřejní síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn předběžné návrhy metodik a uspořádají rozsáhlé konzultace a požádají o doporučení členské státy a alespoň organizace zastupující všechny příslušné zúčastněné strany, včetně subjektu pro provozovatele distribučních soustav v Unii zřízeného podle článku 52 nařízení (EU) 2019/943 (subjekt EU DSO), sdružení zapojených do trhů s elektřinou, plynem a vodíkem, vytápěním a chlazením a zachycováním a ukládáním uhlíku, zúčastněných stran v oblasti zachycování a využívání uhlíku, nezávislých agregátorů, subjektů odezvy na poptávku, organizací zapojených do řešení energetické účinnosti, sdružení spotřebitelů energie, zástupců občanské společnosti, a pokud to bude považováno za vhodné, vnitrostátní regulační orgány a další vnitrostátní orgány.

Do tří měsíců od zveřejnění předběžných návrhů metodik podle prvního pododstavce může kterákoliv zúčastněná strana uvedená v uvedeném pododstavci předložit doporučení.

Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu zřízený podle článku 10a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 401/2009 ([31]) může z vlastního podnětu předložit stanovisko k návrhům metodik.

Členské státy a zúčastněné strany uvedené v prvním pododstavci případně předloží a zveřejní svá doporučení a Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu předloží své stanovisko agentuře a případně síti ENTSO pro elektřinu nebo síti ENTSO pro zemní plyn a zpřístupní jej veřejnosti.

Proces konzultace je otevřený, včasný a transparentní. Síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn vypracují a zveřejní zprávu o tomto procesu konzultace.

([31]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 401/2009 ze dne 23. dubna 2009 o Evropské agentuře pro životní prostředí a Evropské informační a pozorovací síti pro životní prostředí (Úř. věst. L 126, 21.5.2009, s. 13).

Pokud síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn doporučení členských států, zúčastněných stran nebo vnitrostátních orgánů či stanovisko Evropského vědeckého poradního výboru pro změnu klimatu nezohlední nebo je zohlední pouze částečně, odůvodní to.

3. Do tří měsíců ode dne obdržení návrhů metodik spolu se vstupy získanými v rámci procesu konzultace a zprávou o této konzultaci poskytne agentura stanovisko síti ENTSO pro elektřinu a síti ENTSO pro zemní plyn Agentura sdělí své stanovisko síti ENTSO pro elektřinu, síti ENTSO pro zemní plyn, členským státům a Komisi a zveřejní je na svých internetových stránkách.

4. Do tří měsíců od obdržení návrhů metodik mohou členské státy předložit svá stanoviska síti ENTSO pro elektřinu nebo síti ENTSO pro zemní plyn a Komisi. V zájmu usnadnění konzultací může Komise uspořádat zvláštní zasedání skupin za účelem projednání návrhů metodik.

5. Do tří měsíců ode dne obdržení stanovisek agentury a členských států podle odstavců 3 a 4 pozmění síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn své metodiky tak, aby plně zohledňovaly stanoviska agentury a členských států, a předloží je spolu se stanoviskem agentury Komisi ke schválení. Komise vydá své rozhodnutí do tří měsíců od předložení metodiky sítí ENTSO pro elektřinu a sítí ENTSO pro zemní plyn.

6. Do dvou týdnů od schválení Komisí v souladu s odstavcem 5 zveřejní síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn své příslušné metodiky na svých internetových stránkách. Zveřejní příslušné vstupní údaje a další relevantní údaje o síti, toku zatížení a trhu v dostatečně přesné podobě při dodržení omezení podle vnitrostátního práva a příslušných dohod o mlčenlivosti. Komise a agentura zajistí zachování důvěrnosti obdržených údajů na své straně i u osob, které pro ně na základě těchto údajů provádějí analýzy.

7. Metodiky se pravidelně aktualizují a zdokonalují postupem podle odstavců 1 až 6. Musí v nich být zejména provedeny změny po předložení modelu energetické sítě a trhu uvedeného v odstavci 10. Agentura může z vlastního podnětu nebo na základě řádně odůvodněné žádosti vnitrostátních regulačních orgánů nebo zúčastněných stran a po formální konzultaci s organizacemi zastupujícími všechny příslušné zúčastněné strany uvedené v odstavci 2 prvním pododstavci a s Komisí o tyto aktualizace a zdokonalení požádat s uvedením důvodů a harmonogramu. Agentura zveřejní žádosti vnitrostátních regulačních orgánů nebo zúčastněných stran a všechny příslušné dokumenty, které nejsou citlivé z obchodního hlediska, vedoucí k žádosti agentury o aktualizaci nebo zdokonalení.

8. U projektů, které spadají do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 1 písm. c) a e) a v bodech 2, 4 a 5 přílohy II, zajistí Komise vypracování metodiky pro harmonizovanou analýzu nákladů a přínosů energetického systému v celé šíři na úrovni Unie. Tyto metodiky jsou v souladu s metodikami vypracovanými sítí ENTSO pro elektřinu a sítí ENTSO pro zemní plyn, pokud jde o přínosy a náklady. Agentura s podporou vnitrostátních regulačních orgánů prosazuje soulad těchto metodik s metodikami vypracovanými sítí ENTSO pro elektřinu a sítí ENTSO pro zemní plyn. Tyto metodiky se vypracují transparentním způsobem, včetně rozsáhlých konzultací s členskými státy a všemi relevantními zúčastněnými stranami.

9. Každé tři roky agentura stanoví a zveřejní soubor ukazatelů a odpovídajících referenčních hodnot pro srovnání jednotkových investičních nákladů u srovnatelných projektů kategorií energetické infrastruktury uvedených v příloze II. Předkladatelé projektů poskytnou požadované údaje vnitrostátním regulačním orgánům a agentuře.

Agentura zveřejní první ukazatele pro kategorie infrastruktury uvedené v bodech 1, 2 a 3 přílohy II do 24. dubna 2023 v rozsahu, v němž jsou k dispozici údaje pro výpočet spolehlivých ukazatelů a referenčních hodnot. Tyto referenční hodnoty mohou síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn použít k analýzám nákladů a přínosů prováděným pro následné desetileté plány rozvoje sítě pro celou Unii.

Agentura zveřejní první ukazatele pro kategorie energetické infrastruktury uvedené v bodech 4 a 5 přílohy II do 24. dubna 2025.

10. Do 24. června 2025 po provedení rozsáhlé konzultace zúčastněných stran uvedených v odst. 2 prvním pododstavci předloží síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn společně Komisi a agentuře konzistentní a postupně integrovaný model, který zajistí soulad mezi jednotnými odvětvovými metodikami založenými na společných předpokladech, zahrne infrastrukturu pro přenos elektřiny a přepravu zemního plynu a vodíku, jakož i úložiště a zařízení pro skladování, zkapalněný zemní plyn a elektrolyzéry, a bude pokrývat prioritní koridory a oblasti energetické infrastruktury uvedené v příloze I vymezené v souladu se zásadami stanovenými v příloze V.

11. Model uvedený v odstavci 10 zahrnuje alespoň vzájemné vazby příslušných odvětví ve všech fázích plánování infrastruktury, konkrétně scénáře, technologie a prostorové rozlišení, zjišťování nedostatků v infrastruktuře, a to zejména pokud jde o přeshraniční kapacity, a posouzení projektů.

12. Poté, co Komise schválí model podle odstavce 10 postupem stanoveným v odstavcích 1 až 5, se model zahrne do metodik uvedených v odstavci 1, které budou odpovídajícím způsobem pozměněny.

13. Alespoň každých pět let, počínaje schválením podle odstavce 10, a v případě nutnosti častěji, se tento model a konzistentní jednotné odvětvové metodiky pro analýzu nákladů a přínosů aktualizují v souladu s postupem uvedeným v odstavci 7.

Článek 12

Scénáře pro desetileté plány rozvoje sítě

1. Do 24. ledna 2023 zveřejní agentura po provedení rozsáhlé konzultace za účasti Komise, členských států, sítě ENTSO pro elektřinu, sítě ENTSO pro zemní plyn, subjektu EU DSO a alespoň organizací zastupujících sdružení působící na trzích s elektřinou, plynem a vodíkem, vytápěním a chlazením a zachycováním a ukládáním uhlíku a zúčastněných stran v oblasti zachycování a využívání uhlíku, nezávislých agregátorů, subjektů odezvy na poptávku, organizací zapojených do řešení v oblasti energetické účinnosti, sdružení spotřebitelů energie a zástupců občanské společnosti rámcové pokyny pro společné scénáře, které vypracují síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn. Tyto pokyny podle potřeby pravidelně aktualizují.

Pokyny stanoví kritéria pro transparentní, nediskriminační a důkladné vypracování scénářů s přihlédnutím k osvědčeným postupům v oblasti posuzování infrastruktury a plánování rozvoje sítě. Pokyny rovněž usilují o zajištění toho, aby základní scénáře sítě ENTSO pro elektřinu a sítě ENTSO pro zemní plyn byly plně v souladu se zásadou „energetická účinnost v první řadě“ a s cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a s jejím cílem klimatické neutrality do roku 2050, a přihlížejí k nejnovějším dostupným scénářům Komise, jakož i případně k vnitrostátním plánům v oblasti energetiky a klimatu.

Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu může z vlastního podnětu poskytnout poznatky o tom, jak zajistit soulad scénářů s cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a s jejím cílem klimatické neutrality do roku 2050. Agentura tyto poznatky řádně zohlední v rámcových pokynech uvedených v prvním pododstavci.

Pokud agentura doporučení členských států, zúčastněných stran a Evropského vědeckého poradního výboru pro změnu klimatu nezohlední nebo je zohlední jen částečně, uvede pro to důvody.

2. Při vypracovávání společných scénářů, které mají být použity pro desetileté plány rozvoje sítě pro celou Unii, se síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn řídí rámcovými pokyny agentury.

Společné scénáře rovněž zahrnují dlouhodobou perspektivu do roku 2050 a případně i průběžné kroky.

3. Síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn vyzvou organizace zastupující všechny příslušné zúčastněné strany, včetně subjektu EU DSO, sdružení zapojených do trhů s elektřinou, plynem a vodíkem, vytápěním a chlazením a zachycováním a ukládáním uhlíku, zúčastněných stran v oblasti zachycování a využívání uhlíku, nezávislých agregátorů, subjektů odezvy na poptávku, organizací zapojených do řešení v oblasti energetické účinnosti, sdružení spotřebitelů energie a zástupců občanské společnosti, k účasti na procesu vypracovávání scénářů, zejména v souvislosti s klíčovými prvky, jako jsou předpoklady a způsob, jakým jsou zohledněny v údajích scénářů.

4. Síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn zveřejní návrh zprávy o společných scénářích a předloží jej agentuře, členským státům a Komisi k vyjádření stanoviska.

Stanovisko ke zprávě o společných scénářích může z vlastního podnětu poskytnout i Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu.

5. Do tří měsíců ode dne obdržení návrhu zprávy o společných scénářích spolu se vstupy získanými v rámci konzultace a zprávou o tom, jak byly tyto informace zohledněny, poskytne agentura stanovisko k souladu scénářů s rámcovými pokyny uvedenými v odst. 1 prvním pododstavci, včetně případných doporučení ohledně změn, síti ENTSO pro elektřinu, síti ENTSO pro zemní plyn, členským státům a Komisi.

Ve stejné lhůtě může Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu z vlastního podnětu poskytnout stanovisko k souladu scénářů s cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a s jejím cílem klimatické neutrality do roku 2050.

6. Do tří měsíců od obdržení stanoviska podle odstavce 5 schválí Komise s přihlédnutím ke stanoviskům agentury a členských států návrh zprávy o společných scénářích, nebo požádá síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn, aby ji pozměnily.

Síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn poskytne důvody vysvětlující, jak byla jakákoli žádost Komise o změny vyřešena.

V případě, že Komise zprávu o společných scénářích neschválí, poskytne síti ENTSO pro elektřinu a síti ENTSO pro zemní plyn odůvodněné stanovisko.

7. Do dvou týdnů od schválení zprávy o společných scénářích v souladu s odstavcem 6 zveřejní síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn tuto zprávu na svých internetových stránkách. Příslušné vstupní a výstupní údaje rovněž zveřejní v dostatečně jasné a přesné podobě, tak aby jakákoli třetí strana mohla výsledky reprodukovat, přičemž náležitě zohlední vnitrostátní právní předpisy a příslušné dohody o mlčenlivosti a citlivé informace.

Článek 13

Zjišťování nedostatků v infrastruktuře

1. Síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn zveřejní do šesti měsíců od schválení zprávy o společných scénářích podle čl. 12 odst. 6 a poté každé dva roky zprávy o nedostatcích v infrastruktuře vypracované v rámci desetiletých plánů rozvoje sítě pro celou Unii.

Při posuzování nedostatků v infrastruktuře síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn založí svou analýzu na scénářích vypracovaných podle článku 12, uplatní zásadu „energetická účinnost v první řadě“ a budou přednostně zvažovat všechny příslušné alternativy k nové infrastruktuře. Při zvažování nových řešení v oblasti infrastruktury se v rámci posouzení nedostatků v infrastruktuře zohlední všechny relevantní náklady, včetně posílení sítě.

Posouzení nedostatků v infrastruktuře se zaměří zejména na ty nedostatky v infrastruktuře, které mohou mít vliv na splnění cílů Unie v oblasti klimatu a energetiky pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050.

Před zveřejněním svých příslušných zpráv vede síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn rozsáhlé konzultace za účasti všech příslušných zúčastněných stran, včetně subjektu EU DSO, sdružení zapojených do trhů s elektřinou, plynem a vodíkem, vytápěním a chlazením a zachycováním a ukládáním uhlíku, zúčastněných stran v oblasti zachycování a využívání uhlíku, nezávislých agregátorů, subjektů odezvy na poptávku, organizací zapojených do řešení v oblasti energetické účinnosti, sdružení spotřebitelů energie, zástupců občanské společnosti, agentury a všech zástupců členských států, jež jsou součástí příslušných prioritních koridorů energetické infrastruktury uvedených v příloze I.

2. Síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn předloží svůj návrh zprávy o nedostatcích v infrastruktuře agentuře, Komisi a členským státům k vyjádření stanoviska.

3. Do tří měsíců ode dne obdržení zprávy o nedostatcích v infrastruktuře spolu se vstupy získanými v rámci konzultací a zprávou o tom, jak byly tyto informace zohledněny, poskytne agentura stanovisko síti ENTSO pro elektřinu nebo síti ENTSO pro zemní plyn, Komisi a členským státům a zpřístupní je veřejnosti.

4. Do tří měsíců od obdržení stanoviska agentury podle odstavce 3 vypracuje Komise s přihlédnutím ke stanovisku agentury a s využitím informací poskytnutých členskými státy své stanovisko a předloží je síti ENTSO pro elektřinu nebo síti ENTSO pro zemní plyn.

5. Síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn v souladu se stanovisky Komise a členských států upraví své zprávy o nedostatcích v infrastruktuře, přičemž náležitě zohlední stanovisko agentury, a zpřístupní tyto zprávy veřejnosti.

KAPITOLA V

Elektrizační soustavy na moři pro integraci obnovitelných zdrojů

Článek 14

Plánování elektrizačních soustav na moři

1. Do 24. ledna 2023 uzavřou členské státy s podporou Komise v rámci svých konkrétních prioritních koridorů elektrizačních soustav na moři stanovených v oddílu 2 přílohy I a s přihlédnutím ke zvláštnostem a rozvoji v každém regionu nezávaznou dohodu o spolupráci týkající se cílů výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři, které má být využíváno v každé přímořské oblasti do roku 2050, s průběžnými kroky v letech 2030 a 2040, a to v souladu se svými vnitrostátními plány v oblasti energetiky a klimatu a potenciálem obnovitelných zdrojů na moři v každé přímořské oblasti.

Tato nezávazná dohoda se uzavírá písemně pro každou přímořskou oblast spojenou s územím členských států a není jí dotčeno právo členských států rozvíjet projekty ve svých teritoriálních vodách a ve výlučné ekonomické zóně. Komise poskytne pokyny pro práci ve skupinách.

2. Do 24. ledna 2024 a poté v rámci každého desetiletého plánu rozvoje sítě vypracuje síť ENTSO pro elektřinu za účasti příslušných provozovatelů přenosových soustav, vnitrostátních regulačních orgánů, členských států a Komise a v souladu s nezávaznou dohodou uvedenou v odstavci 1 tohoto článku plány rozvoje strategické integrované sítě na moři na vysoké úrovni pro každou přímořskou oblast a zveřejní je v podobě samostatné zprávy, která tvoří součást desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii, v souladu s prioritními koridory elektrizačních soustav na moři uvedenými v příloze I, přičemž zohlední ochranu životního prostředí a další využití moře.

Při vypracovávání plánů rozvoje strategické integrované sítě na moři na vysoké úrovni ve lhůtě stanovené v odstavci 1 zohlední síť ENTSO pro elektřinu nezávazné dohody uvedené v odstavci 1 týkající se vypracování scénářů pro desetiletý plán rozvoje sítě pro celou Unii.

Tyto plány rozvoje strategické integrované sítě na moři na vysoké úrovni poskytnou výhled na vysoké úrovni, pokud jde o potenciál výrobních kapacit na moři a výsledné potřeby v elektrizační soustavě na moři, včetně potenciálních potřeb v oblasti propojovacích vedení, hybridních projektů, radiálních propojení, posilování a vodíkové infrastruktury.

3. Plány rozvoje strategické integrované sítě na moři na vysoké úrovni jsou v souladu s regionálními investičními plány zveřejněnými podle čl. 34 odst. 1 nařízení (EU) 2019/943 a začleňují se do desetiletých plánů rozvoje sítě pro celou Unii s cílem zajistit soudržný rozvoj plánování elektrizačních soustav na pevnině a na moři a nezbytné posílení.

4. Do 24. prosince 2024 a poté každé dva roky aktualizují členské státy své nezávazné dohody uvedené odstavci 1 tohoto článku, a to i s ohledem na výsledky uplatňování metodiky analýzy nákladů a přínosů a sdílení nákladů na prioritní koridory elektrizačních soustav na moři, jakmile tyto výsledky budou k dispozici.

5. Po každé aktualizaci nezávazných dohod pro každou přímořskou oblast v souladu s odstavcem 4 aktualizuje síť ENTSO pro elektřinu strategický plán rozvoje integrované sítě na moři na vysoké úrovni v rámci příštího desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii uvedeného odstavci 2.

Článek 15

Přeshraniční sdílení nákladů v elektrizačních soustavách na moři pro energii z obnovitelných zdrojů

1. Do 24. června 2024 vypracuje Komise za účasti členských států, příslušných provozovatelů přenosových soustav, agentury a vnitrostátních regulačních orgánů pokyny pro konkrétní analýzy nákladů a přínosů a sdílení nákladů pro zavedení plánů rozvoje integrované sítě na moři v dané přímořské oblasti uvedených v čl. 14 odst. 2 v souladu s nezávaznými dohodami uvedenými v čl. 14 odst. 1. Tyto pokyny jsou slučitelné s čl. 16 odst. 1. Komise případně své pokyny aktualizuje s přihlédnutím k výsledkům jejich provádění.

2. Do 24. června 2025 předloží síť ENTSO pro elektřinu za účasti příslušných provozovatelů přenosových soustav, agentury, vnitrostátních regulačních orgánů a Komise výsledky použití metodiky nákladů a přínosů a sdílení nákladů na prioritní koridory elektrizačních soustav na moři.

KAPITOLA VI

Regulační rámec

Článek 16

Umožnění investic s přeshraničním dopadem

1. Účinně vynaložené investiční náklady, které vylučují náklady na údržbu, spojené s projektem společného zájmu spadajícím do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 1 písm. a), b), c), d) a f) přílohy II a s projekty společného zájmu spadajícími do kategorie energetické infrastruktury stanovené v bodě 3 přílohy II, pokud spadají do pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů v každém dotčeném členském státě, ponese příslušný provozovatel přenosové či přepravní soustavy nebo předkladatelé projektu přenosové či přepravní infrastruktury členských států, na něž bude mít projekt čistý pozitivní dopad, a uhradí je v rozsahu, který nezahrnuje tarify za překročení kapacity a jiné poplatky, uživatelé sítě prostřednictvím sazeb za přístup k síti platných v tomto nebo v těchto členských státech.

2. Ustanovení tohoto článku se použijí na projekt společného zájmu spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 1 písm. a), b), c), d) a f) a v bodě 3 přílohy II, pokud alespoň jeden předkladatel projektu podá příslušným vnitrostátním orgánům žádost o úhradu nákladů projektu.

Na projekty spadající do kategorie energetické infrastruktury stanovené v bodě 1 písm. e) a bodě 2 přílohy II se mohou ustanovení tohoto článku vztahovat, pokud alespoň jeden předkladatel projektu požádá příslušné vnitrostátní orgány o jejich použití.

Má-li projekt několik předkladatelů, příslušné vnitrostátní regulační orgány bez prodlení všechny předkladatele projektu vyzvou k tomu, aby žádost o investici podali společně v souladu s odstavcem 4.

3. U projektu společného zájmu, na který se vztahuje odstavec 1, předkladatelé projektu všechny příslušné vnitrostátní regulační orgány pravidelně informují o průběhu projektu a o nákladech a dopadu, který je s ním spojen, a to alespoň jednou ročně, dokud není projekt uveden do provozu.

4. Jakmile projekt společného zájmu dosáhne dostatečné vyspělosti a předpokládá se, že je připraven zahájit fázi výstavby během následujících 36 měsíců, předloží předkladatelé projektu po konzultaci s provozovateli přenosových či přepravních soustav z členských států, na které má projekt významný čistý pozitivní dopad, žádost o investici. Tato žádost o investici obsahuje žádost o přeshraniční přidělení nákladů a je předložena všem příslušným vnitrostátním regulačním orgánům společně se všemi těmito náležitostmi:

a) aktualizovanou analýzou nákladů a přínosů konkrétního projektu, která je v souladu s metodikou vypracovanou podle článku 11 a zohledňuje přínosy přesahující hranice členských států, na jejichž území se projekt nachází, s přihlédnutím alespoň ke společným scénářům vypracovaným pro plánování rozvoje sítě podle článku 12. Jsou-li použity další scénáře, musí být v souladu s cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a s jejím cílem klimatické neutrality do roku 2050 a musí podléhat stejné míře konzultací a kontroly jako v případě postupu stanoveného v článku 12. Agentura odpovídá za posouzení všech dalších scénářů a za zajištění jejich souladu s tímto odstavcem;

b) obchodním plánem hodnotícím finanční životaschopnost projektu, včetně zvoleného řešení financování, a u projektu společného zájmu, který spadá do kategorie energetické infrastruktury uvedené v bodě 3 přílohy II, s výsledky tržních testů;

c) pokud se předkladatelé projektu dohodnou, s odůvodněným návrhem na přeshraniční přidělení nákladů.

Pokud projekt předkládá více předkladatelů, předloží své žádosti o investice společně.

Po obdržení každé žádosti o investice předloží příslušné vnitrostátní regulační orgány neprodleně její kopii agentuře pro informační účely.

Příslušné vnitrostátní regulační orgány a agentura zachovávají důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.

5. Do šesti měsíců ode dne, kdy poslední z příslušných vnitrostátních regulačních orgánů obdržel žádost o investici, přijmou tyto orgány po konzultaci s dotčenými předkladateli projektu společná koordinovaná rozhodnutí o přidělení účinně vynaložených investičních nákladů, které ponese každý provozovatel soustavy v rámci daného projektu, jakož i o jejich začlenění do tarifů, nebo o zamítnutí žádosti o investici, ať již celé, nebo její části, pokud společná analýza příslušných vnitrostátních regulačních orgánů dospěje k závěru, že projekt nebo jeho část nepřináší významný čistý přínos v žádném z členských států příslušných vnitrostátních regulačních orgánů. Příslušné vnitrostátní regulační orgány zahrnou do tarifů relevantní účinně vynaložené investiční náklady, jak jsou definovány v doporučení uvedeném v odstavci 11, v souladu s přidělením investičních nákladů, které ponese každý provozovatel soustavy v souvislosti s projektem. U projektů nacházejících se na území jejich členského státu příslušné vnitrostátní regulační orgány poté případně posoudí, zda by v důsledku zahrnutí investičních nákladů do tarifů mohly vyvstat jakékoli problémy s cenovou dostupností.

Při přidělování nákladů zohlední příslušné vnitrostátní regulační orgány skutečné nebo očekávané:

a) poplatky za přetížení nebo jiné poplatky;

b) výnosy pocházející z kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových či přepravních soustav vytvořeného podle článku 49 nařízení (EU) 2019/943.

Při přeshraničním přidělování nákladů se přihlíží k hospodářským, sociálním a environmentálním nákladům a přínosům projektů v dotčených členských státech a k potřebě zajistit stabilní finanční rámec pro rozvoj projektů společného zájmu a zároveň minimalizovat potřebu finanční podpory.

Při přeshraničním přidělování nákladů usilují příslušné vnitrostátní regulační orgány po konzultaci s dotčenými provozovateli přenosových či přepravních soustav o vzájemnou dohodu založenou zejména na informacích uvedených v odst. 4 prvním pododstavci písm. a) a b) tohoto článku. Při jejich posouzení se uváží všechny relevantní scénáře uvedené v článku 12 a další scénáře pro plánování rozvoje sítě, což umožní důkladnou analýzu přínosu projektu společného zájmu k cílům energetické politiky Unie v oblasti dekarbonizace, integrace trhu, hospodářské soutěže, udržitelnosti a bezpečnosti dodávek. Jsou-li použity další scénáře, musí být v souladu s cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a s jejím cílem klimatické neutrality do roku 2050 a podléhat stejné míře konzultací a kontroly, jako je tomu v případě postupu stanoveného v článku 12.

Jestliže projekt společného zájmu zmírňuje negativní externality, jako jsou smyčky toků, a tento projekt společného zájmu je proveden v členském státě na počátku negativní externality, toto zmírnění se nepovažuje za přeshraniční přínos, a proto není základem pro přidělení nákladů provozovateli přenosové či přepravní soustavy členských států postižených těmito negativními externalitami.

6. Příslušné vnitrostátní regulační orgány na základě přeshraničního přidělení nákladů podle odstavce 5 tohoto článku při stanovování nebo schvalování tarifů v souladu s čl. 41 odst. 1 písm. a) směrnice 2009/73/ES a čl. 59 odst. 1 písm. a) směrnice (EU) 2019/944 zohlední skutečné náklady vynaložené provozovatelem přenosové či přepravní soustavy či jiným předkladatelem projektu v důsledku investic, pokud tyto náklady odpovídají nákladům účinného a strukturálně srovnatelného provozovatele.

Příslušné vnitrostátní regulační orgány agentuře neprodleně oznámí rozhodnutí o přidělení nákladů společně se všemi důležitými informacemi, které se k němu vztahují. V rozhodnutí o přidělení nákladů se uvedou zejména podrobné důvody, na jejichž základě byly náklady rozděleny mezi členské státy, včetně těchto:

a) vyhodnocení zjištěného dopadu, včetně dopadu týkajícího se síťových tarifů, na každý dotčený členský stát;

b) hodnocení obchodního plánu uvedeného v odst. 4 prvním pododstavci písm. b);

c) regionální pozitivní externality či pozitivní externality pro celou Unii, jako je bezpečnost dodávek, pružnost systému, solidarita nebo inovace, které by projekt vytvořil;

d) výsledek konzultací s dotčenými předkladateli projektu.

Rozhodnutí o přidělení nákladů se zveřejní.

7. V případě, že příslušné vnitrostátní regulační orgány nedosáhnou dohody o dané žádosti o investice do šesti měsíců ode dne, kdy žádost obdržel poslední příslušný vnitrostátní regulační orgán, uvědomí o tom neprodleně agenturu.

V tom případě nebo na základě společné žádosti příslušných vnitrostátních regulačních orgánů přijme agentura do tří měsíců ode dne, kdy jí byla záležitost předložena, rozhodnutí o žádosti o investice včetně přeshraničního přidělení nákladů podle odstavce 5.

Agentura před přijetím tohoto rozhodnutí konzultuje příslušné vnitrostátní regulační orgány a předkladatele projektu. Tříměsíční lhůta uvedená v druhém pododstavci může být v případě, že si agentura vyžádá doplňující informace, prodloužena o další dva měsíce. Tato dodatečná lhůta začíná běžet prvním dnem po obdržení úplných informací.

V posouzení vypracovaném agenturou se uváží všechny relevantní scénáře vypracované podle článku 12 a další scénáře pro plánování rozvoje sítě, což umožní důkladnou analýzu přínosu projektu společného zájmu k naplňování cílů energetické politiky Unie v oblasti dekarbonizace, integrace trhu, hospodářské soutěže, udržitelnosti a bezpečnosti dodávek. Jsou-li použity další scénáře, musí být v souladu s cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a s jejím cílem klimatické neutrality do roku 2050 a podléhat stejné míře konzultací a kontroly, jako je tomu v případě postupu stanoveného v článku 12.

Agentura ponechá ve svém rozhodnutí o žádosti o investice včetně přeshraničního přidělení nákladů určení toho, jakým způsobem jsou investiční náklady zahrnuty do tarifů v souladu s předepsaným přeshraničním přidělením nákladů, na příslušných vnitrostátních orgánech v okamžiku provedení daného rozhodnutí v souladu s vnitrostátním právem.

Rozhodnutí o žádosti o investici včetně přeshraničního přidělení nákladů se zveřejní. Použijí se čl. 25 odst. 3 a články 28 a 29 nařízení (EU) 2019/942.

8. Kopie všech rozhodnutí o přidělení nákladů předloží agentura neprodleně Komisi společně se všemi důležitými informacemi týkajícími se jednotlivých rozhodnutí. Tyto informace mohou být předloženy v souhrnné podobě. Komise zachovává důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.

9. Rozhodnutí o přidělení nákladů neovlivní právo provozovatelů přenosových či přepravních soustav žádat o poplatky za přístup k sítím a právo vnitrostátních regulačních orgánů tyto poplatky schvalovat v souladu s článkem 13 nařízení (ES) č. 715/2009, čl. 18 odst. 1 a čl. 18 odst. 3 až 6 nařízení (EU) 2019/943, článkem 32 směrnice 2009/73/ES a článkem 6 směrnice (EU) 2019/944.

10. Tento článek se nepoužije na projekty společného zájmu, které obdržely výjimku:

a) z článků 32, 33 a 34 a čl. 41 odst. 6, 8 a 10 směrnice 2009/73/ES podle článku 36 uvedené směrnice;

b) z čl. 19 odst. 2 a 3 nařízení (EU) 2019/943 nebo článku 6, čl. 59 odst. 7 a čl. 60 odst. 1 směrnice (EU) 2019/944 podle článku 63 nařízení (EU) 2019/943;

c) z pravidel oddělení nebo přístupu třetích stran podle článku 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 ([32]) nebo článku 64 nařízení (EU) 2019/943 a článku 66 směrnice (EU) 2019/944.

11. Do 24. června 2023 přijme agentura doporučení s cílem určit osvědčené postupy pro vyřizování žádostí o investice do projektů společného zájmu. Toto doporučení se podle potřeby pravidelně aktualizuje, zejména s cílem zajistit soulad se zásadami týkajícími se přeshraničního sdílení nákladů elektrizačních soustav na moři pro energii z obnovitelných zdrojů podle čl. 15 odst. 1. Při přijímání nebo změně doporučení agentura provádí rozsáhlé konzultace, do nichž jsou zapojeny všechny příslušné zúčastněné strany.

12. Tento článek se obdobně použije na projekty ve společném zájmu.

Článek 17

Regulační pobídky

1. Pokud předkladateli projektu vzniknou vyšší rizika z hlediska rozvoje, výstavby, provozu či údržby projektu společného zájmu, který spadá do pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů, v porovnání s obvyklými riziky srovnatelného infrastrukturního projektu, mohou členské státy a vnitrostátní regulační orgány poskytnout uvedenému projektu odpovídající pobídky v souladu s článkem 13 nařízení (ES) č. 715/2009, čl. 18 odst. 1 a čl. 18 odst. 3 až 6 nařízení (EU) 2019/943, čl. 41 odst. 8 směrnice 2009/73/ES a čl. 58 písm. f) směrnice (EU) 2019/944.

První pododstavec se nepoužije, pokud projekt společného zájmu obdržel výjimku:

a) z článků 32, 33 a 34 a z čl. 41 odst. 6, 8 a 10 směrnice 2009/73/ES podle článku 36 uvedené směrnice;

b) z čl. 19 odst. 2 a 3 nařízení (EU) 2019/943 nebo z článku 6, čl. 59 odst. 7 a čl. 60 odst. 1 směrnice (EU) 2019/944 podle článku 63 nařízení (EU) 2019/943;

c) podle článku 36 směrnice 2009/73/ES;

d) podle článku 17 nařízení (ES) č. 714/2009.

2. V případě rozhodnutí o udělení pobídek podle odstavce 1 tohoto článku vnitrostátní regulační orgány zohlední výsledky analýzy nákladů a přínosů v souladu s metodikou vypracovanou podle článku 11, a zejména regionální pozitivní externality či pozitivní externality pro celou Unii, které projekt přináší. Vnitrostátní regulační orgány dále analyzují konkrétní rizika vzniklá předkladatelům projektu, opatření přijatá ke zmírnění rizik a důvody rizikového profilu s ohledem na čistý pozitivní dopad projektu ve srovnání s alternativním řešením představujícím nižší riziko. Způsobilá rizika zahrnují zejména rizika spojená s novými přenosovými a přepravními technologiemi jak na souši, tak na moři, rizika spojená s nedostatečným krytím nákladů a rozvojová rizika.

3. Rozhodnutí o udělení pobídek zohlední konkrétní povahu vzniklého rizika a může udělovat pobídky zahrnující mimo jiné jedno nebo více těchto opatření:

a) předpisy upravující preventivní investice;

b) pravidla uznávání účinně vynaložených nákladů před uvedením projektu do provozu;

([32]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003 (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 15).

c) pravidla zajištění další návratnosti kapitálu investovaného v rámci daného projektu;

d) jakákoli jiná opatření, která budou považována za nutná a vhodná.

4. Do 24. ledna 2023 předloží každý vnitrostátní regulační orgán agentuře svou metodiku a kritéria, která používá při hodnocení investic do projektů energetické infrastruktury a vyšších rizik těchto projektů, ve znění aktualizovaném s ohledem na nejnovější vývoj právních předpisů, politiky, technologie a trhu. Tato metodika a kritéria rovněž výslovně řeší konkrétní rizika elektrizačních soustav na moři pro energii z obnovitelných zdrojů podle bodu 1 písm. f) přílohy II a projektů, které sice mají nízké kapitálové výdaje, ale vykazují významné provozní výdaje.

5. Do 24. června 2023 usnadní agentura, poté co řádně zohlednila informace obdržené podle odstavce 4 tohoto článku, sdílení osvědčených postupů a předloží doporučení v souladu s čl. 6 odst. 2 nařízení (EU) 2019/942 ohledně obou níže uvedených bodů:

a) pobídek uvedených v odstavci 1 na základě porovnání s osvědčenými postupy vnitrostátních regulačních orgánů;

b) společné metodiky hodnocení vzniklých vyšších rizik investic do projektů energetické infrastruktury.

6. Do 24. září 2023 zveřejní jednotlivé vnitrostátní regulační orgány svou metodiku a kritéria, která využívají při hodnocení investic do projektů energetické infrastruktury a vyšších rizik těchto projektů.

7. Pokud opatření uvedená v odstavcích 5 a 6 nejsou dostatečná k zajištění včasného provedení projektů společného zájmu, může Komise vydat pokyny týkající se pobídek stanovených v tomto článku.

KAPITOLA VII

Financování

Článek 18

Způsobilost projektů k finanční pomoci Unie podle nařízení (EU) 2021/1153

1. Projekty společného zájmu spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v článku 24 a příloze II jsou způsobilé k finanční pomoci Unie ve formě grantů na studie a finančních nástrojů.

2. Projekty společného zájmu spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v článku 24 a v bodě 1 písm. a), b), c), d) a f) a bodě 3 přílohy II jsou rovněž způsobilé k finanční pomoci Unie ve formě grantů na práce, pokud splňují všechna následující kritéria:

a) analýza nákladů a přínosů konkrétního projektu vypracovaná podle čl. 16 odst. 4 písm. a) poskytuje důkaz o existenci významných pozitivních externalit, jako je bezpečnost dodávek, pružnost systému, solidarita nebo inovace;

b) projekt získal rozhodnutí o přeshraničním přidělení nákladů podle článku 16 nebo v případě projektů společného zájmu spadajících do kategorie energetické infrastruktury stanovené v bodě 3 přílohy II, které nespadají do pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů, a proto jim nebylo vydáno rozhodnutí o přeshraničním přidělení nákladů, se projekt zaměřuje na poskytování přeshraničních služeb, přináší technologické inovace a zajišťuje bezpečnost přeshraničního provozu sítí;

c) projekt nemůže být financován trhem nebo prostřednictvím regulačního rámce v souladu s obchodním plánem a jinými posouzeními, zejména těmi, která provedli potenciální investoři, věřitelé či vnitrostátní regulační orgán, přičemž je při posuzování potřeby finanční pomoci Unie pro tento projekt nutno přihlédnout k jakémukoli rozhodnutí o pobídkách a k jeho důvodům podle čl. 17 odst. 2.

3. Projekty společného zájmu prováděné v souladu s postupem uvedeným v čl. 5 odst. 7 písm. d) jsou rovněž způsobilé k finanční pomoci Unie ve formě grantů na práce, pokud splňují kritéria stanovená v odstavci 2 tohoto článku.

4. Projekty společného zájmu spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 1 písm. e), bodě 2 a bodě 5 přílohy II jsou rovněž způsobilé k finanční pomoci Unie ve formě grantů na práce, mohou-li dotčení předkladatelé projektu v rámci hodnocení provedeného příslušným vnitrostátním orgánem nebo případně vnitrostátním regulačním orgánem jednoznačně prokázat významné pozitivní externality, které projekty přinesou, jako je bezpečnost dodávek, pružnost systému, solidarita nebo inovace, a předloží jasné důkazy o jejich nedostatečné obchodní životaschopnosti podle analýzy nákladů a přínosů, obchodního plánu a provedených posouzení, zejména těch, která provedli potenciální investoři nebo věřitelé nebo případně vnitrostátní regulační orgán.

5. Tento článek se obdobně použije na projekty ve společném zájmu.

Projekty ve společném zájmu jsou způsobilé k finanční pomoci Unie za podmínek stanovených v čl. 5 odst. 2 nařízení (EU) 2021/1153. Pokud jde o granty na práce, jsou projekty ve společném zájmu způsobilé k finanční pomoci Unie, pokud splňují kritéria stanovená v odstavci 2 tohoto článku a pokud projekt přispívá k dosažení celkových cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu.

Článek 19

Obecné zásady pro kritéria poskytnutí finanční pomoci Unie

Zvláštní kritéria uvedená v čl. 4 odst. 3 tohoto nařízení a ukazatele uvedené v čl. 4 odst. 5 tohoto nařízení se použijí i pro účely stanovení kritérií pro výběr k poskytnutí finanční pomoci Unie v nařízení (EU) 2021/1153. Na projekty společného zájmu spadající do oblasti působnosti článku 24 tohoto nařízení se použijí kritéria integrace trhu, bezpečnosti dodávek, hospodářské soutěže a udržitelnosti.

KAPITOLA VIII

Závěrečná ustanovení

Článek 20

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.

2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 3 odst. 4 je svěřena Komisi ode dne 23. června 2022 na dobu sedmi let. Komise vypracuje zprávu o přenesené pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto sedmiletého období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament nebo Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.

3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 3 odst. 4 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.

4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016.

5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.

6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 3 odst. 4 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 21

Podávání zpráv a hodnocení

Do 30. června 2027 zveřejní Komise zprávu o provádění projektů na seznamu Unie a předloží ji Evropskému parlamentu a Radě. Tato zpráva obsahuje hodnocení:

a) pokroku dosaženého v oblasti plánování, rozvoje a výstavby projektů na seznamu Unie a jejich uvádění do provozu, případně zpoždění v provádění a dalších nastalých obtížích;

b) finančních prostředků, které Unie vyčlení a uhradí na projekty na seznamu Unie v porovnání s celkovou hodnotou financovaných projektů na seznamu Unie;

c) pokroku dosaženého v oblasti integrace obnovitelných zdrojů energie, včetně obnovitelných zdrojů energie na moři, a snížených emisí skleníkových plynů prostřednictvím plánování, rozvoje, výstavby a uvádění do provozu projektů na seznamu Unie;

d) v případě odvětví elektřiny a plynů z obnovitelných nebo nízkouhlíkových zdrojů, včetně vodíku, vývoje úrovně propojení mezi členskými státy, odpovídajícího vývoje cen energií, jakož i počtu případů výpadků síťové soustavy, jejich příčin a souvisejících ekonomických nákladů;

e) povolovacího postupu a účasti veřejnosti, a to zejména:

   i) celkové průměrné a maximální doby trvání povolovacího postupu u projektů na seznamu Unie, včetně doby trvání jednotlivých kroků v rámci postupu před podáním žádosti v porovnání s načasováním stanoveným v rámci původních milníků uvedených v čl. 10 odst. 6;

   ii) míry nesouhlasu s projekty na seznamu Unie, zejména počet písemných námitek vznesených v průběhu veřejných konzultací a počet napadení soudní cestou;

   iii) osvědčených a inovativních postupů s ohledem na zapojení zúčastněných stran;

   iv) osvědčených a inovativních postupů s ohledem na zmírňování environmentálních dopadů, včetně přizpůsobení se změně klimatu, v průběhu povolovacích postupů a realizace projektů;

   v) účinnosti systémů uvedených v čl. 8 odst. 3, pokud jde o dodržování lhůt stanovených v čl. 10 odst. 1 a 2;

f) v případě regulace zejména:

   i) počet projektů společného zájmu, u kterých bylo vydáno rozhodnutí o přeshraničním přidělení nákladů podle článku 16;

   ii) počet a typ projektů společného zájmu, které obdržely zvláštní pobídky podle článku 17;

g) účinnosti tohoto nařízení, pokud jde o přispění k cílům Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a dosažení klimatické neutrality nejpozději do roku 2050.

Článek 22

Přezkum

Do 30. června 2027 provede Komise přezkum tohoto nařízení na základě výsledků zpráv a hodnocení podle článku 21 tohoto nařízení, jakož i monitorování, podávání zpráv a hodnocení prováděných podle článků 22 a 23 nařízení (EU) 2021/1153.

Článek 23

Informace a publicita

Komise zřídí a udržuje platformu pro transparentnost, která je snadno přístupná veřejnosti prostřednictvím internetu. Platforma je pravidelně aktualizována o informace ze zpráv uvedených v čl. 5 odst. 4 a z internetových stránek uvedených v čl. 9 odst. 7. Platforma obsahuje tyto informace:

a) obecné, aktualizované informace o každém projektu na seznamu Unie, včetně informací zeměpisných;

b) prováděcí plán každého projektu na seznamu Unie podle čl. 5 odst. 1 uvedený tak, aby bylo možné kdykoli posoudit pokrok při provádění;

c) hlavní očekávané přínosy projektů a jejich příspěvek k cílům uvedeným v čl. 1 odst. 1 a náklady projektů s výjimkou jakýchkoli obchodně citlivých informací;

d) seznam Unie;

e) finanční prostředky vyčleněné a uhrazené Unií na každý projekt na seznamu Unie;

f) odkazy na vnitrostátní příručku postupů uvedenou v článku 9;

g) stávající studie a plány týkající se přímořských oblastí pro každý prioritní koridor elektrizačních soustav na moři, aniž by byla porušena jakákoli práva duševního vlastnictví.

Článek 24

Odchylka týkající se propojení pro Kypr a Maltu

1. V případě Kypru a Malty, jež nejsou napojeny na transevropskou plynárenskou síť, se použije odchylka od článku 3, čl. 4 odst. 1 písm. a) a b), čl. 4 odst. 5, čl. 16 odst. 4 písm. a) a příloh I, II a III, aniž je dotčen čl. 32 odst. 2. Jedno propojení pro každý z těchto členských států si zachová status projektu společného zájmu podle tohoto nařízení se všemi příslušnými právy a povinnostmi, pokud:

a) je ke dni 23. června 2022 ve fázi vývoje nebo plánování;

b) byl mu udělen status projektu společného zájmu podle nařízení (EU) č. 347/2013; a

c) je nezbytné k zajištění trvalého propojení těchto členských států s transevropskou plynárenskou sítí.

Tyto projekty zajistí v budoucnu možnost přístupu na nové trhy s energií, včetně vodíku.

2. Předkladatelé projektů poskytnou příslušným skupinám dostatečné důkazy o tom, jakým způsobem propojení uvedená v odstavci 1 umožní přístup na nové trhy s energií, včetně vodíku, v souladu s celkovými cíli Unie v oblasti energetiky a klimatu. Součástí takových důkazů je i posouzení nabídky vodíku z obnovitelných nebo nízkouhlíkových zdrojů a poptávky po něm, jakož i výpočet snížení emisí skleníkových plynů, jež daný projekt umožnil.

Komise příslušné posouzení a výpočet pravidelně ověřuje, stejně jako včasnou realizaci projektu.

3. Kromě zvláštních kritérií stanovených v článku 19 pro finanční pomoc Unie musí být propojení uvedená v odstavci 1 tohoto článku navržena tak, aby zajišťovala přístup na budoucí trhy s energií, včetně vodíku, nesmí vést k prodloužení životnosti zařízení pro zemní plyn a musí zajišťovat přeshraniční interoperabilitu sousedních sítí. Veškerá způsobilost k finanční pomoci Unie podle článku 18 končí dnem 31. prosince 2027.

4. Jakákoli žádost o finanční pomoc Unie určenou na provedení prací musí jasně prokázat cíl přeměnit zařízení na zařízení určené pro vodík do roku 2036, pokud to dovolí tržní podmínky, a to prostřednictvím plánu s přesným harmonogramem.

5. Odchylka stanovená v odstavci 1 se použije do doby, než budou Kypr nebo Malta přímo napojeny na transevropskou plynárenskou síť, nebo do 31. prosince 2029, podle toho, co nastane dříve.

Článek 25

Změna nařízení (ES) č. 715/2009

V čl. 8 odst. 10 nařízení (ES) č. 715/2009 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„10. Každé dva roky síť ENTSO pro zemní plyn přijme a zveřejní plán rozvoje sítě pro celé Společenství uvedený v odst. 3 písm. b). Plán rozvoje sítě pro celé Společenství zahrnuje vytváření modelů integrované sítě, včetně vodíkových sítí, vypracovávání scénářů, výhled přiměřenosti výrobních kapacit v Evropě a posouzení odolnosti soustavy.“

Článek 26

Změna nařízení (EU) 2019/942

V článku 11 nařízení (EU) 2019/942 se písmena c) a d) nahrazují tímto:

„c) plní povinnosti stanovené v článku 5, čl. 11 odst. 3 a 6 až 9, článcích 12, 13 a 17 a v oddílu 2 bodě 12 přílohy III nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/869 (*);

d) přijímá rozhodnutí o žádostech o investice včetně přeshraničního přidělení nákladů podle čl. 16 odst. 7 nařízení (EU) 2022/869 .

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/869 ze dne 30. května 2022, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě, mění nařízení (ES) č. 715/2009, (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943 a směrnice 2009/73/ES a (EU) 2019/944 a zrušuje nařízení (EU) č. 347/2013 (Úř. věst. L 152, 3.6.2022, s. 45).“

Článek 27

Změna nařízení (EU) 2019/943

V čl. 48 odst. 1 nařízení (EU) 2019/943 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„1. Plán rozvoje sítě pro celou Unii uvedený v čl. 30 odst. 1 písm. b) zahrnuje vytváření modelů integrované sítě, včetně vypracovávání scénářů a posouzení odolnosti soustavy. Relevantní vstupní parametry pro vytváření modelů, jako jsou předpoklady ohledně cen paliva a uhlíku nebo instalace obnovitelných zdrojů energie, jsou plně v souladu s evropským posouzením zdrojové přiměřenosti vypracovaným podle článku 23.“

Článek 28

Změna směrnice 2009/73/ES

V čl. 41 odst. 1 směrnice 2009/73/ES se doplňuje nové písmeno, které zní:

„v) plnit povinnosti stanovené v článku 3, čl. 5 odst. 7 a článcích 14 až 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/869 (*);

_____

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/869 ze dne 30. května 2022, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě, mění nařízení (ES) č. 715/2009, (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943 a směrnice 2009/73/ES a (EU) 2019/944 a zrušuje nařízení (EU) č. 347/2013 (Úř. věst. L 152, 3.6.2022, s. 45).“

Článek 29

Změna směrnice (EU) 2019/944

V čl. 59 odst. 1 směrnice (EU) 2019/944 se vkládá nové písmeno, které zní:

„aa) plnit povinnosti stanovené v článku 3, čl. 5 odst. 7 a článcích 14 až 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/869 (*).

_____

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/869 ze dne 30. května 2022, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě, mění nařízení (ES) č. 715/2009, (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943 a směrnice 2009/73/ES a (EU) 2019/944 a zrušuje nařízení (EU) č. 347/2013 (Úř. věst. L 152, 3.6.2022, s. 45).“

Článek 30

Přechodná ustanovení

Tímto nařízením není dotčeno udělování, pokračování nebo změna finanční podpory poskytnuté Komisí podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ([33]).

Kapitola III se nepoužije na projekty společného zájmu, u kterých byl zahájen povolovací postup a předkladatel projektu předložil dokumentaci žádosti před 16. listopadem 2013.

Článek 31

Přechodné období

1. Během přechodného období končícího dnem 31. prosince 2029 mohou být zařízení určená pro vodík přeměněná ze zařízení pro zemní plyn a spadající do kategorie energetické infrastruktury uvedené v bodě 3 přílohy II použita pro přepravu nebo skladování předem definované směsi vodíku se zemním plynem nebo biometanem.

2. Během přechodného období uvedeného v odstavci 1 předkladatelé projektů při navrhování a provádění projektů úzce spolupracují s cílem zajistit interoperabilitu sousedních sítí.

3. Předkladatel projektu dostatečně doloží, mimo jiné prostřednictvím obchodních smluv, jakým způsobem zařízení uvedená v odstavci 1 tohoto článku přestanou být do konce tohoto přechodného období zařízeními pro zemní plyn a stanou se zařízeními určenými pro vodík, jak je uvedeno v bodě 3 přílohy II, a jak bude během tohoto přechodného období umožněno zvýšené využívání vodíku. Součástí těchto důkazů je i posouzení nabídky vodíku z obnovitelných nebo nízkouhlíkových zdrojů a poptávky po něm, jakož i výpočet snížení emisí skleníkových plynů, jež daný projekt umožnil. V souvislosti se sledováním pokroku dosaženého při provádění projektů společného zájmu agentura ověří včasný přechod projektu na zařízení určené pro vodík, jak je stanoveno v bodě 3 přílohy II.

([33]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění zařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 129).

4. Způsobilost projektů uvedených v odstavci 1 tohoto článku k finanční pomoci Unie podle článku 18 končí dnem 31. prosince 2027.

Článek 32

Zrušení

1. Nařízení (EU) č. 347/2013 se s platností od 23. června 2022 zrušuje. Dle tohoto nařízení nevznikají žádná práva ve vztahu k projektům uvedeným v přílohách nařízení (EU) č. 347/2013.

2. Bez ohledu na odstavec 1 tohoto článku zůstávají příloha VII nařízení (EU) č. 347/2013 ve znění nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/564 ([34]), která obsahuje pátý unijní seznam projektů společného zájmu, jakož i články 2 až 10, články 12, 13 a 14, přílohy I až IV a příloha VI nařízení (EU) č. 347/2013 platné a účinné, pokud jde o projekty společného zájmu uvedené na pátém unijním seznamu, dokud nevstoupí v platnost první unijní seznam projektů společného zájmu a projektů ve společném zájmu sestavený podle tohoto nařízení.

3. Bez ohledu na odstavec 2 tohoto článku se na projekty, které byly zařazeny na pátý unijní seznam projektů společného zájmu sestavený podle nařízení (EU) č. 347/2013 a u nichž příslušný orgán přijal dokumentaci žádosti k posouzení, vztahují práva a povinnosti vyplývající z kapitoly III tohoto nařízení po dobu čtyř let od vstupu tohoto nařízení v platnost.

Článek 33

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 30. května 2022.

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předsedkyně	*předseda*
R. METSOLA	B. LE MAIRE

([34]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/564 ze dne 19. listopadu 2021, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013, pokud jde o unijní seznam projektů společného zájmu (Úř. věst. L 109, 8.4.2022, s. 14).

PŘÍLOHA I

PRIORITNÍ KORIDORY A OBLASTI ENERGETICKÉ INFRASTRUKTURY

(podle čl. 1 odst. 1)

Toto nařízení se vztahuje na tyto prioritní koridory a oblasti transevropské energetické infrastruktury:

1. PRIORITNÍ KORIDORY PRO PŘENOS ELEKTŘINY

1) Severojižní propojení elektrických sítí v západní Evropě (NSI West Electricity): propojení mezi členskými státy v regionu a s oblastí Středomoří, včetně Iberského poloostrova, a to zejména za účelem integrace elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, posílení vnitřních infrastruktur distribuční soustavy s cílem podpořit integraci trhu v tomto regionu, ukončení izolace Irska a zajištění nezbytného prodloužení elektrizačních soustav na moři pro energii z obnovitelných zdrojů na pevnině a posílení domácí sítě, což je nutné k zajištění odpovídající a spolehlivé přenosové soustavy a dodávek elektřiny vyrobené na moři do vnitrozemských členských států.

   Dotčené členské státy: Belgie, Dánsko, Německo, Irsko, Španělsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Rakousko a Portugalsko.

2) Severojižní propojení elektrických sítí ve střední, východní a jihovýchodní Evropě (NSI East Electricity): propojení a vnitřní vedení v severojižním a východozápadním směru s cílem dotvořit vnitřní trh, integrovat výrobu energie z obnovitelných zdrojů za účelem ukončení izolace Kypru a zajistit nezbytné prodloužení mořských elektrizačních soustav pro energii z obnovitelných zdrojů na pevnině a posílení domácí sítě, což je nutné k zajištění odpovídající a spolehlivé přenosové soustavy a dodávek elektřiny vyrobené na moři do vnitrozemských členských států.

   Dotčené členské státy: Bulharsko, Česko, Německo, Chorvatsko, Řecko, Kypr, Itálie, Maďarsko, Rakousko, Polsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko.

3) Plán propojení baltského trhu s elektrickou energií (BEMIP Electricity): propojení mezi členskými státy a vnitřními vedeními v oblasti Baltského moře s cílem podpořit integraci trhu a zároveň integrovat rostoucí podíly energie z obnovitelných zdrojů v tomto regionu.

   Dotčené členské státy: Dánsko, Německo, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Finsko a Švédsko.

2. PRIORITNÍ KORIDORY ELEKTRIZAČNÍCH SOUSTAV na moři

4) Elektrizační soustavy na moři v severních mořích (NSOG): rozvoj soustavy pro výrobu elektřiny na otevřeném moři a rozvoj integrované soustavy pro výrobu elektřiny, jakož případně i vodíku a s ní spojeného propojovacího vedení na otevřeném moři v oblasti Severního moře, Irského moře, Keltského moře, kanálu La Manche a sousedních vod za účelem přenosu elektřiny nebo případně přepravy vodíku z obnovitelných zdrojů energie na moři do míst spotřeby a úložišť nebo zvyšování přeshraniční výměny energie z obnovitelných zdrojů.

   Dotčené členské státy: Belgie, Dánsko, Německo, Irsko, Francie, Lucembursko, Nizozemsko a Švédsko.

5) Elektrizační soustavy na moři v rámci plánu propojení baltského trhu s energií (BEMIP offshore): rozvoj soustavy pro výrobu elektřiny na otevřeném moři a rozvoj integrované soustavy pro výrobu elektřiny, jakož i případně vodíku a s ní spojeného propojovacího vedení na otevřeném moři v oblasti Baltského moře a sousedních vod za účelem přenosu elektřiny nebo případně přepravy vodíku z obnovitelných zdrojů energie na moři do míst spotřeby a úložišť nebo zvyšování přeshraniční výměny energie z obnovitelných zdrojů.

   Dotčené členské státy: Dánsko, Německo, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Finsko a Švédsko.

6) Jižní a západní elektrizační soustavy na moři (SW offshore): rozvoj soustavy pro výrobu elektřiny na otevřeném moři a rozvoj integrované soustavy pro výrobu elektřiny, jakož i případně vodíku a s ní spojeného propojovacího vedení na otevřeném moři v oblasti Středozemního moře, včetně Cádizského zálivu, a sousedních vod za účelem přenosu elektřiny nebo případně přepravy vodíku z obnovitelných zdrojů energie na moři do míst spotřeby a úložišť nebo zvyšování přeshraniční výměny energie z obnovitelných zdrojů.

Dotčené členské státy: Řecko, Španělsko, Francie, Itálie, Malta a Portugalsko.

7) Jižní a východní elektrizační soustavy na moři (SE offshore): rozvoj soustavy pro výrobu elektřiny na otevřeném moři a rozvoj integrované soustavy pro výrobu elektřiny, jakož i případně vodíku a s ní spojeného propojovacího vedení na otevřeném moři v oblasti Středozemního moře, Černého moře a sousedních vod za účelem přenosu elektřiny nebo případně přepravy vodíku z obnovitelných zdrojů energie na moři do míst spotřeby a úložišť nebo zvyšování přeshraniční výměny energie z obnovitelných zdrojů.

Dotčené členské státy: Bulharsko, Chorvatsko, Řecko, Itálie, Kypr, Rumunsko a Slovinsko.

8) Elektrizační soustavy na moři v Atlantském oceánu: rozvoj soustavy pro výrobu elektřiny na otevřeném moři a rozvoj integrované soustavy pro výrobu elektřiny a s ní spojeného propojovacího vedení na otevřeném moři ve vodách severního Atlantského oceánu za účelem přenosu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie na moři do míst spotřeby a úložišť a zvyšování přeshraniční výměny elektrické energie.

Dotčené členské státy: Irsko, Španělsko, Francie a Portugalsko.

3. PRIORITNÍ KORIDORY PRO VODÍK A ELEKTROLYZÉRY

9) Propojení rozvodných sítí vodíku v západní Evropě (HI West): vodíková infrastruktura a změna účelu využití plynárenské infrastruktury umožňující přímo nebo nepřímo (prostřednictvím propojení se třetí zemí) vznik integrované páteřní vodíkové sítě, která propojí země v regionu a bude reagovat na jejich konkrétní potřeby v oblasti infrastruktury pro vodík, přičemž podpoří vznik sítě pro přepravu vodíku v celé Unii a navíc, pokud jde o ostrovy a ostrovní systémy, sníží energetickou izolaci, podpoří inovativní a jiná řešení se zapojením alespoň dvou členských států s významným pozitivním dopadem na plnění cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 a významně přispěje k udržitelnosti ostrovního energetického systému a systému Unie.

Elektrolyzéry: podpora zavádění aplikací na bázi konceptu power-to-gas, jejichž cílem je umožnit snížení emisí skleníkových plynů a přispět k bezpečnému, efektivnímu a spolehlivému provozu systému a inteligentní integraci energetických systémů a navíc, pokud jde o ostrovy a ostrovní systémy, podpořit inovativní a jiná řešení se zapojením alespoň dvou členských států s významným pozitivním dopadem na plnění cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 a významně přispět k udržitelnosti ostrovního energetického systému a systému Unie.

Dotčené členské státy: Belgie, Česko, Dánsko, Německo, Irsko, Španělsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Rakousko a Portugalsko.

10) Propojení sítí vodíku ve střední, východní a jihovýchodní Evropě (HI East): vodíková infrastruktura a změna účelu využití plynárenské infrastruktury umožňující přímo nebo nepřímo (prostřednictvím propojení se třetí zemí) vznik integrované páteřní vodíkové sítě, která propojí země v regionu a bude reagovat na jejich konkrétní potřeby v oblasti infrastruktury pro vodík, přičemž podpoří vznik sítě pro přepravu vodíku v celé Unii, a navíc, pokud jde o ostrovy a ostrovní systémy, sníží energetickou izolaci, podpoří inovativní a jiná řešení se zapojením alespoň dvou členských států s významným pozitivním dopadem na plnění cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 a významně přispěje k udržitelnosti ostrovního energetického systému a energetického systému Unie.

Elektrolyzéry: podpora zavádění aplikací na bázi konceptu power-to-gas, jejichž cílem je umožnit snížení emisí skleníkových plynů a přispět k bezpečnému, efektivnímu a spolehlivému provozu systému a inteligentní integraci energetických systémů a navíc, pokud jde o ostrovy a ostrovní systémy, podpořit inovativní a jiná řešení se zapojením alespoň dvou členských států s významným pozitivním dopadem na plnění cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 a významně přispěje k udržitelnosti ostrovního energetického systému a energetického systému Unie.

Dotčené členské státy: Bulharsko, Česko, Německo, Řecko, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Maďarsko, Rakousko, Polsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko.

11) Plán propojení baltského trhu s energií z vodíku (BEMIP Hydrogen): vodíková infrastruktura a změna účelu využití plynárenské infrastruktury umožňující přímo nebo nepřímo (prostřednictvím propojení se třetí zemí) vznik integrované páteřní vodíkové sítě, která propojí země v regionu a bude reagovat na jejich konkrétní potřeby v oblasti infrastruktury pro vodík, přičemž podpoří vznik sítě pro přepravu vodíku v celé Unii, a navíc, pokud jde o ostrovy a ostrovní systémy, sníží energetickou izolaci, podpoří inovativní a jiná řešení se zapojením alespoň dvou členských států s významným pozitivním dopadem na plnění cílů Unie stanovených v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 a významně přispěje k udržitelnosti ostrovního energetického systému a energetického systému Unie.

Elektrolyzéry: podpora zavádění aplikací na bázi konceptu power-to-gas, jejichž cílem je umožnit snížení emisí skleníkových plynů a přispět k bezpečnému, efektivnímu a spolehlivému provozu systému a inteligentní integraci energetických systémů a navíc, pokud jde o ostrovy a ostrovní systémy, podpořit inovativní a jiná řešení se zapojením alespoň dvou členských států s významným pozitivním dopadem na plnění cílů Unie stanovených v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 a významně přispěje k udržitelnosti ostrovního energetického systému a energetického systému Unie.

Dotčené členské státy: Dánsko, Německo, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Finsko a Švédsko.

4. PRIORITNÍ TEMATICKÉ OBLASTI

12) Zavádění inteligentních elektrizačních soustav: zavést technologie inteligentních sítí v celé Unii s cílem efektivně začlenit chování a akce všech uživatelů připojených k elektrické síti, a to zejména výrobu velkého množství elektřiny z obnovitelných nebo distribuovaných zdrojů energie, a odezvu na straně poptávky, kterou poskytují spotřebitelé, ukládání energie, elektrická vozidla a jiné zdroje flexibility, a navíc, pokud jde o ostrovy a ostrovní systémy, snížit energetickou izolaci, podpořit inovativní a jiná řešení se zapojením alespoň dvou členských států s významným pozitivním dopadem na plnění cílů Unie stanovených v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 a významně přispěje k udržitelnosti ostrovního energetického systému a energetického systému Unie.

Dotčené členské státy: všechny.

13) Přeshraniční síť pro přepravu oxidu uhličitého: rozvoj přepravní infrastruktury oxidu uhličitého mezi členskými státy a sousedními třetími zeměmi s ohledem na zachycování a ukládání oxidu uhličitého zachyceného z průmyslových zařízení za účelem trvalého geologického uložení a využití oxidu uhličitého pro účely plynů v syntetických palivech vedoucí k trvalé neutralizaci oxidu uhličitého.

Dotčené členské státy: všechny.

14) Inteligentní plynárenské soustavy: zavedení technologií inteligentních plynárenských soustav v celé Unii s cílem efektivně integrovat do plynárenské sítě rozmanité nízkouhlíkové a zejména obnovitelné zdroje plynu, podporovat zavádění inovativních a digitálních řešení pro správu sítí a usnadnění integrace inteligentního energetického systému a odezvy strany poptávky, včetně souvisejících fyzických modernizací, jsou-li nezbytné pro fungování vybavení a zařízení pro integraci nízkouhlíkových plynů a zejména plynů z obnovitelných zdrojů.

Dotčené členské státy: všechny.

PŘÍLOHA II

KATEGORIE ENERGETICKÉ INFRASTRUKTURY

Za účelem provádění priorit energetické infrastruktury stanovených v příloze I je nutno vytvořit následující kategorie energetické infrastruktury:

1) v oblasti elektrické energie:

   a) nadzemní přenosové vedení vysokého a velmi vysokého napětí překračující hranici nebo na území členského státu, včetně výlučné ekonomické zóny, pokud je zkonstruováno pro napětí 220 kV nebo více, a podzemní a podmořské přenosové kabely, pokud byly zkonstruovány pro napětí 150 kV nebo více. V případě členských států a malých izolovaných soustav s celkovou přenosovou soustavou s nižším napětím se tyto prahové hodnoty napětí rovnají nejvyšší hodnotě napětí v jejich příslušných elektrizačních soustavách;

   b) veškeré vybavení nebo zařízení spadající do kategorie energetické infrastruktury uvedené v písmenu a), které umožňuje přenos elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů na moři z míst její výroby (energetická infrastruktura pro elektřinu z obnovitelných zdrojů na moři);

   c) jednotlivá zařízení nebo souhrn zařízení pro ukládání energie pro trvalé nebo dočasné ukládání energie v nadzemní či podzemní infrastruktuře nebo v geologických úložištích za předpokladu, že jsou přímo připojena k přenosovému a distribučnímu vedení vysokého napětí zkonstruovanému pro napětí 110 kV či více. V případě členských států a malých izolovaných soustav s celkovou přenosovou soustavou s nižším napětím se tyto prahové hodnoty napětí rovnají nejvyšší hodnotě napětí v jejich příslušných elektrizačních soustavách;

   d) veškeré vybavení nebo zařízení nezbytné pro bezpečný a efektivní provoz systémů uvedených pod písmeny a) a b) a c) včetně ochranných, monitorovacích a kontrolních systémů na všech napěťových úrovních a rozvodnách;

   e) inteligentní elektrizační soustavy: veškeré vybavení nebo zařízení, digitální systémy a součásti, které integrují informační a komunikační technologie prostřednictvím operačních digitálních platforem, kontrolní systémy a technologie senzorů jak na úrovni přenosu, tak na úrovni distribuce středního a vysokého napětí a jejichž cílem je účinnější a inteligentnější síť pro přenos a distribuci elektřiny a větší kapacita pro integraci nových forem výroby, ukládání a spotřeby energie stejně jako usnadnění nových obchodních modelů a struktur trhu, včetně investic do ostrovů a ostrovních systémů za účelem snížení energetické izolace, podpory inovativních a jiných řešení se zapojením alespoň dvou členských států s významným pozitivním dopadem na plnění cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 a významně přispěje k udržitelnosti ostrovního energetického systému a energetického systému Unie;

   f) veškeré vybavení nebo zařízení spadající do kategorie energetické infrastruktury uvedené v bodě a), které má dvojí funkci: propojení a systém připojení k soustavě na moři z míst výroby obnovitelné elektřiny na moři do dvou nebo více členských států a třetích zemí, jež se účastní projektů na seznamu Unie, včetně prodloužení tohoto vybavení na pevnině až po první rozvodnu přenosové soustavy na pevnině, jakož i veškerá sousední zařízení nebo instalace na moři nezbytná pro bezpečný, spolehlivý a efektivní provoz, včetně ochranných, monitorovacích a kontrolních systémů a nezbytných rozvoden, pokud také zajišťují interoperabilitu technologií, mimo jiné kompatibilitu rozhraní mezi různými technologiemi (elektrizační soustavy na moři pro obnovitelnou energii);

2) v oblasti inteligentních plynárenských soustav: veškeré následující vybavení nebo veškerá zařízení, jejichž cílem je umožnit a usnadnit integraci rozmanité škály nízkouhlíkových plynů a zejména plynů z obnovitelných zdrojů, včetně biometanu nebo vodíku, do plynárenské sítě: digitální systémy a součásti, které integrují informační a komunikační technologie, kontrolní systémy a technologie senzorů, jejichž cílem je umožnit interaktivní a inteligentní monitorování, měření, kontrolu kvality a řízení výroby, přepravy, distribuce, skladování a spotřeby plynu v rámci plynárenské sítě. Tyto projekty mohou rovněž zahrnovat vybavení umožňující zpětné toky z úrovně distribuce na úroveň přepravy včetně souvisejících fyzických modernizací, jsou-li nezbytné pro fungování vybavení a zařízení pro integraci nízkouhlíkových plynů a zejména plynů z obnovitelných zdrojů;

3) v oblasti vodíku:

   a) potrubí pro přepravu vodíku, především vysokotlaké, umožňující transparentní a nediskriminační přístup více uživatelům sítě, včetně infrastruktury pro zemní plyn se změněným účelem využití;

   b) zásobníky napojené na vysokotlaké vodíkové potrubí uvedené v bodě a);

   c) zařízení pro příjem, skladování a opětovné zplyňování nebo dekompresi zkapalněného vodíku nebo vodíku začleněného do jiných chemických látek za účelem případného vstřikování vodíku do sítě;

   d) veškeré vybavení nebo zařízení nezbytné pro bezpečný, spolehlivý a efektivní provoz vodíkového systému nebo pro zajištění obousměrné kapacity, včetně kompresorových stanic;

   e) veškeré vybavení nebo zařízení umožňující použití vodíku nebo paliv vyrobených z vodíků v odvětví dopravy v rámci hlavní sítě TEN-T určené v souladu s kapitolou III nařízení (EU) č. 1315/2013 Evropského parlamentu a Rady ([1]).

   Veškerá aktiva vyjmenovaná v bodech a) až d) mohou být aktiva nově vybudovaná, aktiva, která vznikla přeměnou účelu využití z aktiv pro přírodní plyn na aktiva pro vodík, nebo kombinace obou uvedených možností;

4) v oblasti zařízení využívajících elektrolyzéry:

   a) elektrolyzéry:

      i) které mají kapacitu minimálně 50 MW poskytovanou jediným elektrolyzérem nebo souborem elektrolyzérů, jež jsou součástí jediného a koordinovaného projektu;

      ii) jejichž výroba odpovídá požadavku na úspory emisí skleníkových plynů během životního cyklu ve výši 70 % v porovnání s hodnotou referenčního fosilního paliva 94 g CO_2 ekv./MJ, jak je stanoveno v čl. 25 odst. 2 a příloze V směrnice (EU) 2018/200160. Úspory emisí skleníkových plynů během životního cyklu se počítají s využitím metodologie uvedené v čl. 28 odst. 5 směrnice (EU) 2018/2001 nebo případně s využitím normy ISO 14067 nebo ISO 14064-1. Do emisí skleníkových plynů během životního cyklu musí být zahrnuty nepřímé emise. Kvantifikované úspory emisí skleníkových plynů během životního cyklu jsou v příslušných případech ověřovány v souladu s článkem 30 směrnice (EU) 2018/2001 nebo nezávislou třetí stranou; a

      iii) které mají funkci související se sítí, zejména s ohledem na celkovou flexibilitu systému a celkovou systémovou účinnost elektrizačních a vodíkových sítí;

   b) související vybavení, včetně potrubních připojení k plynárenské síti;

5) v oblasti oxidu uhličitého:

   a) vyhrazené potrubí jiné než těžební plynovodní síť sloužící k přepravě oxidu uhličitého z více než jednoho zdroje za účelem trvalého geologického uložení oxidu uhličitého podle směrnice 2009/31/ES;

   b) fixní zařízení pro zkapalňování, vyrovnávací skladování a konverzi oxidu uhličitého s cílem jeho další přepravy prostřednictvím plynovodů a ve vyhrazených druzích dopravy, jako je loď, vlečný člun, nákladní vozidlo a vlak;

   c) aniž je dotčen zákaz geologického ukládání oxidu uhličitého v členském státě, povrchová a injektážní zařízení spojená s infrastrukturou v rámci geologické formace, která se v souladu se směrnicí 2009/31/ES používá k trvalému geologickému uložení oxidu uhličitého, pokud nesouvisejí s použitím oxidu uhličitého k terciární těžbě uhlovodíků a jsou nezbytná k umožnění přeshraniční přepravy a ukládání oxidu uhličitého;

   d) veškeré vybavení nebo zařízení nezbytné pro řádné, bezpečné a efektivní fungování daného systému včetně ochranných, monitorovacích a kontrolních systémů.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. prosince 2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě a o zrušení rozhodnutí č. 661/2010/EU (Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 1).

PŘÍLOHA III

REGIONÁLNÍ SEZNAMY PROJEKTŮ

1. PRAVIDLA PRO SKUPINY

1) Pokud jde o projekty v oblasti energetické infrastruktury spadajících do pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů, každá skupina se skládá ze zástupců členských států, vnitrostátních regulačních orgánů, provozovatelů přepravních či přenosových soustav, stejně jako ze zástupců Komise, agentury, subjektu EU DSO a evropské sítě provozovatelů přenosových soustav elektřiny nebo evropské sítě provozovatelů plynárenských přepravních soustav.

U ostatních kategorií energetické infrastruktury se každá skupina skládá z Komise a zástupců členských států, předkladatelů projektů, kterých se týkají jednotlivé priority uvedené v příloze I.

2) V závislosti na počtu kandidátských projektů pro unijní seznam, nedostatcích v regionální infrastruktuře a vývoji trhu se skupiny a rozhodovací orgány skupin mohou podle potřeby rozdělovat, slučovat nebo se setkávat v různých konfiguracích, aby projednaly záležitosti společné všem skupinám nebo týkající se pouze jednotlivých regionů. Takové záležitosti mohou zahrnovat otázky, které mají význam pro soudržné uplatňování napříč regiony nebo pro počet navržených projektů uvedených v návrzích regionálních seznamů, u nichž hrozí, že se stanou neproveditelnými.

3) Každá skupina si organizuje práci v souladu s úsilím o regionální spolupráci podle článku 12 nařízení (ES) č. 715/2009, článku 34 nařízení (EU) 2019/943, článku 7 směrnice 2009/73/ES a článku 61 směrnice (EU) 2019/944 a s jinými stávajícími strukturami regionální spolupráce.

4) Každá skupina podle potřeby za účelem provádění příslušných prioritních koridorů a oblastí energetické infrastruktury uvedených v příloze I přizve předkladatele projektu, který je potenciálně způsobilý pro zařazení mezi projekty společného zájmu, jakož i zástupce vnitrostátních orgánů veřejné správy, regulačních orgánů, občanské společnosti a provozovatelů přenosových či přepravních soustav ze třetích zemí. Rozhodnutí přizvat zástupce třetích zemí se přijímá na základě konsenzu.

5) Pro prioritní koridory energetické infrastruktury uvedené v oddílu 2 přílohy I přizve každá skupina podle potřeby zástupce vnitrozemských členských států, příslušných orgánů, vnitrostátních regulačních orgánů a provozovatelů přenosových či přepravních soustav.

6) Každá skupina podle potřeby přizve organizace zastupující příslušné zúčastněné strany, včetně zástupců ze třetích zemí, (a bude-li to považováno za vhodné, přímo zúčastněné strany) včetně výrobců, provozovatelů distribučních soustav, dodavatelů, spotřebitelů, místních obyvatel a organizací na ochranu životního prostředí sídlících v Unii, aby poskytly své specifické odborné znalosti. Pokud to bude relevantní pro plnění jejích úkolů, každá skupina uspořádá slyšení nebo konzultace.

7) Pokud jde o zasedání skupiny, Komise na platformě přístupné zúčastněným stranám zveřejní vnitřní pravidla, aktualizovaný seznam členských organizací, pravidelně aktualizované informace o pokroku činnosti, programy jednání a v případě dostupnosti i zápisy z jednání. Jednání rozhodovacích orgánů skupin a řazení projektů v souladu s čl. 4 odst. 5 jsou důvěrná. Veškerá rozhodnutí týkající se fungování a činnosti regionálních skupin se přijímají na základě konsensu mezi členskými státy a Komisí.

8) Komise, agentura a skupiny usilují o soudržnost mezi skupinami. Za tímto účelem Komise a agentura podle potřeby zajistí výměnu informací mezi dotčenými skupinami o veškeré činnosti, jež je v jejich meziregionálním zájmu.

9) Účastí vnitrostátních regulačních orgánů a agentury ve skupinách není dotčeno plnění jejich cílů a povinností vyplývajících z tohoto nařízení nebo z nařízení (EU) 2019/942, článků 40 a 41 směrnice 2009/73/ES a článků 58, 59 a 60 směrnice (EU) 2019/944.

2. PROCES VYPRACOVÁVÁNÍ REGIONÁLNÍCH SEZNAMŮ

1) Předkladatelé projektu potenciálně způsobilého k zařazení mezi projekty na seznamu Unie, kteří usilují o získání takového statusu, předloží skupině žádost o zařazení svého projektu mezi projekty na seznamu Unie, která zahrnuje:

   a) posouzení těchto projektů s ohledem na jejich příspěvek k provádění priorit stanovených v příloze I;

   b) uvedení příslušné kategorie projektů podle přílohy II;

   c) analýzu plnění příslušných kritérií podle článku 4;

   d) u projektů, které dosáhly dostatečného stupně zralosti, analýzu nákladů a přínosů pro konkrétní projekt, která je v souladu s metodikami vypracovanými podle článku 11;

   e) u projektů ve společném zájmu dopisy o podpoře zaslané vládami přímo dotčených zemí, které vyjadřují jejich podporu projektu, nebo jiné nezávazné dohody;

   f) jakékoli další informace relevantní pro hodnocení tohoto projektu.

2) Všichni příjemci zajišťují důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.

3) Navrhované projekty společného zájmu v oblasti přenosu a ukládání elektřiny spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 1 písm. a), b), c), d) a f) přílohy II tohoto nařízení jsou projekty, které jsou součástí nejnovějšího dostupného desetiletého plánu rozvoje elektrické sítě pro celou Unii vypracovaného sítí ENTSO pro elektřinu podle článku 30 nařízení (EU) 2019/943. Navrhované projekty společného zájmu v oblasti přenosu elektřiny spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 1 písm. b) a f) přílohy II tohoto nařízení jsou projekty, které vyplývají z rozvoje integrované sítě na moři a posílení sítě podle v čl. 14 odst. 2 tohoto nařízení a jsou s ním v souladu.

4) Navrhované projekty společného zájmu v oblasti vodíku spadající do kategorií energetické infrastruktury stanovených v bodě 3 přílohy II tohoto nařízení jsou ode dne 1. ledna 2024 projekty, které jsou součástí nejnovějšího dostupného desetiletého plánu rozvoje sítě celého Společenství pro zemní plyn vypracovaného sítí ENTSO pro zemní plyn podle článku 8 nařízení (ES) č. 715/2009.

5) Do dne 30. června 2022 a následně pro každý desetiletý plán rozvoje sítě pro celou Unii vydá síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn aktualizované pokyny pro zahrnutí projektů do příslušného desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii uvedeného v bodech 3 a 4, aby bylo zajištěno rovné zacházení a transparentnost procesu. U všech projektů na seznamu Unie platného v dané době pokyny stanoví zjednodušený proces integrace do desetiletých plánů rozvoje sítě pro celou Unii s přihlédnutím k dokumentaci a údajům, které již byly předloženy během předchozích procesů vytváření desetiletých plánů rozvoje sítě pro celou Unii, pokud již předložená dokumentace a již předložené údaje zůstávají v platnosti.

   Síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn konzultují s Komisí a agenturou své příslušné návrhy pokynů pro zařazení projektů do celounijních desetiletých plánů rozvoje sítě a doporučení Komise a agentury před zveřejněním konečných pokynů náležitě zohlední.

6) Navrhované projekty přepravy a ukládání oxidu uhličitého spadající do kategorie energetické infrastruktury stanovené v bodě 5 přílohy II jsou předkládány jako součást plánu rozvoje infrastruktury přeshraniční přepravy a ukládání oxidu uhličitého vypracovaného nejméně dvěma členskými státy, který má být předložen Komisi dotčenými členskými státy nebo subjekty určenými těmito členskými státy.

7) Síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn předloží skupinám informace o tom, jak uplatnily pokyny za účelem posouzení integrace do desetiletých plánů rozvoje sítě pro celou Unii.

8) U projektů spadajících do jejich pravomoci ověřují vnitrostátní regulační orgány (a v případě potřeby agentura) důsledné uplatňování kritérií a metodiky analýzy nákladů a přínosů a posuzují přeshraniční význam projektů, pokud možno v rámci regionální spolupráce podle článku 7 směrnice 2009/73/ES a článku 61 směrnice (EU) 2019/944. Následně předloží skupině své posouzení. Komise zajistí, aby kritéria a metodiky uvedené v článku 4 tohoto nařízení a v příloze IV byly v zájmu zajištění konzistentnosti mezi regionálními skupinami uplatňovány harmonizovaným způsobem.

9) U všech projektů, na něž se nevztahuje bod 8 této přílohy, vyhodnotí Komise uplatnění kritérií stanovených v článku 4 tohoto nařízení. Komise vezme také v úvahu možnost budoucího rozšíření o další členské státy. Komise předloží skupině své posouzení. U projektů, které žádají o status projektu ve společném zájmu, jsou k předložení posouzení přizváni zástupci třetích zemí a regulační orgány.

10) Každý členský stát, na jehož území se navrhovaný projekt nevztahuje, ale na něž by navrhovaný projekt mohl mít potenciální čistý pozitivní dopad nebo značný dopad, např. na životní prostředí nebo na fungování energetické infrastruktury na jeho území, může předložit skupině stanovisko, v němž upřesní své obavy.

11) Skupina na žádost některého z členských států dané skupiny přezkoumá řádně odůvodněný postoj, který členský stát zaujal podle čl. 3 odst. 3 při neschválení projektu týkajícího se jeho území.

12) Skupina zváží, zda je u každého z navrhovaných projektů uplatněna zásada „energetická účinnost v první řadě“, pokud jde o stanovení potřeb regionální infrastruktury. Skupina považuje za prioritní především taková řešení, jako je řízení poptávky, řešení týkající se uspořádání trhu, zavádění digitálních řešení a renovace budov, pokud jsou tato řešení pokládána za nákladově efektivnější z hlediska celého systému než výstavba nové infrastruktury na straně nabídky.

13) Skupina se schází, aby přezkoumala a určila pořadí navrhovaných projektů na základě transparentního posouzení projektů podle kritérií stanovených v článku 4 s ohledem na posouzení regulačních orgánů nebo posouzení Komise týkající se projektů nespadajících do pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů.

14) Návrhy regionálních seznamů navrhovaných projektů spadajících do pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů, jež vypracovaly skupiny, jsou spolu s veškerými stanovisky podle bodu 10 tohoto oddílu předkládány agentuře nejpozději šest měsíců před datem přijetí seznamu Unie. Návrhy regionálních seznamů a doprovodná stanoviska agentura posoudí do tří měsíců ode dne obdržení. Agentura poskytne stanovisko k návrhu regionálních seznamů, zejména k důslednému uplatňování kritérií a analýzy nákladů a přínosů ve všech regionech. Stanovisko agentury se přijme postupem podle čl. 22 odst. 5 nařízení (EU) 2019/942.

15) Do jednoho měsíce ode dne, kdy rozhodovací orgán každé skupiny obdrží stanovisko agentury, přijme tento orgán vlastní konečný regionální seznam navrhovaných projektů, přičemž dodrží ustanovení čl. 3 odst. 3, na základě návrhu skupiny a při zohlednění stanoviska agentury a posouzení vnitrostátních regulačních orgánů předložených v souladu s bodem 8, nebo posouzení Komise, pokud jde o projekty nespadající do pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů navržené v souladu s bodem 9, a doporučení Komise, jehož cílem je zajistit, aby celkový počet projektů na seznamu Unie byl zvládnutelný, a to zejména na hranicích v souvislosti s konkurenčními nebo potenciálně konkurenčními projekty. Rozhodovací orgány skupin předloží konečné regionální seznamy Komisi společně s případnými stanovisky stanovenými v bodě 10.

16) Pokud by na základě návrhů regionálních seznamů a po zohlednění stanoviska agentury celkový počet navrhovaných projektů na seznamu Unie překročil zvládnutelnou hranici, Komise každé dotčené skupině doporučí, aby na regionální seznam nezařazovala projekty, jimž bylo danou skupinou v souladu s řazením projektů podle čl. 4 odst. 5 určeno nejnižší pořadí.

PŘÍLOHA IV

PRAVIDLA A UKAZATELE TÝKAJÍCÍ SE KRITÉRIÍ PRO PROJEKTY

1) Projekt společného zájmu s významným přeshraničním dopadem je projekt na území členského státu a splňuje následující podmínky:

a) u přenosu elektřiny projekt zvyšuje přenosovou kapacitu sítě či kapacitu dostupnou pro obchodní toky na hranici daného členského státu s jedním nebo více jinými členskými státy, čímž zvyšuje přeshraniční přenosovou kapacitu sítě na hranici daného členského státu s jedním nebo více jinými členskými státy nejméně o 500 megawattů (MW) oproti situaci, kdy by nedošlo k uvedení projektu do provozu, nebo projekt snižuje energetickou izolaci nepropojených soustav v jednom nebo více členských státech a zvyšuje přeshraniční přenosovou kapacitu sítě na hranici mezi dvěma členskými státy nejméně o 200 MW;

b) u ukládání elektrické energie projekt poskytuje nejméně 225 MW instalované kapacity a má úložnou kapacitu, která umožňuje čistou roční výrobu elektrické energie ve výši 250 gigawatthodin ročně;

c) u inteligentních elektrizačních soustav je projekt určen pro zařízení a vybavení vysokého a středně vysokého napětí a zahrnuje provozovatele přenosových soustav, provozovatele přenosových a distribučních soustav nebo provozovatele distribučních soustav alespoň ze dvou členských států. Projekt může zahrnovat pouze provozovatele distribučních soustav za předpokladu, že pocházejí alespoň ze dvou členských států a že je zajištěna interoperabilita. Projekt splňuje alespoň dvě z následujících kritérií: zahrnuje 50 000 uživatelů, výrobců, spotřebitelů nebo samovýrobců elektřiny, zachycuje oblast spotřeby odpovídající nejméně 300 gigawatthodinám ročně, nejméně 20 % spotřeby elektřiny spojené s projektem pochází z proměnlivých obnovitelných zdrojů nebo projekt snižuje energetickou izolaci nepropojených soustav v jednom nebo více členských státech. Projekt nemusí zahrnovat společnou fyzickou hranici. U projektů týkajících se malých izolovaných soustav ve smyslu čl. 2 bodu 42 směrnice (EU) 2019/944, včetně ostrovů, se tyto úrovně napětí rovnají nejvyšší hodnotě napětí v relevantní elektrizační soustavě;

d) u přepravy vodíku projekt umožňuje přepravu vodíku přes hranice dotčených členských států nebo zvyšuje stávající kapacitu přeshraniční přepravy vodíku na hranici mezi dvěma členskými státy nejméně o 10 % ve srovnání se situací před uvedením projektu do provozu, a projekt důvěryhodně prokazuje, že je nezbytnou součástí plánované přeshraniční vodíkové sítě a podává dostatečný důkaz o stávajících plánech a spolupráci se sousedními zeměmi a provozovateli sítí, nebo v případě projektů, které snižují energetickou izolaci nepropojených soustav v jednom nebo více členských státech, je účelem projektu přímo či nepřímo zásobovat nejméně dva členské státy;

e) u zařízení pro skladování nebo příjem vodíku uvedených v bodě 3 přílohy II je cílem projektu přímo či nepřímo zásobovat nejméně dva členské státy;

f) u elektrolyzérů poskytuje projekt instalovaný výkon minimálně 50 MW poskytovaný jediným elektrolyzérem nebo souborem elektrolyzérů, jež jsou součástí jediného a koordinovaného projektu, přináší výhody přímo nebo nepřímo nejméně dvěma členským státům, a pokud jde konkrétně o ostrovy a ostrovní systémy, podporuje inovativní a jiná řešení se zapojením alespoň dvou členských států s významným pozitivním dopadem na plnění cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 a významně přispěje k udržitelnosti ostrovního energetického systému a energetického systému Unie;

g) u inteligentních plynárenských soustav projekt zahrnuje provozovatele přenosových soustav, provozovatele přenosových a distribučních soustav nebo provozovatele distribučních soustav alespoň ze dvou členských států. Provozovatelé distribučních soustav mohou být zapojeni, ale pouze s podporou provozovatelů přenosových soustav minimálně ze dvou členských států, kteří jsou úzce spojeni s projektem a zajišťují interoperabilitu.

h) u přenosu energie vyrobené z obnovitelných zdrojů na moři má projekt sloužit k přenosu elektřiny z míst na moři s kapacitou minimálně 500 MW a umožňovat přenos elektřiny do elektrizační soustavy konkrétního členského státu na pevnině, a zvyšovat tak množství elektřiny z obnovitelných zdrojů, jež je dostupné na vnitřním trhu. Projekt je rozvíjen v oblastech s nízkým rozšířením elektřiny z obnovitelných zdrojů na moři, prokazuje významný pozitivní dopad na cíle Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a její cíl klimatické neutrality do roku 2050 a významně přispívá k udržitelnosti energetického systému a integraci trhu, aniž by bránil přeshraničním kapacitám a tokům;

i) u projektů oxidu uhličitého se projekt využívá k přepravě, případně k ukládání antropogenního oxidu uhličitého pocházejícího alespoň ze dvou členských států.

2) Projekt ve společném zájmu s významným přeshraničním dopadem je projekt, který splňuje následující podmínky:

a) u projektů ve společném zájmu v kategorii stanovené v bodě 1 písm. a) až f) přílohy II projekt zvyšuje přenosovou kapacitu sítě či kapacitu dostupnou pro obchodní toky na hranici daného členského státu s jednou nebo více třetími zeměmi a na základě zvláštních kritérií vyjmenovaných v čl. 4 odst. 3 přináší přímo či nepřímo (prostřednictvím propojení se třetí zemí) významné výhody na úrovni Unie. Výpočet výhod pro členské státy provádí a zveřejňuje síť ENTSO pro elektřinu v rámci desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii;

b) u projektů ve společném zájmu v kategorii stanovené v bodě 3 přílohy II projekt v oblasti vodíku umožňuje přepravu vodíku na hranici členského státu s jednou nebo více třetími zeměmi a na základě specifických kritérií vyjmenovaných v čl. 4 odst. 3 prokazuje, že přináší přímo či nepřímo (prostřednictvím propojení se třetí zemí) významné výhody na úrovni Unie. Výpočet výhod pro členské státy provádí a zveřejňuje síť ENTSO pro zemní plyn v rámci desetiletého plánu rozvoje sítě pro celou Unii;

c) u projektů ve společném zájmu v kategorii stanovené v bodě 5 přílohy II mohou projekt využít nejméně dva členské státy a třetí země k přepravě a uložení antropogenního oxidu uhličitého.

3) Pokud jde o projekty spadající do kategorií energetické infrastruktury uvedených v bodě 1 písm. a), b), c), d) a f) přílohy II, jsou kritéria uvedená v článku 4 hodnocena takto:

a) přenos energie z obnovitelných zdrojů do hlavních míst spotřeby a úložišť posuzovaný v souladu s analýzou provedenou v rámci nejnovějšího dostupného desetiletého plánu rozvoje elektrické sítě pro celou Unii, zejména:

i) u přenosu elektřiny na základě odhadu rozsahu kapacity na výrobu energie z obnovitelných zdrojů energie (na základě technologií a v MW), které jsou na základě projektu propojeny a přenášeny, v porovnání s rozsahem plánované celkové výrobní kapacity elektřiny z těchto typů obnovitelných zdrojů energie v dotčeném členském státě v roce 2030 v souladu s integrovanými vnitrostátními plány v oblasti energetiky a klimatu předloženými členskými státy v souladu s nařízením (EU) 2018/1999;

ii) u ukládání energie na základě porovnání nové kapacity poskytované v rámci projektu se stávající celkovou kapacitou stejné technologie pro ukládání v analyzované oblasti stanovené v příloze V;

b) integrace trhu, hospodářská soutěž a pružnost systému posuzované v souladu s analýzou provedenou v rámci nejnovějšího dostupného desetiletého plánu rozvoje elektrické sítě pro celou Unii, zejména:

i) u přeshraničních projektů, včetně projektů reinvestičních, podle výpočtu dopadu na schopnost sítě přenášet toky energií v obou směrech měřeného na základě množství energie (v MW) a jejich příspěvku k dosažení cíle minimální kapacity propojení 15 %, a u projektů s významným přeshraničním dopadem podle výpočtu dopadu na schopnost sítě přenášet toky energií na hranicích mezi příslušnými členskými státy, mezi příslušnými členskými státy a třetími zeměmi nebo v rámci jednotlivých členských států a na vyrovnávání nabídky a poptávky a provoz sítě v příslušných členských státech;

ii) u oblasti analýzy definované v příloze V podle hodnocení dopadu z hlediska nákladů na výrobu a přenos energie v rámci celého systému a vývoje a sbližování tržních cen u daného projektu podle různých scénářů plánování, a to zejména s ohledem na změny v důsledku odlišného ekonomického přínosu;

c) bezpečnost dodávek, interoperabilita a bezpečný provoz systému posuzované v souladu s analýzou provedenou v rámci nejnovějšího dostupného desetiletého plánu rozvoje elektrické sítě, zejména pomocí hodnocení dopadu projektu na předpokládanou ztrátu zatížení v analyzované oblasti uvedené v příloze V z hlediska přiměřenosti výroby a přenosu u souboru období s charakteristickým zatížením s ohledem na očekávané změny extrémních povětrnostních klimatických jevů a jejich dopad na odolnost infrastruktury. Případně se posuzuje dopad projektu na nezávislou a spolehlivou kontrolu provozu a služeb systému.

4) Pokud jde o projekty spadající do kategorií energetické infrastruktury uvedených v bodě 1 písm. e) přílohy II, jsou kritéria uvedená v článku 4 hodnocena takto:

   a) úroveň udržitelnosti měřená posouzením rozsahu schopnosti sítí připojovat a přenášet variabilní energii z obnovitelných zdrojů;

   b) bezpečnost dodávek měřená posouzením úrovně ztrát v distribučních nebo přenosových sítích, případně v obou sítích, procenta využití (tj. průměrné zátěže) prvků elektrické sítě, dostupnosti prvků sítě (ve vztahu k plánované a neplánované údržbě) a jejího dopadu na výkonnost sítí a na délku trvání a četnost přerušení dodávek, včetně výpadků souvisejících s klimatem;

   c) integrace trhu měřená posouzením míry využití inovací v provozu systémů, snížení energetické izolace a propojení a také úrovně integrace jiných odvětví a usnadnění nových obchodních modelů a struktur trhu;

   d) bezpečnost sítě, flexibilita a kvalita dodávek měřené posouzením inovativního přístupu k flexibilitě systému, kybernetické bezpečnosti, efektivní provozuschopnosti mezi provozovateli přenosových soustav a provozovateli distribučních soustav, kapacity pro integraci odezvy strany poptávky, ukládání, opatření v oblasti energetické účinnosti, nákladově efektivního využití digitálních nástrojů a IKT pro účely monitorování a kontroly, stability elektrického systému a kvality dodávaného napětí.

5) Pokud jde o projekty v oblasti vodíku spadající do kategorií energetické infrastruktury uvedených v bodě 3 přílohy II, jsou kritéria uvedená v článku 4 hodnocena takto:

   a) udržitelnost měřená na základě přispění projektu ke snížení emisí skleníkových plynů v různých koncových aplikacích v těžko dekarbonizovatelných odvětvích, jako je průmysl nebo doprava; k flexibilitě a možnosti sezónního ukládání elektrické energie z obnovitelných zdrojů nebo k integraci vodíku z obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů s cílem zohlednit potřeby trhu a prosazovat využívání vodíku z obnovitelných zdrojů;

   b) integrace a interoperabilita trhu měřené na základě výpočtu přidané hodnoty projektu z hlediska integrace oblastí trhu a cenové konvergence a z hlediska celkové pružnosti systému;

   c) bezpečnost dodávek a flexibilita měřené na základě výpočtu přidané hodnoty projektu z hlediska odolnosti, diverzity a flexibility dodávek vodíku;

   d) hospodářská soutěž měřená posouzením přínosu daného projektu pro diverzifikaci včetně usnadnění přístupu k domácím zdrojům dodávek vodíku.

6) Pokud jde o projekty inteligentních plynárenských soustav spadající do kategorie energetické infrastruktury uvedené v bodě 2 přílohy II, jsou kritéria uvedená v článku 4 hodnocena takto:

   a) úroveň udržitelnosti měřená na základě hodnocení podílu obnovitelných a nízkouhlíkových plynů integrovaných do plynárenské sítě, souvisejících úspor emisí skleníkových plynů na celkové dekarbonizaci systému a náležitého zjišťování úniků;

   b) kvalita a bezpečnost dodávek měřená na základě hodnocení poměru spolehlivě dostupných dodávek plynu a poptávky v době špičky, podílu dovozu nahrazeného místními obnovitelnými a nízkouhlíkovými plyny, stability provozu soustavy, doby trvání a četnosti přerušení na odběratele;

   c) umožnění služeb flexibility, jako je odezva strany poptávky a ukládání, usnadněním integrace inteligentního energetického systému vytvořením propojení s jinými energetickými nosiči a odvětvími, měřené na základě hodnocení úspor nákladů umožněných v připojených energetických odvětvích a systémech, jako je systém tepla a elektřiny, doprava a průmysl.

7) Pokud jde o projekty v oblasti elektrolyzérů spadající do kategorie energetické infrastruktury uvedené v bodě 4 přílohy II, jsou kritéria uvedená v článku 4 hodnocena takto:

   a) udržitelnost měřená na základě posouzení podílu vodíku z obnovitelných zdrojů nebo nízkouhlíkového vodíku, a to zejména z obnovitelných zdrojů, splňujícího kritéria stanovená v bodě 4 písm. a) bodě ii) přílohy II integrovaného do sítě nebo na základě odhadu míry využití syntetických paliv tohoto původu a souvisejících úspor emisí skleníkových plynů;

   b) bezpečnost dodávek měřená na základě posouzení jeho příspěvku k bezpečnosti, stabilitě a efektivitě provozu sítě, mimo jiné posouzením omezení výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, kterým se podařilo předejít;

c) umožnění služeb flexibility, jako je odezva strany poptávky a ukládání energie usnadněním integrace inteligentního energetického systému vytvořením propojení s jinými energetickými nosiči a odvětvími, měřené na základě hodnocení úspor nákladů umožněných v připojených energetických odvětvích a systémech, jako jsou plynárenské, vodíkové, energetické a tepelné sítě a odvětví dopravy a průmyslu.

8) Pokud jde o infrastrukturu pro oxid uhličitý spadající do kategorií energetické infrastruktury uvedených v bodě 5 přílohy II, jsou kritéria uvedená v článku 4 hodnocena takto:

a) udržitelnost měřená na základě posouzení celkového očekávaného snížení emisí skleníkových plynů během celého životního cyklu projektu a neexistence alternativních technologických řešení, jako je mimo jiné energetická účinnost a elektrifikace integrující obnovitelné zdroje, za účelem dosažení stejného snížení emisí skleníkových plynů, jako je množství oxidu uhličitého, které má být zachyceno v připojených průmyslových zařízeních za srovnatelných nákladů ve srovnatelném časovém rámci, při čemž se podle potřeby přihlédne k emisím skleníkových plynů z energie nezbytné pro zachycení, přepravu a ukládání oxidu uhličitého, a to s ohledem na infrastrukturu, včetně případného dalšího možného budoucího využití;

b) odolnost a bezpečnost měřené posouzením bezpečnosti infrastruktury;

c) zmírnění environmentální zátěže a rizika prostřednictvím trvalé neutralizace oxidu uhličitého.

PŘÍLOHA V

ANALÝZA NÁKLADŮ A PŘÍNOSŮ ENERGETICKÉHO SYSTÉMU V CELÉ ŠÍŘI

Metodiky analýzy nákladů a přínosů vypracované sítí ENTSO pro elektřinu a sítí ENTSO pro zemní plyn jsou vzájemně konzistentní a současně zohledňují specifika jednotlivých odvětví. Metodiky harmonizované a transparentní analýzy nákladů a přínosů energetického systému v celé šíři z hlediska projektů na seznamu Unie jsou jednotné pro všechny kategorie infrastruktury, ledaže jsou odpovídajícím způsobem odůvodněny specifické prvky. Zabývají se náklady v širším smyslu (včetně externalit) s ohledem na cíle Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a její cíl klimatické neutrality do roku 2050 a splňují následující zásady:

1) Oblast analýzy jednotlivých projektů zahrnuje všechny členské státy a třetí země, na jejichž území je projekt situován, všechny přímo sousedící členské státy a všechny ostatní členské státy, ve kterých bude mít projekt významný dopad. Za tímto účelem síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn spolupracují se všemi příslušnými provozovateli systémů v příslušných třetích zemích. V případě projektů spadajících do kategorie energetické infrastruktury uvedené v bodě 3 přílohy II síť ENTSO pro elektřinu a síť ENTSO pro zemní plyn spolupracují s předkladatelem projektu, a to i tehdy, není-li provozovatelem soustavy;

2) každá analýza nákladů a přínosů obsahuje citlivostní analýzy souboru vstupních dat, včetně nákladů na výrobu a nákladů souvisejících se skleníkovými plyny, jakož i předpokládaný vývoj poptávky a nabídky, a to i pokud jde o obnovitelné zdroje energie, a včetně flexibility obou těchto aspektů, a dostupnost ukládání energie, datum uvedení jednotlivých projektů v téže analyzované oblasti do provozu, klimatické dopady a další relevantní parametry;

3) metodiky vymezí analýzu, která má být provedena, na základě souboru relevantních víceoborových vstupních dat posouzením dopadu v situaci, kdy bude realizován jednotlivý projekt, a v situaci, kdy realizován nebude, a zahrnuje relevantní informace o vzájemné provázanosti s jinými projekty;

4) metodiky určí pokyny pro modelování rozvoje a využívání energetické sítě a trhu nezbytné pro provedení analýzy nákladů a přínosů. Modelování umožní úplné posouzení hospodářských přínosů, včetně integrace trhu, bezpečnosti dodávek a hospodářské soutěže, jakož i odstranění energetické izolace, sociálních, environmentálních a klimatických dopadů, včetně meziodvětvových dopadů. Metodika je plně transparentní a obsahuje také podrobné informace o tom, proč a jak se vypočítávají přínosy a náklady, a o jaké přínosy a náklady se jedná;

5) metodiky objasňují, jak je zásada „energetická účinnost v první řadě“ uplatňována ve všech krocích desetiletých plánů rozvoje sítě pro celou Unii;

6) metodiky objasňují, že projekt nebude bránit rozvoji a zavádění obnovitelných zdrojů energie;

7) metodiky zajistí určení členských států, na které má projekt čistý pozitivní dopad, příjemců, členských států, na něž má projekt čisté negativní dopady, a subjektů, které ponesou náklady, což mohou být jiné členské státy než ty, na jejichž území je infrastruktura vybudována;

8) metodiky berou v úvahu alespoň kapitálové výdaje, výdaje na provoz a údržbu, jakož i náklady vzniklé pro související soustavu v průběhu celého technického životního cyklu projektu, jako jsou náklady na vyřazení z provozu a na nakládání s odpady, včetně externích nákladů. Metodiky poskytnou vodítka ohledně diskontních sazeb, technického životního cyklu a zbytkové hodnoty, které mají být při výpočtech použity. Dále zahrnují povinnou metodiku pro výpočet poměru přínosů a nákladů a čisté současné hodnoty, jakož i rozlišení přínosů podle úrovně spolehlivosti metod jejich odhadu. Zohlední se rovněž metody výpočtu klimatického a environmentálních dopadů projektů a přínos k plnění cílů Unie v oblasti energetiky, jako je rozšíření obnovitelných zdrojů energie, energetická účinnost a propojení;

9) metodiky zajistí, aby opatření pro přizpůsobení se změně klimatu přijatá u každého projektu byla posouzena a odrážela náklady na emise skleníkových plynů a aby posouzení bylo spolehlivé a v souladu s jinými politikami Unie s cílem umožnit srovnání s jinými řešeními, jež novou infrastrukturu nevyžadují.

PŘÍLOHA VI

OBECNÉ ZÁSADY TRANSPARENTNOSTI A ÚČASTI VEŘEJNOSTI

1) Příručka postupů podle čl. 9 odst. 1 obsahuje alespoň:

   a) vymezení příslušných právních předpisů, z nichž vycházejí rozhodnutí a stanoviska týkající se různých typů relevantních projektů společného zájmu, včetně práva v oblasti životního prostředí;

   b) seznam příslušných rozhodnutí a stanovisek, která je nutno získat;

   c) název a kontaktní údaje příslušného orgánu, dalších dotčených orgánů a dotčených hlavních zúčastněných stran;

   d) pracovní postupy popisující jednotlivé fáze procesu včetně orientačního časového rámce a stručný přehled fází rozhodovacího procesu u různých typů příslušných projektů společného zájmu;

   e) informace o rozsahu, struktuře a úrovni podrobnosti dokumentů, které mají být předloženy spolu s žádostí o rozhodnutí, včetně kontrolního seznamu;

   f) fáze a prostředky umožňující účast široké veřejnosti na tomto procesu;

   g) způsob, kterým musí příslušný orgán, další dotčené orgány a předkladatel projektu prokázat, že byla zohledněna stanoviska vyjádřená při veřejné konzultaci, například tím, že ukáže, jaké změny byly provedeny v umístění a koncepci projektu, nebo poskytne důvody, proč taková stanoviska nebyla zohledněna;

   h) překlady jejího obsahu do všech jazyků sousedních členských států mají být v maximální možné míře prováděny v koordinaci s příslušnými sousedními členskými státy.

2) V podrobném harmonogramu podle čl. 10 odst. 6 písm. b) se uvede alespoň následující:

   a) rozhodnutí a stanoviska, která je nutno získat;

   b) pravděpodobně dotčené orgány, zúčastněné strany a veřejnost;

   c) jednotlivé etapy tohoto postupu a jejich trvání;

   d) hlavní cíle, jichž má být dosaženo, a příslušné termíny z hlediska komplexního rozhodnutí, které má být přijato;

   e) zdroje plánované orgány a případně další potřebné zdroje.

3) Aniž by byly dotčeny požadavky na veřejné konzultace podle práva v oblasti životního prostředí, je pro zvýšení účasti veřejnosti v povolovacím postupu a předběžného zajištění informací pro veřejnost a dialogu s ní nutno uplatnit tyto zásady:

   a) zúčastněné strany ovlivněné projektem společného zájmu včetně příslušných celostátních, regionálních a místních orgánů, vlastníků půdy a občanů žijících v blízkosti tohoto projektu, široké veřejnosti a jejích sdružení, organizací nebo skupin jsou v rané fázi, kdy je stále ještě možné zohlednit potenciální obavy veřejnosti, rozsáhlým způsobem informovány a konzultovány otevřeným a transparentním způsobem a za účasti všech stran. Pokud je to vhodné, příslušný orgán aktivně podporuje aktivity prováděné předkladatelem projektu;

   b) příslušné orgány zajistí v případech, kdy to bude možné, sloučení postupů veřejných konzultací pro projekty společného zájmu, včetně veřejných konzultací již vyžadovaných na základě vnitrostátních právních předpisů. Každá veřejná konzultace se týká všech předmětů vztahujících se k příslušné fázi řízení a jeden předmět vztahující se k příslušné fázi řízení nelze řešit v rámci více než jedné veřejné konzultace; jedna veřejná konzultace se však může konat na více než jednom zeměpisném místě. Předměty veřejné konzultace jsou jasně uvedeny v oznámení o veřejné konzultaci;

   c) vznášet připomínky a námitky je přípustné pouze v období od zahájení veřejných konzultací do uplynutí termínu uzávěrky.

   d) navrhovatelé projektů zajistí, aby konzultace probíhaly v období, které umožňuje otevřené a inkluzivní zapojení veřejnosti.

4) Koncepce účasti veřejnosti obsahuje minimálně informace o:

   a) dotčených a oslovených zúčastněných stranách;

   b) plánovaných opatřeních, s obecným uvedením návrhů dat a míst konání zvláštních schůzek;

   c) časové ose;

   d) lidských zdrojích přidělených na různé úkoly.

5) V rámci veřejné konzultace, která má být provedena před podáním dokumentace žádosti, příslušné strany minimálně:

   a) zveřejní informační brožuru v elektronické a případně i v tištěné podobě v rozsahu maximálně 15 stran, která bude obsahovat jasný a výstižný nástin popisu a účelu a předběžný časový harmonogram projektu, vnitrostátní plán rozvoje sítí zohledňující alternativní možnosti, typy a charakteristiky potenciálního dopadu včetně dopadu přeshraniční povahy a možná opatření ke zmírnění rizik, přičemž taková informační brožura se má zveřejnit před zahájením konzultací a má v ní být uveden seznam internetových adres webových stránek projektu společného zájmu, na který odkazuje čl. 9 odst. 7, platforma pro transparentnost podle článku 23 a příručka postupů podle bodu 1 této přílohy;

   b) zveřejní informace o konzultaci na internetových stránkách projektu společného zájmu uvedených v čl. 9 odst. 7, na vývěskách úřadů místních správ a alespoň v jednom, případně ve dvou místních sdělovacích prostředcích;

   c) písemnou nebo elektronickou formou pozve dotčené zúčastněné strany, sdružení, organizace a skupiny na zvláštní jednání, na nichž se projednají vznesené obavy.

6) Na internetových stránkách uvedených v čl. 9 odst. 7 písm. jsou zveřejněny alespoň následující informace:

   a) datum poslední aktualizace internetových stránek projektu;

   b) překlady jejich obsahu do všech jazyků členských států, jichž se projekt týká nebo na které má významný přeshraniční dopad v souladu s bodem 1 přílohy IV;

   c) informační brožura uvedená v bodě 5, doplněná nejnovějšími údaji o projektu;

   d) netechnický a pravidelně aktualizovaný souhrn, který odráží aktuální stav projektu, včetně zeměpisných informací, a v případě aktualizace jasně vyznačí změny v předchozích verzích;

   e) prováděcí plán uvedený v čl. 5 odst. 1, doplněný nejnovějšími údaji o projektu;

   f) finanční prostředky vyčleněné a uhrazené Unií na daný projekt;

   g) plánování projektu a veřejných konzultací s jasným uvedením dat a míst veřejných konzultací a jednání a předpokládaných předmětů relevantních pro tato jednání;

   h) kontaktní údaje za účelem získání dalších informací nebo dokumentů;

   i) kontaktní údaje za účelem předávání připomínek a námitek v průběhu veřejných konzultací.